

Programmabegroting 2025

Inhoudsopgave

Programmabegroting 2025	2
Inhoudsopgave	4
Aanbieding programmabegroting	6
Financieel perspectief en prioriteiten	8
Ontwikkelingen financieel perspectief van begroting 2024 naar begroting 2025	8
Prioriteiten begroting 2025-2028	11
Vervangingsinvesteringen 2025 en O&O	17
1. Inwoners, Organisatie en Bestuur	18
2. Jongeren en Onderwijs	22
3. Samen zorgen	26
4. Cultuur en Sport	29
5. Ondernemen en Werk	33
6. Wonen, Recreëren en Veiligheid	37
7. Wijken	41
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	46
Paragrafen	50
1. Paragraaf lokale heffingen	50
2. Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing	55
3. Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen	66
4. Paragraaf financiering	71
5. Paragraaf verbonden partijen	76
6. Paragraaf grondbeleid	82
7. Paragraaf bedrijfsvoering	88
8. Paragraaf openbaarheid	90
Overzicht bestaand beleid	91
Financiële begroting	98
Overzicht baten en lasten	98
Meerjarig overzicht baten en lasten	100
Balans	101
EMU-Saldo	103
Overzicht incidentele middelen per programma	103
Product per programma	105
Overzicht per taakveld	109

Reserves en voorzieningen	113
Meerjarig overzicht reserves en voorzieningen	117
Overzicht structurele stortingen en onttrekkingen reserves	119
Meerjarig overzicht weerstandsvermogen	120
Meerjarige ontwikkeling algemene uitkering.....	121
Overzicht overhead.....	123
Demografische ontwikkeling/ statistische gegevens	124
Ondertekening begroting	125

Aanbieding programmabegroting

Aanbieding programmabegroting

Geachte leden van de raad,

Hierbij bieden we u de programmabegroting 2025 aan. De voorstellen uit de kadernota 2025-2028 zijn opgenomen in deze begroting. Daarnaast is nog een aantal voorstellen toegevoegd en is de uitkomst van de meicirculaire verwerkt. In deze aanbiedingsbrief vindt u een korte toelichting op deze onderdelen.

Wat gaan we doen in 2025

In de kadernota die u 12 juli 2024 hebt vastgesteld, hebben we samen 4 jaar vooruit gekeken. De daarin opgenomen voorstellen die financiële gevolgen hebben voor 2025 zijn verwerkt in deze begroting. De voorstellen gaan over allerlei beleidsterreinen. Van scholenbouw tot cultuureducatie, van klimaatadaptieve maatregelen tot groot onderhoud van een fietstunnel. Daarnaast is onder andere budget opgenomen om de mobiliteitsvisie (deels) uit te kunnen voeren. Dit punt was nog niet meegenomen in de kadernota. Het is de wens van de raad om hier voortvarend mee aan de slag te gaan. Daar hebben we invulling aan gegeven door structureel en incidenteel budget te reserveren en hier een reserve voor te creëren. Met deze middelen kunnen we een begin maken met de uitvoering van de mobiliteitsvisie.

We zijn trots dat wij een sluitende (meerjaren)begroting kunnen presenteren

Voor de zomer hebben we u in een brandbrief geïnformeerd over de ontwikkelingen in het sociaal domein. Deze brief heeft een schrik-effect veroorzaakt. Wij voelden daar enig ongemak bij maar wilden u snel informeren over de ontwikkelingen. Ondanks het geconstateerde tekort kunnen we u melden dat we een structureel sluitende (meerjaren)begroting hebben, met nog een kleine structurele plus. We hebben hiervoor het budget voor wegonderhoud verlaagd (hierdoor vindt niet minder onderhoud plaats maar wordt meer incidentele dekking toegepast) en we hebben personeelsbudgetten verlaagd. Hier wordt in voorkomende gevallen ook incidenteel gedekt. Verder zorgen de rentelasten voor een positief effect. Daarnaast is de OZB aangepast met 3%. Door het Haagse beleid inzake maximering van de OZB geven we mogelijke financiële ruimte voor de toekomst weg, als we nu niets doen.

Daarmee is het structurele perspectief meerjarig sluitend voor dit moment. Dat is mede te danken aan het vroegtijdig anticiperen op financieel mindere tijden, zoals we dit in het voorjaar gedaan hebben. En we komen nu in tegenstelling tot een aantal andere gemeenten niet aan voorzieningen voor onze inwoners.

Financieel perspectief

De financiële ontwikkelingen zijn landelijk gezien niet rooskleurig te noemen. Het landelijke overheidstekort neemt toe. Het nieuwe kabinet heeft nog niet laten blijken maatregelen te willen nemen om de structurele financiële positie van gemeenten te verbeteren. Ook in het recente (19 augustus 2024) overhedenoverleg tussen kabinet en onder andere de VNG bleek dit niet. De eerste analyse van de septembercirculaire op landelijk niveau laat wel een kleine incidentele plus zien voor gemeenten voor 2024.

In de raadsbrief van 9 juli 2024 is aangekondigd dat nader onderzoek zal worden gedaan naar het tekort van 1,1 miljoen in het sociaal domein. Dit onderzoek is uitgevoerd en gebleken is dat de langjarige gemiddelden aanleiding geven om het hele bedrag als structureel te beschouwen. Wij zullen u daarover nog nader informeren. Wij hebben maatregelen genomen om in het vervolg eerder te kunnen anticiperen op dit soort situaties.

Maatregelen voor de toekomst

Het past bij onze organisatie om te anticiperen op mogelijk minder gunstige financiële omstandigheden en dat hebben we ook deze keer gedaan. We zijn inmiddels aan de slag gegaan om scenario's uit te werken om meer budgettaire ruimte te creëren, mocht dit nodig zijn. Dat kan door uitgaven te verminderen maar ook door inkomsten te verhogen. We gaan ervan uit dat we deze gegevens voor de volgende kadernota beschikbaar hebben. Samen met u kunnen we dan de afweging maken of het nodig is hiervan gebruik te maken.

Tenslotte

We mogen ons gelukkig prijzen dat we ondanks de financieel mindere omstandigheden toch nog in staat zijn

voortvarend te werken aan het verbeteren van de kwaliteit van het leefmilieu in Rijssen-Holten, op allerlei terreinen.
We zetten ons in om dit voort te zetten, samen met u en met onze inwoners.
Het college van burgemeester en wethouders

Financieel perspectief en prioriteiten

Ontwikkelingen financieel perspectief van begroting 2024 naar begroting 2025

Inleiding

Inleiding

Conform bestendige gedragslijn is bij de samenstelling van programmabegroting 2025 en meerjarenraming 2026-2028 met het volgende rekening gehouden.

Omschrijving	Grondslag	Toelichting
Raadsbesluiten	Tot en met voorjaarsnota 2024	bestendige gedragslijn
Algemene uitkering Gemeentefonds	Meicirculaire 2024	Voorschrift provincie
Loonaanpassing	CAO tot en met 31 maart 2024, plus 4% loonmutatie vanaf 1 april 2024	
Prijsinflatie	0% (2024 was te hoog, in 2025 gecorrigeerd)	OESO en CBS
Stijging opbrengsten grondexploitatie	0,0% bedrijventerreinen en 1,0% woningbouw	Exploitatieberekeningen
Renteomslagpercentage	1,0%	
Areaaluitbreiding	€ 24.800	Volgens opgave
Woningen per 1 januari 2025	16.280	Nieuwe methode via BAG
Inwoners per 1 januari 2025	38.850	Opgave Burgerzaken

Financieel perspectief

Het financieel perspectief is gebaseerd op het beleid zoals vastgesteld in de programmabegroting 2024-2027. Daarnaast is rekening gehouden met de gegevens uit de Voorjaarsnota 2024 en de Meicirculaire 2024. Verder zijn ramingen zoals gebruikelijk zo reëel mogelijk opgesteld.

In de volgende tabellen laten wij het verloop van het structurele en incidentele perspectief zien van de programmabegroting 2024 tot de conceptbegroting 2025. De belangrijkste afwijkingen hebben wij kort voor u toegelicht. Wij maken u erop attent dat de bedragen cumulatief zijn weergegeven.

Structureel perspectief

(bedragen x € 1.000)

STRUCTUREEL

	2025	2026	2027	2028
perspectief begroting 2024	4.708	1.148	950	950
nieuwe jaarschijf 2028				107
scherper ramen en minder gebruikte regelingen	1.165	1.248	1.376	1.376
keuzes college 2025-2028	144-	6	55-	422-
O&O	97	97	97	97
algemene uitkering gemeentefonds	3.099-	865-	300-	900
loon- en prijsontwikkeling	450-	450-	450-	450-
verbonden partijen	358-	358-	358-	358-
najaarsnota 2023	581-	581-	581-	581-
inkoop jeugdhulp en Wmo	850-	850-	850-	850-
leerlingenvervoer	250-	250-	250-	250-
diverse bijstellingen	41	6	130-	147-
perspectief kadernota 2025-2028	279	849-	551-	372
na keuzes college				
1. meicirculaire	10	905	707	180
2. Ligtenbergerveld Oost	17	25-	42	109
3. ontwikkelingen sociaal domein (financiële kaart)	1.100-	1.100-	1.100-	1.100-
4. uitwerking begroting 2025 en bijstellen meerjarenraming 2026-2028	378	351	351	151
5. ozb	261	261	261	261
6. geen bijdrage uit onderhoud wegen bij investeringen	250	250	250	250
7. personeelsbudgetten	100	100	100	100
8. mobiliteit	-	80-	160-	160-
9. wijzigen spaartempo De Waardenborch	-	400	400	-
perspectief begroting 2025	195	213	300	163

Toelichting verschillen structureel perspectief

1. De algemene uitkering uit het Gemeentefonds is gebaseerd op de Meicirculaire. Deze cijfers waren nog niet verwerkt in de Kadernota 2025-2028.
2. De ramingen voor Ligtenbergerveld Oost is aangepast aan de hand van de laatste prognoses. Deze is gemaakt aan de hand van de belangstelling voor dit bedrijventerrein.
3. Aan de hand van de cijfers uit de eerste helft van 2024 worden de budgetten voor met name de uitvoering van de Jeugdwet structureel bijgesteld.
4. Door een verbeterde reservepositie hoeft er minder financiering te worden aangetrokken. De rentelasten nemen hierdoor af. Daarnaast worden meer lasten gedekt uit tarieven.
5. Aanpassing van de ozb met 3% was nog niet voorzien in de Kadernota 2025-2028 maar doorgevoerd in verband met de mogelijke wettelijke maximering.
6. Bij wegreconstructies wordt geen bijdrage vanuit onderhoud meer verstrekt. De kosten van reconstructies worden vanaf 2025 volledig afgeschreven.

7. Er is kritisch gekeken naar de personeelsbudgetten. Dit heeft geleid tot een bijstelling met € 100.000.
8. In de Kadernota 2025-2028 waren de plannen voor mobiliteit nog niet financieel vertaald. Investerings tot ruim € 2 miljoen voor 2025 en 2026 zijn nu toegevoegd.
9. Er wordt gespaard voor de nieuwbouw van de Waerdenborch. Het spaarbedrag voor 2026 is verschoven naar 2028.

Incidenteel perspectief

(bedragen x € 1.000)

INCIDENTEEL	2025	2026	2027	2028
perspectief begroting 2024	7.276	5.422	6.214	6.214
keuzes college 2025-2028	2.663-	3.192-	3.292-	3.292-
O&O	228-	228-	228-	228-
algemene uitkering gemeentefonds	3.007	3.271	3.481	3.649
diverse bijstellingen	60-	147-	147-	147-
amendement lastenverlichting	964-	964-	964-	964-
structurele doorwerkingen	6.939-	8.936-	10.437-	10.065-
perspectief kadernota 2025-2028 na keuzes college	571-	4.774-	5.373-	4.833-
1. meicirculaire	3.053	2.975	2.753	2.745
4. uitwerking begroting 2025 en bijstellen meerjarenraming 2026-2028	118	149	64	16
8. mobiliteit	425-	850-	850-	850-
10. onttrekking aan de algemene reserve		2.000	2.000	2.000
11. structurele doorwerkingen	84-	968	1.819	1.610
perspectief begroting 2025	2.091	468	413	688

Toelichting verschillen incidenteel perspectief

1. De algemene uitkering uit het Gemeentefonds is gebaseerd op de Meicirculaire. Deze cijfers waren nog niet verwerkt in de Kadernota 2025-2028.
4. Bij de uitwerking van de begroting 2025 zijn enkele incidentele posten herijkt. De gevolgen zijn beperkt.
8. In de Kadernota 2025-2028 waren de plannen voor mobiliteit nog niet financieel vertaald. Voor aanpassingen die niet worden afgeschreven is € 1 miljoen voor 2025 en 2026 toegevoegd.
10. Het incidentele perspectief wordt aangevuld met een storting in 2026 uit de algemene reserve om de opgenomen ambities met eenmalige lasten te dekken.
11. Aanpassingen in het structurele perspectief werken door in het incidentele perspectief.

Prioriteiten begroting 2025-2028

Prioriteiten begroting 2025-2028

Maatschappelijk effect / Actie		Bron	Inves-tering	structureel				incidenteel			
				2025	2026	2027	2028	2025	2026	2027	2028
1.	Inwoners, Organisatie en Bestuur										
Informatiebeveiliging											
	Risicoanalyse diverse applicaties	Begroting 2023						20	10		
ICT ontwikkelingen											
	Datagedreven sturing	Begroting 2024		10	10						
	Artificial intelligence	Begroting 2024						25			
	Onderzoek toekomstbestendigheid ICT beheer	Begroting 2024						25			
Gemeentelijke gebouwen											
	Verduurzamen gemeentelijke gebouwen	Begroting 2023						200			
Personeel											
	Verbeteren en behouden taalniveau medewerkers	Begroting 2024						10	10	10	
	Recruitment	Begroting 2024						52			
	Formatievoorstellen	Begroting 2023						128			
	Formatievoorstellen	Voorstel college begroting 2025		92				50	150		
	Uitbreiding formatie BOA	Motie kadernota 2024-2027						36	36		
Dodenherdenking											
	80 jaar dodenherdenking en bevrijding	Voorstel college begroting 2025						85			
Hybride werken											
	Aanpassingen gemeentehuis	Begroting 2023	1.000	0	0	84		1.400	800		
Werkgeversschap											
	Versterken wergevers profilering	Begroting 2023						50			
	Innovatiebudget	Begroting 2024						30			
Marketing											
	Uitvoering Verhaal Rijssen-Holten	Voorstel college begroting 2025						50			
Totaal programma 1			0	102	10	84	0	2.161	1.006	10	0

Maatschappelijk effect / Actie	Bron	Investering	structureel				incidenteel			
			2025	2026	2027	2028	2025	2026	2027	2028

2.	Jongeren en onderwijs									
Onderwijshuisvesting										
Nieuwbouw/verbouw De Waerdenborch	Begroting 2022		90							
Nieuwbouw/verbouw De Waerdenborch	Begroting 2023		400	400						
Nieuwbouw/verbouw De Waerdenborch	Voorstel college begroting 2025			-400		492				
Uitbreiding Holterenk	Voorstel college begroting 2025	1.150			58		100			
Uitbreiding Haarschool Holten	Voorstel college begroting 2025	700				35			100	
Maatregelen binnenklimaat Banisschool	Voorstel college begroting 2025						50			
Aanpassingen Fruytierschool t.b.v. thuisnabij onderwijs	Voorstel college begroting 2025			-150			234			
Binnensportaccommodaties										
Middelen binnensportaccommodaties Holten	Begroting 2024				220				250	
Middelen binnensportaccommodaties Holten	Voorstel college begroting 2025					240				
Buurt-kindcentrum Plan Zuid										
Buurt-kindcentrum realiseren	Begroting 2023						48	48		
Totaal programma 2		1.850	490	-150	278	767	432	48	350	0

Maatschappelijk effect / Actie	Bron	Investering	structureel				incidenteel			
			2025	2026	2027	2028	2025	2026	2027	2028

3.	Samen Zorgen									
Voorliggende dagvoorziening										
Holten	Begroting 2024						60			
Laaggeletterdheid										
Implementatie uitvoeringsplan	Begroting 2023						75	75		

Ouderenzorg											
Logeerszorg ter ontlasting mantelzorgers	Voorstel college begroting 2025							28			
Totaal programma 3			0	0	0	0	0	163	75	0	0

Maatschappelijk effect / Actie	Bron	Inves-tering	structureel				incidenteel			
			2025	2026	2027	2028	2025	2026	2027	2028

4.	Cultuur en Sport										
Cultuur											
Uitvoering nieuw erfgoedbeleid	Begroting 2024		10	10							
Cultuurcoach	Voorstel college begroting 2025		27								
Voortzetting cultuur- en holocausteducatie	Voorstel college begroting 2025		25								
Erfgoed											
Restauratie volière Parkgebouw	Voorstel college begroting 2025						50	50			
Masterplan De Oosterhof											
Informatiepunt parkeerplaats De Oosterhof	Begroting 2023						66				
Padennetwerk herstellen Park de Eschhorst en aanleggen op de paardenweide	Begroting 2023							107			
Herinrichten Oosterhofweg (Parkstraat tot Albertsdijk)	Begroting 2023							107			
Herinrichten Park de Eschhorst, hospice en de paardenweide	Begroting 2024	430	0	22							
Verbeteren toegankelijkheid landgoed	Voorstel college begroting 2025	60			3		7	70			
Totaal programma 4		0	62	32	3	0	123	334	0	0	

Maatschappelijk effect / Actie	Bron	Inves-tering	structureel				incidenteel			
			2025	2026	2027	2028	2025	2026	2027	2028

5.	Ondernemen en Werk										
Bedrijventerreinen											

Regiodeal cofinanciering verduurzamen energievoorziening	Voorstel college begroting 2025						800				
Energiearmoede											
Structureel verlagen energielasten inwoners en verruimen toepassing bijzondere bijstand	Begroting 2023						1.250	1.250			
Totaal programma 5		0	0	0	0	0	2.050	1.250	0	0	

Maatschappelijk effect / Actie	Bron	Inves- tering	structureel				incidenteel			
			2025	2026	2027	2028	2025	2026	2027	2028

6.	Wonen, Recreëren en Veiligheid										
Landelijk gebied											
Diverse maatregelen en initiatieven	Begroting 2024						150	60	60		
Bouwdossiers											
Digitaliseren bouwdossiers	Begroting 2023						135	100			
Woningbouw											
Versnellen en verkennen	Voorstel college begroting 2025						166	84			
Stimuleren en faciliteren van innovatieve woonvormen	Begroting 2023						25	25			
Kulturhus Dijkerhoek											
Bijdrage nieuwe locatie	Voorstel college begroting 2025						500				
Recreatie en toerisme											
Renovatie asfalt fietspaden Holterberg	Begroting 2024	300	0	15							
Kwaliteitimpuls routenetwerken	Begroting 2024	120	0	0	16						
Vitale vakantieparken	Begroting 2024						10				
Verbreden taken Toerisme Rijssen- Holten en ontwikkeling Promotie Rijssen-Holten	Begroting 2024						50				
Omgevingswet											
Nieuw initiatievproces ruimtelijk domein	Begroting 2023						175				
Ruimtelijke ordening											
Extra inzet toezicht RO	Begroting 2024						90				

[illegible][illegible]

7.	Wijken												
Duurzaamheid													
	Verduurzamen wagen- en machinepark	Begroting 2024		50	20	20							
	Energieleeningen (Svn)	Begroting 2024	1.000	0	10								
	Energieleeningen (Svn), vergoeding deelnemers	Begroting 2024		0	-20								
	Duurzaamheidsvisie 2025-2028	Voorstel college begroting 2025							200				
Klimaatadaptie													
	Subsidie voor vergroening	Begroting 2024							50				
	Uitvoeringsbudget	Voorstel college begroting 2025							100	100			
Werkbegeleiding buitenteams													
	Formatie-uitbreiding	Begroting 2024							40				
	Bijdrage uit reserve reïntegratie	Begroting 2024							-40				
Reconstructie weginrichting													
	Aanvullende onderhoudsmiddelen voor openbaar profiel bij rioolvervanging	Begroting 2023							250	250			
	Laatste deel zuid oostelijke fietsring / reconstructie Pelmolenweg	Begroting 2024	505	0	22								
H. W. Jansen-tunnel													
	Groot onderhoud	Voorstel college begroting 2025							168				
Mobiliteit													
	Verkeersveiligheidsmaatregelen (co-financiering met Rijk)	Begroting 2023							80	80			
	Uitvoeringsplan	Voorstel college begroting 2025	2.300		80	80			500	500			
Totaal programma 7			3.805	50	112	100	0	1.348	930	0	0	0	0

Maatschappelijk effect / Actie		Bron	Inves- tering	structureel				incidenteel			
				2025	2026	2027	2028	2025	2026	2027	2028
15.	Algemene dekkingsmiddelen										
Stelposten											
Stelpost voor nieuw beleid		Meerjarenraming			100	100	100				
Totaal programma 15			0	0	100	100	100	0	0	0	0
Totaal nieuwe wensen 2025-2028			6.820	704	119	581	867	7.578	3.912	420	0
Waarvan voorstellen college begroting 2025			4.210	144	-470	141	767	3.088	954	100	0

Vervangingsinvesteringen 2025 en O&O

Vervangingsinvesteringen 2025 en O&O

Vervangingsinvesteringen 2025 en O&O

In de begroting 2025 zijn kredieten geraamd voor vervangingsinvesteringen en O&O.

In onderstaande overzicht staan de geraamde kredieten en de bijbehorende lasten.

		Bron	Inves- tering	structureel				incidenteel			
				2025	2026	2027	2028	2025	2026	2027	2028
1.	Inwoners, Organisatie en Bestuur										
ICT ontwikkelingen											
Vervanging Perimeter Firewalls		O&O 2025						28			
Vervanging beheerpakket openbare ruimte		O&O 2025						200			
Vervangen beheerapplicatie BGT/BAG		O&O 2024							50		
Totaal programma 1								227	50		

		Bron	Inves- tering	structureel				incidenteel			
				2025	2026	2027	2028	2025	2026	2027	2028
7.	Wijken										
Voertuigen											
Vervanging RH37 Pick-Up		Vervangingsinvesteringen 2025	75		10			-8			
Vervanging RH36 Pick-Up		Vervangingsinvesteringen 2025	75		10			-8			
Vervanging RH46 VW transporter		Vervangingsinvesteringen 2025	75		10			-8			
Vervanging RH12 Electrocar		Vervangingsinvesteringen 2025	51		7			-3			
Dekking verduurzaming wagenpark		Begroting 2024			-10			-3			
Totaal programma 7			276		27			-30			

1. Inwoners, Organisatie en Bestuur

Coalitieakkoord 2022-2026

Rijssen-Holten heeft een krachtige samenleving, een stabiel bestuur en een gedreven organisatie. In een tijd met veel uitdagingen, weten we dat we kunnen bouwen op dit sterke fundament. Als bestuur staan we naast inwoners en maatschappelijke partners in plaats van tegenover elkaar. Samen werken we aan de uitdagingen waar we voor staan en willen we het welzijn in Rijssen-Holten verhogen.

Dienstbare overheid

We zijn als gemeente dienstbaar aan onze samenleving. De uitdagingen van deze tijd zijn opgaves van de hele samenleving, niet enkel van ons als gemeente. We hebben dan ook actief aandacht voor de rol die wij als gemeente hebben of willen bij bepaalde opgaves en wat de rol is van inwoners, partners en ondernemers.

Inwoners doen mee

Afgelopen jaren hebben veel mooie initiatieven Rijssen-Holten mooier, schoner, veiliger, duurzamer, groener en prettiger gemaakt. Dit willen wij aanmoedigen en onze inwoners uitdagen. We ontwikkelen een strategie waarin duidelijk wordt hoe we als gemeente met deze initiatieven omgaan. Hierin staat wanneer inwoners kunnen meepraten, meedenken of meebeslissen bij het opstellen van beleid of uitwerken van plannen.

Dienstverlening

Onze medewerkers zijn allemaal dienstverleners. We hebben oog voor de mens achter de inwoner en gaan proactief en integraal aan de slag voor het juiste antwoord. We sturen actief op digitale dienstverlening waarbij inwoners snel en makkelijk eenvoudige aanvragen doorlopen. Voor andere verzoeken of ideeën denken we juist mee met de inwoner en zoeken we samen naar de beste oplossing. Naast de digitale ingang blijft de fysieke ingang altijd een mogelijkheid.

De inwoner centraal

‘Paarse krokodillen’ willen we niet in Rijssen-Holten. We willen voorkomen dat inwoners en bedrijven verdwalen in de bureaucratie van de overheid. Dat doen we door te werken met zo simpel mogelijke regels en procedures en altijd oog te blijven houden voor de mens achter de vraag. Regels en procedures zijn nodig en bieden houvast, maar mogen nooit een doel op zich worden in onze dienstverlening. Juridisch geoorloofd is niet altijd hetzelfde als moreel verantwoord. Daarom werken we met hardheidsclausules in onze gemeentelijke regelingen. We werken waar mogelijk met meerjarenafspraken om aanvragen zo gemakkelijk mogelijk te maken voor de samenleving.

Regionale samenwerking

We doen lokaal wat kan en werken regionaal samen. Samenwerking is geen doel op zich, maar een middel om onze doelen te bereiken. We werken regionaal slim samen als dit leidt tot betere oplossingen op het gebied van onder andere bereikbaarheid, duurzaamheid, werkgelegenheid, gezondheidszorg, recreatie en woningbouw. In de regio werken we daarnaast samen in de investeringsprogramma’s van Twente Board.

Digitalisering en werken met data

Steeds meer gaat tegenwoordig digitaal. De inwoner mag erop vertrouwen dat dit goed en veilig geregeld is. We zetten daarom in op de veiligheid van onze informatie en systemen. Daarnaast hebben we steeds meer lokale en open data beschikbaar die we willen gebruiken bij het opstellen van nieuw beleid, voor het experimenteren met een wijkgerichte aanpak en die we benutten om het effect van onze inzet te meten. Hierbij richten we ons niet alleen op meetbare effecten. We betrekken ook kwalitatieve informatie van partners en inwoners bij de vraag of we onze maatschappelijke opgaves bereikt hebben.

Thema financiën uit Coalitieakkoord 2022-2026

Rijssen-Holten staat bekend als een financieel gezonde gemeente en dat willen we graag zo houden. Er ligt een coalitieakkoord met ambitie, maar we zijn ons bewust van de onzekerheden in het financieel perspectief. De lasten voor onze inwoners moeten passen bij het voorzieningenniveau. Mocht het nodig zijn, dan maken we inhoudelijk

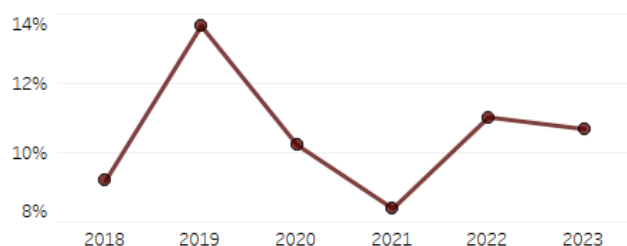
keuzes over wat we wel en niet doen.

We zorgen voor een structureel sluitende jaar- en meerjarenbegroting. Daarnaast gaan we op zoek naar incidentele investeringen die de structurele kosten kunnen verlagen of die structurele baten opleveren. We streven naar lage lasten voor onze inwoners, maar dit is geen doel op zich. De lasten moeten altijd worden gezien in relatie tot het niveau van de voorzieningen en investeringen in het maatschappelijk belang. Dit kan betekenen dat de lasten moeten stijgen om ambities te behalen of dat we keuzes moeten maken over wat we wel of niet doen als de financiën komende jaren minimaal zijn. Onze gemeente koopt daarnaast duurzaam, bij voorkeur circulair en waar mogelijk lokaal in.

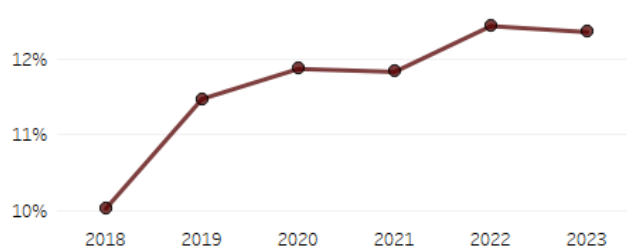
Strategische visie 2010-2030, versie 2021

Cijfers die een indicatie geven van het programma

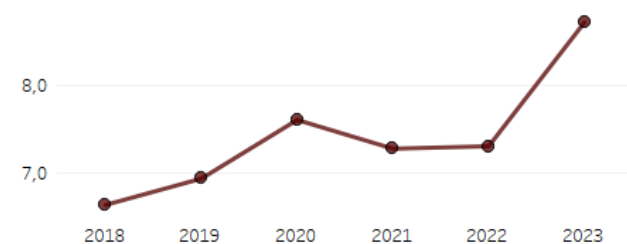
Externe inhuur in % loonsom

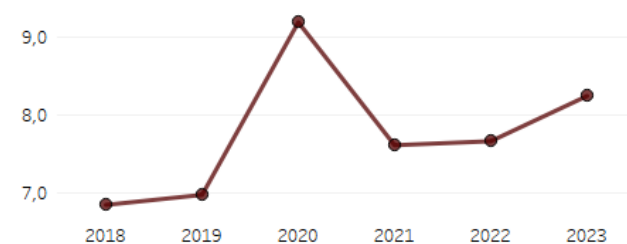
Overhead in % v.d. totale lasten

Bezetting per 1.000 inwoners in FTE

Formatie per 1.000 inwoners in FTE

Apparaatskosten per inwoner in (*€ 1)

Apparaatskosten per inwoner in (*€ 1)

2022	2023
€ 1.045	€ 1.252

Historie apparaatkosten voor 2022 is niet beschikbaar

Toelichting prioriteiten en actuele ontwikkelingen

Prioriteiten

Acties

Formatie consulenten jeugd en Wmo

Omschrijving (toelichting)

In 2020 is een ontwikkelplan geformuleerd om meer aanvragen via de gemeente te laten laten lopen en de wachttijden terug te dringen. Dat is gelukt maar het vergt nog wat meer inspanning om de wachttijden op het

streefniveau van 2 weken te krijgen. Wij zitten op een wachttijd van 6 tot 8 weken. Naar verwachting blijft deze gelijk in de zomerperiode en hopen daarna weer de daling in te zetten.

80 jaar dodenherdenking en bevrijding

Omschrijving (toelichting)

In 2025 wordt 80 jaar vrijheid gevierd en zal er ook speciale aandacht zijn voor de gevallen 80 jaar geleden. De Stichting Welcome Again Veterans, de Stichting Viering Nationale Feestdagen en de Oranjevereniging Rijssen zullen in 2025 in ieder geval activiteiten ontplooiën. Aan deze instellingen wordt voor deze activiteiten incidenteel een aanvullende subsidie beschikbaar gesteld. Daarnaast zullen voor de herdenking op de Canadese begraafplaats door de gemeente kosten worden gemaakt, dit betreft onder andere kosten voor verlichting, geluid, rijplaten en de inzet van pendelbussen.

Uitvoering verhaal Rijssen-Holten

Omschrijving (toelichting)

Het project 'Het Verhaal van Rijssen-Holten' fungeert als een soort parapluproject met als doel om bestaande programma's en ambities beter te verbinden op het gebied van wonen, werken en recreëren. Deze paraplu moet ervoor zorgen dat we duidelijke handvatten hebben (propositie), meer verbinding, een efficiënte organisatie, duidelijke rolverdeling met meer ambitie. Onze ambitie zou moeten zijn om landelijk en internationaal, samen met onze partners, één verhaal te vertellen over Rijssen-Holten en elkaar daarin te versterken. Door bijvoorbeeld het Hanzeverleden optimaal te gebruiken of de Canadese begraafplaats een plek te geven bij een nieuwe manier van herdenken. Hiermee geven we een boost aan de gezamenlijke profilering van Rijssen-Holten.

Structurele inzet beleidsmedewerker mobiliteit

Omschrijving (toelichting)

Na een tijd van relatieve luwte op het gebied van mobiliteitsbeleid zijn er de afgelopen twee jaar stappen gemaakt rondom het mobiliteitsbeleid (onder andere visie op mobiliteit en uitvoeringsprogramma mobiliteit) voor onze gemeente. Hierbij zien we dat de opgaven rondom mobiliteit wijzigen. Waar in het verleden vooral ingezet werd op bereikbaarheid en de realisatie van infrastructurele werken, zien we nu dat mobiliteitsbeleid een breder doel heeft en krijgt. Mobiliteit komt steeds centraler te staan bij thema's als leefbaarheid, veiligheid en duurzaamheid. Dit zorgt ook voor extra en nieuwe taken, zoals inzet op laadinfrastructuur, communicatie en mobiliteitsdata. Deze taken zijn de afgelopen periode deels en erg versnipperd opgepakt door bestaande medewerkers, maar pasten niet binnen het takenpakket. We willen vanuit het uitvoeringsprogramma integraal en toekomstbestendig aan de slag met de mobiliteitstransitie, waarbij ons inziens een structurele beleidsmedewerker mobiliteit noodzakelijk is.

Prioriteiten 2025

	Onderwerp	investing	Voorstel 2025	Structureel/incidenteel
1	80 jaar dodenherdenking en bevrijding		85	incidenteel
2	Uitvoering Verhaal Rijssen-Holten		50	incidenteel
3	Formatie consultants jeugd en Wmo		50	incidenteel
4	Structurele inzet beleidsmedewerker mobiliteit		92	structureel

financieel overzicht

	jaarrekening 2023	begroting 2024	begroting 2024 na VJN	begroting 2025	begroting 2026	begroting 2027	begroting 2028
Lasten							
<u>Prioriteiten</u>							
Incidenteel		1.694		2.161	1.006	10	-
Structureel		108		102	112	196	196
Bestaand beleid	4.473	4.346	4.596	4.593	4.610	4.620	4.620
Totaal lasten programma	4.473	6.148	4.596	6.856	5.728	4.826	4.816
Baten							
<u>Bestaand beleid</u>	1.283-	818-	903-	860-	860-	860-	860-
Totaal baten programma	1.283-	818-	903-	860-	860-	860-	860-
Saldo voor bestemming	3.190	5.330	3.693	5.996	4.868	3.966	3.956
Mutaties in reserves							
Onttrekking reserve		-	-	-	-	-	-
Storting reserve	-	-	-	-	-	-	-
Saldo na bestemming	3.190	5.330	3.693	5.996	4.868	3.966	3.956

Overzicht per product

product	omschrijving	lasten	baten	saldo
100	Bestuursorganen	2.845.800	264.200-	2.581.600
102	Bestuursondersteuning raad	508.200	-	508.200
150	Burgerzaken	1.239.300	595.800-	643.500
359	Invordering	-	-	-
Totaal programma		4.593.300	860.000-	3.733.300

2. Jongeren en Onderwijs

Coalitieakkoord 2022- 2026

Rijssen-Holten is een thuis voor onze jongeren. We willen voor alle jongeren een aantrekkelijke gemeente zijn, maar ook aandacht hebben voor jongeren met wie het (tijdelijk) niet zo goed gaat. Bij het sociale karakter van onze gemeente past dat de jeugd in zijn eigen sociale omgeving terecht kan met hulpvragen en voor het krijgen van onderwijs. Daarbij zoeken we nadrukkelijk de samenwerking met het onderwijs, zorgaanbieders en jeugd- en jongerenwerk.

Een goede en betaalbare jeugdzorg

We zetten in op een regionale en lokale vertaling van de landelijke Hervormingsagenda Jeugd om de kwaliteit van jeugdzorg goed en de kosten beheersbaar te houden. We blijven sterk inzetten op het gezin als liefdevolle basis, preventie en voorliggende voorzieningen: dit past bij de sterke sociale banden en modern noaberschap in onze samenleving. We willen op deze manier voorkomen dat (duurdere) individuele zorg nodig is. Waar maatwerk nodig blijkt, schakelen we snel en adequaat.

Een integrale en wijkgerichte aanpak.

Samenwerking tussen onderwijs, sport, jeugd- en jongerenwerk, politie, kerken, welzijnswerk en culturele instellingen is essentieel voor de gezondheid van onze jeugd. Als gemeente pakken we actiever de regie in deze samenwerking om een aanbod te creëren dat op de vraag is afgestemd. Deze integrale aanpak is nodig bij zowel voorliggende voorzieningen als individuele zorg. De regie vanuit de gemeente leidt dan wel tot extra inzet, maar verdient zich naar verwachting terug doordat de vraag en daarmee de kosten voor individuele zorg dalen. Daarnaast willen we experimenteren met een wijkgerichte aanpak bij opgaves die zich hiervoor lenen; bijvoorbeeld de maatschappelijke problematiek en veiligheid in wijk Plan Zuid.

Onderwijs: de start van een leven lang leren

School is de plek waar talenten tot bloei komen. Alle kinderen uit Rijssen-Holten verdienen een eerlijke kans om hun dromen werkelijkheid te laten worden. Een brede, vrije keuze van de school is hierbij ons uitgangspunt. We willen inzetten op 'thuisnabij' onderwijs en scholen de kans geven speciaal onderwijs aan te bieden. Daarnaast stimuleren we de samenwerking tussen het bedrijfsleven en onderwijs, zodat opleidingen aansluiten bij de lokale vraag op de arbeidsmarkt. Ook steunen we initiatieven van onderwijsinstellingen in het onderwijsaanbod voor volwassenen en schoolverlaters.

Huisvesting van onderwijs

Goede onderwijshuisvesting met aandacht voor binnenklimaat, veiligheid en duurzaamheid is een kerntaak van ons als gemeente. We stimuleren dat schoolgebouwen multifunctioneel en slim worden ingezet. Daarnaast zetten we ons in voor nieuwbouw van De Waerdenborch op een geschikte locatie in Holten en benutten we kansen voor een goede herontwikkeling van het huidige terrein. Als er uit de samenleving een initiatief komt voor een basisschool in het Opbroek, staan we daarvoor open.

Strategische visie 2010-2030, versie 2021

Cijfers die een indicatie geven van het programma

Op www.rijssen-holten.incijfers.nl vindt u statistische informatie over onze gemeente. De verplichte BBV-indicatoren vindt u ook onder deze link.

Uitbreiding Holterenkschool

Omschrijving (toelichting)

In de prioritering schoolbesturen voor het IHP krijgt de uitbreiding van de Holterenk in verband met een aanzienlijke groei van leerlingen prioriteit 1. De huidige capaciteit van de school betreft 1007 m². Door de groei van het aantal leerlingen is er een structurele behoefte van 1263 m² (waarbij vanaf 2032 ook 5 piekjaren 1300 m² aan de orde is). Dus uitbreiding met minimaal 256 m² is noodzakelijk. Rekening houdend met 40 m² extra ruimte voor zorgfuncties/het bieden van passend onderwijs (nieuw beleid) komt de structurele behoefte uit op 1303 m² bvo. Op basis van een uitbreiding van 296 m² (1303 minus 1007) is voor het jaar 2025 een geschat investeringsbedrag nodig zo rond de € 1.150.000,- (296 x € 3.800 p/m). Omdat er nu al sprake is van een tekort aan capaciteit wordt voorzien in tijdelijke onderwijshuisvesting d.m.v. het plaatsen van units. Voor deze tijdelijke voorziening wordt rekening gehouden met een kostenpost van € 100.000. Dit vloeit voort uit een aanvraag voorziening onderwijshuisvesting programmajaar 2025. Op basis van het resultaat leerlingenprognoses is dit opgenomen in het vastgestelde IHP 2024 - 2039.

Maatregelen binnenklimaat Banisschool

Omschrijving (toelichting)

In verband met klimaat problemen binnen de Banisschool wil het RSVR schoolbestuur hiervoor maatregelen treffen door middel van een grondige renovatie. Door het treffen van de maatregelen zorgt de school in lijn met de visie op onderwijshuisvesting voor een kwalitatief frisse school klasse B. Het RSVR schoolbestuur verzoekt om invulling te geven aan nieuw beleid. In de prioritering schoolbesturen voor het IHP krijgt het verzoek prioriteit 3. Met de vaststelling van het nieuwe IHP is besloten om in lijn van de vastgestelde visie op onderwijshuisvesting en de daarvoor opgestelde nieuwe beleidsregels bij het nieuwe IHP een bijdrage toe te kennen voor maatregelen binnenklimaat. Dit bedraagt 1/3 deel van de werkelijke kosten, met een maximum van € 50.000,- voor het PO. Dit vloeit voort uit een aanvraag voorziening onderwijshuisvesting programmajaar 2025, sluit aan op de ambitie uit de visie op onderwijshuisvesting en is daarom als onderdeel van nieuw beleid opgenomen in het nieuwe IHP 2024 - 2039.

Aanpassingen ten behoeve van thuisnabij onderwijs en maatregelen binnenklimaat Jacobus Fruytierschool

Omschrijving (toelichting)

Op basis van nieuw vastgesteld beleid is er de mogelijkheid om te voorzien in een bijdrage thuisnabij onderwijs (cluster 4). Op basis van 22 leerlingen zou dit om een ruimtebehoefte gaan van 268,4 m² bvo. De vergoeding bedraagt maximaal € 500,- per/m² bvo. In dit geval € 134.200,-. Ook wil het schoolbestuur in 2025 in huidig gebouw maatregelen treffen ter verbetering van de temperatuur, het binnenklimaat en de akoestiek. Binnen het onderwijs spreken we dan ook wel van 'frisse scholen'. De bijdrage maatregelen binnenklimaat bedraagt 1/3 deel van de werkelijke kosten, met een maximum van € 100.000,- voor het VO. Het schoolbestuur combineert de aanpak van het binnenklimaat met verduurzaming, zodat de stijgende energielasten van installaties gecompenseerd kunnen worden. Voor deze gecombineerde aanpak kan het schoolbestuur een rijkssubsidie van 60% van de werkelijke kosten tegemoet zien. In de prioritering schoolbesturen voor het IHP krijgen beide verzoeken prioriteit 3. Dit vloeit voort uit een aanvraag voorziening onderwijshuisvesting programmajaar 2025, ook sluit dit aan op de ambitie uit de visie op onderwijshuisvesting en is daarom als onderdeel van nieuw beleid opgenomen in het nieuwe IHP 2024 - 2039.

Prioriteiten 2025

Onderwerp	investering	Voorstel 2025	Structureel/incidenteel
1 Uitbreiding Holterenkschool	1.150	100	incidenteel
2 Maatregelen binnenklimaat Banisschool		50	incidenteel
3 Aanpassingen ten behoeve van thuisnabij onderwijs en maatregelen binnenklimaat Jacobus Fruytierschool		234	incidenteel

Financieel overzicht

	jaarrekening 2023	begroting 2024	begroting 2024 na VJN	begroting 2025	begroting 2026	begroting 2027	begroting 2028
Lasten							
<u>Prioriteiten</u>							
Incidenteel		955		432	48	350	-
Structureel		285		490	340	618	1.385
Bestaand beleid	20.387	19.801	21.836	23.358	23.342	23.317	23.296
Totaal lasten programma	20.387	21.041	21.836	24.280	23.730	24.285	24.681
Baten							
<u>Bestaand beleid</u>	1.762-	859-	1.180-	836-	836-	836-	836-
Totaal baten programma	1.762-	859-	1.180-	836-	836-	836-	836-
Saldo voor bestemming	18.625	20.182	20.656	23.444	22.894	23.449	23.845
Mutaties in reserves							
Onttrekking reserve	62-	-	-	-	-	-	-
Storting reserve	-	-	-	-	-	-	-
Saldo na bestemming	18.563	20.182	20.656	23.444	22.894	23.449	23.845

Overzicht per product

product	omschrijving	lasten	baten	saldo
300	Gemeenschappelijke baten en lasten	2.780.800	673.900-	2.106.900
301	Openbaar basisonderwijs	259.200	26.000-	233.200
302	Regulier basisonderwijs	1.154.100	36.700-	1.117.400
303	Openb voortgezet onderwijs	346.100	-	346.100
304	Bijzonder voortgezet onderwijs	596.600	-	596.600
501	Kinderopvang	253.500	5.000-	248.500
502	Jeugdbeleid	17.967.600	94.800-	17.872.800
Totaal programma		23.357.900	836.400-	22.521.500

3. Samen zorgen

Coalitieakkoord 2022 - 2026

In Rijssen-Holten hebben we oog voor elkaar. Gezondheid, eigen regie over je zorg en meedoen in de maatschappij is voor iedereen belangrijk. Wij bieden hulp en zorg aan inwoners die dit nodig hebben en koesteren ons modern noaberschap. Dit doen we door te werken aan een sociale, inclusieve samenleving waarbij welzijnswerk, jongerenwerk, gezondheid, vrijwilligers en mantelzorgers een belangrijke rol spelen.

Preventie

Gezondheid gaat allang niet meer alleen over ziekte en zorg, maar steeds meer over leefstijl en welzijn. Samen met het onderwijs, sportverenigingen, werkgevers en zorgpartners pakken we het preventieakkoord actief op en zetten we stappen op het gebied van preventie en gezonde levensstijl. Dit vraagt een brede aanpak met aandacht voor voeding, sport en bewegen, overgewicht, eenzaamheid, mentale weerbaarheid, roken, alcohol en ruimtelijke inrichting.

Menselijke maat

We gaan verder met de transformatie in het sociaal domein door in te zetten op preventie, laagdrempelige en collectieve voorzieningen en het mobiliseren van de kracht uit de samenleving. Wettelijke en budgettaire grenzen tussen de verschillende domeinen of organisaties mogen niet belemmerend werken in het toekennen van zorg die inwoners nodig hebben. Dit vraagt een manier van denken die niet gaat over regels, indicaties of beleid, maar oog heeft voor de menselijke maat, voor de persoon over wie het gaat.

Iedereen doet mee

Alle inwoners van Rijssen-Holten zijn ons even veel waard: iedereen mag er zijn en doet mee. Voor discriminatie en racisme in welke vorm dan ook is geen plek in onze gemeente. We werken aan de brede toegankelijkheid van de gemeente voor mensen met een beperking, hebben oog voor laaggeletterdheid en digitale vaardigheden. We werken in de praktijk samen met maatschappelijke partners om inclusiviteit te bevorderen.

Een thuis voor iedereen

We voelen een verantwoordelijkheid om een fijn en veilig thuis te zijn voor nieuwkomers. Integratie is daarbij geen keuze, maar een morele verplichting. We willen dat nieuwkomers zo snel mogelijk opgenomen worden in onze samenleving. Dat begint met de taal leren, maar ook dat gaat sneller en beter als nieuwkomers actief deelnemen aan de maatschappij.

Modern noaberschap

We koesteren ons modern noaberschap en maken gebruik van de kracht in onze buurten en wijken. Dit betekent dat we niet doorslaan in individualisering en specialisatie, maar inzetten op vroeger vanzelfsprekende onderlinge hulp. De ondersteuning van onze mantelzorgers en vrijwilligers is hierbij van groot belang. We versterken de inzet op wijk- en buurtniveau en gebruiken actief data om gericht te zien op welke plekken deze inzet bijdraagt. Dit doen we door breed de samenwerking te zoeken met welzijnspartners, maar ook met onder andere woningcorporaties.

Strategische visie 2010-2030, versie 2021

Cijfers die een indicatie geven van het programma

Op www.rijssen-holten.incijfers.nl vindt u statistische informatie over onze gemeente. De verplichte BBV-indicatoren vindt u ook onder deze link.

Toelichting prioriteiten en actuele ontwikkelingen

Prioriteiten

Acties

Logeerszorg ter ontlasting van de mantelzorger lokaal en regionaal

Omschrijving (toelichting)

Logeerszorg is een van de manieren om mantelzorgers te ondersteunen. Het doel is om mantelzorgers in Rijssen-Holten te ondersteunen en te ontlasten door dichtbij huis kwalitatief goede mogelijkheden voor logeerszorg aan te bieden. Dit is een vorm van respijtzorg. Hierdoor zijn mantelzorgers in staat om langer zorg te blijven bieden aan hun naaste. Het is de verwachting dat de behoefte aan logeerszorg niet zal afnemen, maar eerder zal stijgen door meer bekendheid, vergrijzing en het beleid om mensen langer thuis te laten wonen. Omdat er nog geen evaluatie heeft plaatsgevonden, wordt voor 2025 nog incidenteel budget gevraagd. Rond de zomer 2024 vinden de eerste evaluaties van beide pilots plaats, zowel lokaal als regionaal. Afhankelijk van de uitkomst van de evaluatie wordt mogelijk structureel budget aangevraagd bij de kadernota 2026.

Prioriteiten 2025

Onderwerp	investering	Voorstel 2025	Structureel/incidenteel
1 Logeerszorg ter ontlasting van de mantelzorger lokaal en regionaal		28	incidenteel

Financieel overzicht

	jaarrekening 2023	begroting 2024	begroting 2024 na VJN	begroting 2025	begroting 2026	begroting 2027	begroting 2028
Lasten							
<u>Prioriteiten</u>							
Incidenteel		297		163	75	-	-
Structureel		118		-	-	-	-
Bestaand beleid	17.985	17.262	23.021	22.593	22.593	22.593	22.593
Totaal lasten programma	17.985	17.677	23.021	22.756	22.668	22.593	22.593
Baten							
Bestaand beleid	10.578-	1.532-	7.289-	5.981-	5.981-	5.981-	5.981-
Totaal baten programma	10.578-	1.532-	7.289-	5.981-	5.981-	5.981-	5.981-
Saldo voor bestemming	7.407	16.145	15.732	16.775	16.687	16.612	16.612
Mutaties in reserves							
Onttrekking reserve	-	-	-	100-	100-	100-	100-
Storting reserve		-	-	-	-	-	-
Saldo na bestemming	7.407	16.145	15.732	16.675	16.587	16.512	16.512

Overzicht per product

product	omschrijving	lasten	baten	saldo
500	Maatschappelijke dienstverlening	1.697.500	121.200-	1.576.300
503	Ouderenzorg	212.900	-	212.900
504	Minderheden	5.307.300	5.200.000-	107.300
509	Gezondheidszorg	2.943.400	416.500-	2.526.900
511	WMO	6.311.900	225.400-	6.086.500
512	WMO (3 d's)	6.120.400	117.500-	6.002.900
Totaal programma		22.593.400	6.080.600-	16.512.800

4. Cultuur en Sport

Coalitieakkoord 2022 - 2026

Rijssen-Holten heeft een rijke cultuur, veel sportverenigingen en inwoners die los van verenigingen met plezier bewegen. Sport en cultuur zijn onmisbaar voor een gezonde maatschappij, deelname aan de samenleving en onderlinge verbondenheid. Ontspanning en rust zijn belangrijk in onze drukke samenleving, omdat het plezier en saamhorigheid geeft. Sport en cultuur zijn daarnaast belangrijke voorliggende voorzieningen die kunnen voorkomen dat onze inwoners meer zorg en ondersteuning nodig hebben.

Cultuur

Cultuur zegt iets over de geschiedenis, de identiteit en de toekomst van Rijssen-Holten. Samen met partners gaan we aan de slag met een visie op cultuur waarin aandacht is voor verschillende initiatieven en partijen, cultuureducatie en het belang van ons cultuur-historisch erfgoed. We houden hierbij de subsidiestromen in de gaten en ondersteunen verenigingen bij aanvragen als dit nodig is. De bibliotheken in Rijssen-Holten hebben niet slechts een klassieke uitleenfunctie, maar een brede maatschappelijke functie waarbij lezen, leren, ontmoeten en verblijven centraal staan. Samenwerking met het onderwijs of zorgpartners is hierin dan ook belangrijk. We vinden het essentieel dat onze gemeente een breed en toegankelijk muziekonderwijs heeft en stimuleren een actieve samenwerking tussen verschillende aanbieders. Ook willen we een versnelde uitvoering van het masterplan Oosterhof.

Sport en bewegen

Bewegen en sporten is van levensbelang en gaat verder dan sporten in competitief of verenigingsverband. Plezier in sporten is een doel op zich en verenigingen maken dit mogelijk. Samen met lokale partners en verenigingen pakken we het preventie- en het sportakkoord stevig op. We zorgen ervoor dat de basisvoorzieningen op orde zijn en hebben aandacht voor de inrichting van onze openbare ruimte om bewegen en sporten te bevorderen. We vinden het belangrijk dat alle kinderen in Rijssen-Holten kunnen zwemmen.

Daarom krijgen kinderen die met hun ouders gaan zwemmen tegen gereduceerd tarief toegang tot onze baden.

Evenementen

Evenementen zijn een belangrijk onderdeel van de culturele activiteiten in Rijssen-Holten. Ze geven kleur aan onze kernen en trekken bezoekers die niet uit onze gemeente komen. Daarbij hebben we oog voor de belangen van omwonenden die overlast kunnen ervaren van deze evenementen. We willen een herziening van het evenementenbeleid met duidelijke afspraken op het gebied van afval, duurzaamheid, veiligheid, geluid, volksgezondheid en toegankelijkheid. De aanvraag van een evenement maken we zo makkelijk mogelijk voor organisatoren door hen te ondersteunen als dit nodig is.

Strategische visie 2010-2030, versie 2021

Cijfers die een indicatie geven van het programma

Op www.rijssen-holten.incijfers.nl vindt u statistische informatie over onze gemeente. De verplichte BBV-indicatoren vindt u ook onder deze link.

Toelichting prioriteiten en actuele ontwikkelingen

Prioriteiten

Acties

Cultuurcoach en cultuurparticipatie

Omschrijving (toelichting)

Het gaat hier om de inzet van 16 uren Cultuurcoach Cultuurparticipatie, die zich specifiek richt op het organiseren en mede vormgeven van culturele activiteiten gericht op het terugdringen van gezondheidsachterstanden van kwetsbare mensen en mensen met een beperking, jong en oud, bij lokale activiteiten en gericht op een gezondere leefomgeving

voor alle inwoners in Rijssen-Holten. Cultuurparticipatie is gericht op het organiseren van bewonersinitiatieven/ontmoetingsmomenten om van daaruit verbindingen tot stand brengen tussen organisaties en kwetsbare inwoners. Van belang is dat het 'allemaal samen' wordt opgepakt en dat iedereen kan meedoen. De Cultuurcoach Cultuurparticipatie is hierin dé verbinder.

Voortzetting Cultuur- en Holocausteducatie in het basisonderwijs

Omschrijving (toelichting)

Wij nemen sinds 2017 deel aan de provinciale regeling Cultuureducatie. Daarmee, plus bijdragen van de scholen én de gemeente, heeft Cultuureducatie structurele waarde op alle basisscholen, ook door inzet van Cultuurcoach/ lokaal aanbod. Elk kind komt elk schooljaar in aanraking met cultuur in diverse vormen; maatwerk en eigen keuze staan voorop. Zonder gemeentelijke bijdrage is geen beroep op de provinciale middelen mogelijk en komt een einde aan cultuureducatie in het basisonderwijs.

Verbeteren toegankelijkheid landgoed De Oosterhof (onderdeel Masterplan)

Omschrijving (toelichting)

Dit betreft het uitvoeren van een deelplan van Masterplan De Oosterhof en is in overeenstemming met het coalitieakkoord; Landgoed de Oosterhof functioneel verbinden met de directe omgeving voor voetgangers. Het landgoed wordt toegankelijker aan de Oostzijde, waardoor bewoners / recreanten ook vanuit Opbroek Noord direct gebruik kunnen maken van het landgoed voor wandelen, natuur- en cultuurbeleving. De aanwezige laan krijgt extra betekenis door verbinding met de omgeving. Daarbij wordt het wandelpad in halfverharding ge-upgrade waar nodig.

Restauratie volière bij Parkgebouw

Omschrijving (toelichting)

De volière bij het Parkgebouw Rijssen is een aangewezen Rijksmonument en gebouwd in 1922 als onderdeel van Het Volkspark. Het dierenverblijf is van cultuurhistorisch belang vanwege de recreatieve en educatieve functie, de functioneel-ruimtelijke relatie met het park en de andere objecten daarin. De constructie heeft groot onderhoud nodig. De stalen profielen, fundering en muren dienen gerenoveerd of vernieuwd te worden. Op dit moment worden subsidiemogelijkheden onderzocht, die nodig zijn om het financiële plaatje rond te krijgen.

Prioriteiten 2025

Onderwerp		investering	Voorstel 2025	Structureel/incidenteel
1	Cultuurcoach en cultuurparticipatie		27	structureel
2	Voortzetting cultuur- en holocausteducatie in het basisonderwijs		25	structureel
3	Verbeteren toegankelijkheid landgoed De Oosterhof (onderdeel Masterplan)	60	7	incidenteel
4	Restauratie volière bij Parkgebouw		50	incidenteel

Financieel overzicht

	jaarrekening 2023	begroting 2024	begroting 2024 na VJN	begroting 2025	begroting 2026	begroting 2027	begroting 2028
Lasten							
<u>Prioriteiten</u>							
Incidenteel		84		123	334	-	-
Structureel		463		62	94	97	97
Bestaand beleid	10.633	9.277	11.318	9.821	9.808	9.806	9.792
Totaal lasten programma	10.633	9.824	11.318	10.006	10.236	9.903	9.889
Baten							
Bestaand beleid	3.617-	3.099-	4.014-	3.205-	3.205-	3.205-	3.205-
Totaal baten programma	3.617-	3.099-	4.014-	3.205-	3.205-	3.205-	3.205-
Saldo voor bestemming	7.016	6.725	7.304	6.801	7.031	6.698	6.684
Mutaties in reserves							
Onttrekking reserve	46-	-	138-	-	-	-	-
Storting reserve	158	26	26	26	26	26	26
Saldo na bestemming	7.128	6.751	7.192	6.827	7.057	6.724	6.710

Overzicht per product

product	omschrijving	lasten	baten	saldo
200	Bibliotheek	1.003.300	38.100-	965.200
201	Culturele activiteiten	1.389.600	482.200-	907.400
202	Landgoed de Oosterhof	66.400	1.000-	65.400
203	Muziekonderwijs	498.500	60.500-	438.000
204	Oudheidkunde en musea	542.600	8.100-	534.500
206	Sport	4.810.200	1.910.100-	2.900.100
306	Nieuwe wet inburgering	166.700	-	166.700
452	Lijkbezorging	635.500	705.000-	69.500-
505	Maatschappelijk werk	543.900	-	543.900
507	Vrijwilligersbeleid	189.700	-	189.700
Totaal programma		9.846.400	3.205.000-	6.641.400

5. Ondernemen en Werk

Coalitieakkoord 2022 - 2026

Rijssen-Holten is een ondernemende gemeente. Onze ondernemers spelen een essentiële rol in de lokale economie, zorgen voor de werkgelegenheid en bevorderen daarmee de vitaliteit van Rijssen-Holten. We willen een MKB-vriendelijk klimaat, met ruimte voor ondernemerschap en aandacht voor duurzaam ondernemen. Dit vraagt een balans tussen economische groei en leefomgeving. Goed samenspel tussen de gemeente en ondernemers en een proactieve opstelling is hierbij belangrijk. Ook in de uitvoering van de participatiewet werken we nauw samen met ons lokale bedrijfsleven en onderwijspartners.

Levendige centra

Een levendig en aantrekkelijk centrum is van groot belang voor onze inwoners en is een visitekaartje voor bezoekers van buitenaf. We gaan voor compacte en levendige centra in onze kernen en een goed vestigingsklimaat. Leegstand gaan we tegen door creativiteit te stimuleren en ruimte te geven voor andere functies. De winkels in Rijssen blijven dicht op zondag, met respect voor de identiteit van deze kern.

Bedrijventerreinen

De bedrijventerreinen in Rijssen-Holten zijn dé plek waar ondernemers elkaar ontmoeten, banen worden gecreëerd en werknemers de hele dag werken. Naast de in gang gezette uitbreidingen gaan we aan de slag met de herstructurering van bedrijventerreinen om tegemoet te komen aan veranderende behoeftes van bedrijven aan ruimte. We sturen hierbij actief op functies op een passende plek. Samen met ondernemers bekijken we hoe we op bestaande terreinen creatief ruimte en banen kunnen creëren. We zetten in op duurzame groei, lokale werkgelegenheid en meer diversiteit in bedrijfstakken.

Grenzen aan onze groei?

De arbeidsmarkt en onze lokale ambitie vragen om groei, maar we zijn ons ervan bewust dat groei ook grenzen heeft. We maken daarom een langetermijnvisie op het gebruik van ruimte, waarin zowel ruimtelijke als sociale aspecten worden afgewogen.

Vitaal buitengebied

Rijssen-Holten heeft een vitaal buitengebied en een sterke agrarische sector. De ontwikkelingen die op deze sector afkomen zijn uitdagend. Agrarische bedrijven moeten zich kunnen ontwikkelen om levensvatbaar te blijven, passend bij het karakter en de schaal van ons landschap. Tegelijkertijd is in het buitengebied ook ruimte voor bijvoorbeeld toerisme, verkoop van streekproducten en zorg als nevenfunctie bij agrarische bedrijven. De gemeente stimuleert deze extra of nieuwe functies. De ondersteuning van een gebiedscoördinator zetten we de komende periode voort.

Arbeidsmigranten

In Rijssen-Holten werken arbeidsmigranten die bijdragen aan onze lokale economie. Op het gebied van de huisvesting van arbeidsmigranten staan we open voor initiatieven uit het bedrijfsleven en maken we heldere afspraken. Daarbij stellen wij als gemeente duidelijke kaders en randvoorwaarden over waar, wanneer en hoe arbeidsmigranten worden gehuisvest.

Armoede

Helaas zijn er ook in Rijssen-Holten inwoners die leven in armoede. Dit uit zich in (zeer) beperkte financiële middelen of sociale uitsluiting, maar ook in gezondheidsproblematiek of kansenongelijkheid. We hebben oog voor deze verschillende vormen van armoede en de schaamte die dit met zich meebrengt. Samen met partners zetten we ons in

om armoede zoveel mogelijk te voorkomen. Daarnaast hebben we gemeentelijke armoederegelingen die de noodzakelijke financiële ondersteuning bieden. We zorgen dat we deze actief onder de aandacht brengen.

Strategische visie 2010-2030, versie 2021

Cijfers die een indicatie geven van het programma

Op www.rijssen-holten.incijfers.nl vindt u statistische informatie over onze gemeente. De verplichte BBV-indicatoren vindt u ook onder deze link.

Toelichting prioriteiten en actuele ontwikkelingen

Prioriteiten

Acties

Cofinanciering Regiodeal

Omschrijving (toelichting)

Voor het verduurzamen van de energievoorziening op bedrijventerreinen zijn middelen beschikbaar via de Regiodeal. Er kunnen projecten worden ingediend die betrekking hebben op het uitvoeren van de benodigde onderzoeken als ook verzoeken voor een daadwerkelijke bijdrage bij fysieke oplossingen. Als voorbeeld kan genoemd worden een batterijopslag in het kader van een smart energy hub op een bedrijventerrein. Van de gemeente wordt een cofinanciering verwacht. Bij onderzoeken is dat 50% en bij fysieke (investerings-) projecten is dat 30%. We hebben in 2023 een start gemaakt met het doen van (voor)onderzoeken middels de zogenaamde "sprintsessies" op de bedrijventerreinen in Holten en Rijssen. Hiervoor is voldoende belangstelling zeker als het gaat om de keuze naar mogelijke fysieke-/investeringsprojecten. Het indienen van een aanvraag om een bijdrage van de Regiodeal houdt niet automatisch in dat de aanvraag ook wordt gehonoreerd. Het is wel noodzakelijk dat, mocht een aanvraag akkoord worden bevonden, de middelen voor cofinanciering gedekt zijn. Dit maakt formeel onderdeel uit van de aanvraag.

Prioriteiten 2025

Onderwerp		investering	Voorstel 2025	Structureel/incidenteel
1	Cofinanciering Regiodeal		800	incidenteel

Financieel overzicht

	jaarrekening 2023	begroting 2024	begroting 2024 na VJN	begroting 2025	begroting 2026	begroting 2027	begroting 2028
Lasten							
<u>Prioriteiten</u>							
Incidenteel		1.350		2.050	1.250	-	-
Structureel				-	-	-	-
Bestaand beleid	15.874	14.641	17.311	16.055	16.055	16.055	16.055
Totaal lasten programma	15.874	15.991	17.311	18.105	17.305	16.055	16.055
Baten							
<u>Bestaand beleid</u>	8.368-	7.533-	8.714-	8.672-	8.672-	8.672-	8.672-
Totaal baten programma	8.368-	7.533-	8.714-	8.672-	8.672-	8.672-	8.672-
Saldo voor bestemming	7.506	8.458	8.597	9.433	8.633	7.383	7.383
Mutaties in reserves							
Onttrekking reserve	358-		50-	-	-	-	-
Storting reserve	524		-	-	-	-	-
Saldo na bestemming	7.672	8.458	8.547	9.433	8.633	7.383	7.383

Overzicht per product

product	omschrijving	lasten	baten	saldo
250	Markten	193.900	14.700-	179.200
251	Economische zaken	434.200	44.500-	389.700
800	WWB re-integratie	4.996.200	900.400-	4.095.800
801	WWB algemeen	10.025.300	7.712.500-	2.312.800
802	Kwijtschelding	154.200	-	154.200
803	Terugvordering (IOAW/IOAZ)	251.000	-	251.000
Totaal programma		16.054.800	8.672.100-	7.382.700

6. Wonen, Recreëren en Veiligheid

Coalitieakkoord 2022 - 2026

Rijssen-Holten is een prachtige gemeente om te wonen en te recreëren. Wonen in een goed, duurzaam en betaalbaar huis is een basisbehoefte, geen luxe voor slechts enkelen. In een gemeente met een prachtig nationaal park zetten we volop in op vormen van recreatie die passen bij deze omgeving. Daarnaast is veiligheid een belangrijke basisvoorwaarde voor een gemeente waarin je fijn kan wonen, werken en leven.

Wonen

De lokale vraag naar betaalbare, duurzame woningen vraagt om een actief grondbeleid. Op die manier hebben we meer invloed op de kansen en behoeftes op de woningmarkt. We maken een integrale lange termijnvisie voor woningbouw (zowel op kwaliteit als kwantiteit) die aansluit op de lokale vraag en duurzame opgaves, maar die ook rekening houdt met de schaarse beschikbare ruimte. We hebben hierbij specifiek aandacht voor voldoende betaalbare huur- en koopwoningen, waarbij we ook kijken naar stimuleringsmaatregelen voor de betaalbaarheid van de sociale sector. Ook stimuleren en faciliteren we innovatieve woonvormen.

Recreatie en toerisme

Onze gemeente is een prachtige plek om te recreëren en te ontspannen. We gaan aan de slag met de nieuwe visie op recreatie en toerisme waarbij de begrippen duurzaam, actief en gezond centraal staan. De fiets- en wandelroutes in onze gemeente zijn belangrijke trekpleisters waarin we willen investeren. Er is ruimte voor het verhogen van de toeristenbelasting om deze investeringen te kunnen doen. Samen met onze partners promoten we daarnaast het Nationaal Park Sallandse Heuvelrug & Twents Reggedal. Ook willen we onze recreatiewoningen en parken vitaal en veilig houden. Hierover gaan we in gesprek met eigenaren, besturen en bewoners.

Veiligheid

Iedereen wil zich veilig voelen in de eigen leefomgeving. We werken daarom actief en wijkgericht samen met onder andere inwoners, maatschappelijke partners, politie, ondernemers en woningcorporaties op het gebied van veiligheid. Vroegtijdige signalering vraagt om ogen en oren in de wijk, onder meer van wijkagenten en gemeentelijke handhavers. We zetten niet alleen in op veiligheid op straat, maar hebben ook aandacht voor een veilige thuissituatie waarin kinderen liefdevol opgroeien.

Ondermijning

Ondermijning is een steeds vaker voorkomend fenomeen dat vraagt om een lokale aanpak. We willen de komende jaren de bestaande aanpak tegen ondermijning intensiveren en zijn ons ervan bewust dat dit arbeidsintensief is. Tegen georganiseerde criminaliteit - bijvoorbeeld in ons buitengebied - treden wij hard op in samenwerking met justitiële partners, inwoners, ondernemers, politie en handhavers. Ook de wet Bibob passen we toe om schimmige activiteiten te stoppen.

Drugsproblematiek

De zorgen rondom drugsproblematiek in Rijssen-Holten zijn de afgelopen jaren toegenomen. Overlast gaat te vaak gepaard met drugs en geweld en zorgt ervoor dat al kwetsbare jongeren verder afglijden. Samen met partners zetten we in op een integrale aanpak om problematiek vroeg te signaleren en structurele oplossingen te vinden. Hierbij gaan we wijkgericht en met behulp van data aan de slag. Zorg en veiligheid zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Aan de voorkant zetten we dan ook in op preventie en voorlichting, aan de achterkant hebben we een zero-tolerancebeleid als het gaat over handhaving.

Cijfers die een indicatie geven van het programma

Op www.rijssen-holten.incijfers.nl vindt u statistische informatie over onze gemeente. De verplichte BBV-indicatoren vindt u ook onder deze link.

Toelichting prioriteiten en actuele ontwikkelingen

Prioriteiten

Acties

Wonen: Versnellen en Verkennen

Omschrijving (toelichting)

Dit onderwerp heeft enerzijds betrekking op de uitvoering van nog niet getransformeerde inbreidingslocaties. Deze zijn opgenomen in de nota woningbouw, maar tot heden niet uitgevoerd. Hier willen we in 2025 en 2026 actief aandacht aan schenken door gesprekken aan te gaan met bedrijven/ondernemingen die op minder wenselijke locaties zitten. Met als doel deze locaties te ontwikkelen in samenwerking met ontwikkelaars/bouwbedrijven, specifiek voor sociale huurwoningen en goedkopere koopwoningen/appartementen.

Anderzijds is dit onderwerp ook bedoeld voor het maken van een verplicht Volkshuisvestingsprogramma (die de woon(zorg)visie vervangt) en willen we, met het oog op de fysieke grenzen aan de groei, verkennen welke (delen van) woonwijken in onze gemeente mogelijk in aanmerking komen voor transformatie van bijvoorbeeld grondgebonden woningen naar andere vormen van wonen.

Nieuwe locatie Kulturhus Dijkerhoek

Omschrijving (toelichting)

Het gaat hier om het bevorderen van de leefbaarheid in de kern Dijkerhoek. De huidige locatie van het Kulturhus is te klein. Het gebruik is de laatste jaren flink toegenomen door de sluiting van Het Bonte Paard. Het Kulturhus heeft een studie uitgevoerd naar de uitbreidingsmogelijkheden op de huidige locatie. Dit heeft weinig opgeleverd. Op de huidige locatie zijn er geen uitbreidingsmogelijkheden, mede door dubbelgebruik van de kinderopvang. Bij verhuizing zal de kinderopvang het huidige pand volledig in gebruik nemen, omdat de kinderopvang nu ook al ruimtegebrek heeft. Het Kulturhus heeft een participatietraject doorlopen met de inwoners van Dijkerhoek. Er is draagvlak voor een nieuwe locatie van het Kulturhus. Er is een kostenraming opgesteld waarbij er sprake is van drie gelijke financieringsstromen; verkoop van huidige locatie, fondsen en een financiële bijdrage van de gemeente. Het gaat om een totaalbedrag van circa 1,5 miljoen euro. Het Kulturhus voert de realisatie zelf uit, de gemeente verstrekt een bijdrage.

PS heeft het investeringsvoorstel Leefbaar Platteland aangenomen (16 miljoen Euro). Wellicht dat hier ook gebruik van gemaakt kan worden. We hebben de initiatiefnemers hier op geattendeerd. De subsidieregeling is in juli 2024 opengesteld. Op 4 juli zijn we bij de startbijeenkomst geweest voor het nieuwe subsidieprogramma.

Prioriteiten 2025

	Onderwerp	investering	Voorstel 2025	Structureel/incidenteel
1	Wonen; Versnellen en Verkennen		166	incidenteel
2	Nieuwe locatie Kulturhus Dijkerhoek		500	incidenteel

Financieel overzicht

	jaarrekening 2023	begroting 2024	begroting 2024 na VJN	begroting 2025	begroting 2026	begroting 2027	begroting 2028
Lasten							
<u>Prioriteiten</u>							
Incidenteel		876		1.301	269	60	-
Structureel		76		-	15	31	31
Bestaand beleid	8.420	8.493	10.800	9.109	9.042	8.839	8.772
Totaal lasten programma	8.420	9.445	10.800	10.410	9.326	8.930	8.803
Baten							
<u>Bestaand beleid</u>	4.214-	2.068-	2.445-	2.640-	2.640-	2.640-	2.640-
Totaal baten programma	4.214-	2.068-	2.445-	2.640-	2.640-	2.640-	2.640-
Saldo voor bestemming	4.206	7.377	8.355	7.770	6.686	6.290	6.163
Mutaties in reserves							
Onttrekking reserve	93-		404-	-	-	-	-
Storting reserve	121		75	-	-	-	-
Saldo na bestemming	4.234	7.377	8.026	7.770	6.686	6.290	6.163

Overzicht per product

product	omschrijving	lasten	baten	saldo
205	Recreatie	1.076.000	74.600-	1.001.400
550	Openbare orde	652.500	47.900-	604.600
551	Integrale veiligheid	374.100	-	374.100
552	Rampenbestrijding	16.600	-	16.600
553	Brandweer	2.966.000	-	2.966.000
555	Preparatie	25.000	-	25.000
556	Preventie	3.000	2.300-	700
700	Wonen	909.000	986.200-	77.200-
701	Stadsvernieuwing	113.000	13.600-	99.400
702	Overige agrarische zaken	68.700	153.700-	85.000-
703	Ruimtelijke Ordening	1.441.600	70.000-	1.371.600
704	Grondbedrijf	799.600	1.146.600-	347.000-
705	Omgevingswet	97.500	-	97.500
751	Verkeer en vervoer	392.200	143.500-	248.700
754	Parkeren	144.900	1.700-	143.200
755	Openbaar vervoer	29.700	-	29.700
Totaal programma		9.109.400	2.640.100-	6.469.300

7. Wijken

Coalitieakkoord 2022 - 2026

Rijssen-Holten is een aantrekkelijke gemeente om in te wonen. Mooie en groene wijken dragen bij aan de leefbaarheid en veiligheid en nodigen inwoners uit om naar buiten te gaan, te ontmoeten en te bewegen. Initiatieven van inwoners spelen hierin een grote rol en willen we stimuleren. Daarnaast gaan we aan de slag met een mobiliteitsvisie waarin we duurzame keuzes aanmoedigen en ondersteunen.

Mobiliteit

We willen een brede visie op mobiliteit met aandacht voor fietsen, wandelen, gemotoriseerd verkeer, openbaar vervoer, ontsluiting van de hoofdwegen en een passende inrichting van de openbare ruimte. Deze visie moet landen in een uitvoeringsprogramma voor meerdere jaren. Hierbij ondersteunen we duurzame keuzes door bijvoorbeeld in te zetten op verkeersluwe centra, het gebruik van openbaar vervoer zoals TwentsFlex en een goede laadinfrastructuur. We stimuleren in onze visie actief het gebruik van de fiets door onze fietsstructuur te optimaliseren en aandacht te hebben voor een veilige (school)omgeving voor kwetsbare verkeersdeelnemers. Daarnaast stimuleren we de scheiding van verschillende verkeersdeelnemers. Het parkeerbeleid en de parkeernormen moeten daarnaast aansluiten op onze mobiliteitsvisie. Concreet willen we in Holten de Dorpsstraat tussen de Kerkstraat en Larenseweg afsluiten voor gemotoriseerd verkeer, een versnelde aanleg van een tweede ontsluiting van de Kalfstermansweide en een stevige lobby voor een ongelijkvloerse kruising met het spoor op de N350. Ook willen we de veiligheid van de Haarstraat en het Hogepad in Rijssen verbeteren en aandacht voor gevaarlijke kruispunten zoals bijvoorbeeld bij de Dorperdijk en de Enterstraat.

Groene wijken

Het veranderende klimaat zorgt voor hetere zomerdagen en zwaardere stortbuien die gevolgen hebben voor de leefbaarheid van onze buurten. We willen groene en veilige wijken en hebben hierbij specifiek aandacht voor klimaatadaptatie en de gevolgen van hittestress, maar ook voor veiligheid en sociale aspecten. We zetten daarnaast actief in op het behoud, onderhoud en toevoegen van kwalitatief waardevol groen, waaronder bomen. Onze inwoners zijn sterk betrokken bij hun eigen leefomgeving en de inrichting van de openbare ruimte. We stimuleren en ondersteunen daarom buurt- of inwonersinitiatieven die de leefbaarheid vergroten. Inwoners kunnen bijvoorbeeld gemeentelijke taken overnemen als zij daarvoor een goed plan en draagvlak hebben. Daarnaast benutten we de natuurlijke momenten om investeringen te doen in wegereconstructies.

Thema duurzaamheid uit Coalitieakkoord 2022-2026

Rijssen-Holten is nu een prachtige gemeente, maar moet ook voor toekomstige generaties een fijn, mooi en leefbaar thuis zijn. De komende vier jaar staat de duurzame groei en ontwikkeling van deze gemeente centraal. We zetten in op de transitie naar schone energie, een toekomstbestendige leefomgeving en hebben aandacht voor biodiversiteit. De lasten van die veranderingen verdelen we eerlijk, met oog voor sociale gevolgen en voldoende draagvlak.

Rol van de gemeente

De veranderingen hebben gevolgen voor iedereen en daarom kiezen wij voor een wijk- en bewonersgerichte aanpak. Onze rol is het stimuleren, aanjagen en ondersteunen van initiatieven van inwoners en ondernemers, maar we voelen ook een verantwoordelijkheid om zelf een rol te pakken als kansen zich voordoen, opgaves niet in de samenleving worden opgepakt of de situatie daarom vraagt. Per initiatief bekijken we in overleg wat een passende rol is. We vinden het daarbij belangrijk dat de rendementen van de duurzaamheidsontwikkelingen ten goede komen aan onze lokale samenleving. Het GroenDoen-initiatief - dat de landelijke doelstellingen als uitgangspunt heeft - volgen we met vertrouwen en belangstelling tot het voorjaar 2023. Als hiermee de lokale doelstellingen van de raad niet worden behaald, gaan we opnieuw met elkaar in gesprek en vindt er een heroriëntatie op het proces plaats.

Duurzame investeringen

We volgen de landelijke doelstellingen als het gaat over het afscheid nemen van fossiele brandstoffen. Dit betekent dat we in 2030 naar 49% minder CO₂-uitstoot willen ten opzichte van 1990 en in 2050 inzetten op 95% CO₂-reductie

ten opzichte van 1990. We stimuleren en investeren in de isolatie van bestaande woningen en intensiveren de inzet van zon op dak. Daarnaast staan we open voor innovatieve oplossingen. Uiteraard geven we zelf het goede voorbeeld door onze eigen gebouwen verder te verduurzamen.

Biodiversiteit

Voor veel planten en dieren is Rijssen-Holten ook een thuis. Bij de groei en ontwikkeling van onze gemeente hebben we oog voor biodiversiteit. De experimenten met bloemrijke akkerranden maken we structureel en we benutten in onze wijken de kansen voor het vergroten van biodiversiteit.

Strategische visie 2010-2030, versie 2021

Cijfers die een indicatie geven van het programma

Op www.rijssen-holten.incijfers.nl vindt u statistische informatie over onze gemeente. De verplichte BBV-indicatoren vindt u ook onder deze link.

Toelichting prioriteiten en actuele ontwikkelingen

Prioriteiten

Acties

Duurzaamheidsvisie 2025-2028

Omschrijving (toelichting)

De huidige duurzaamheidsvisie is geschreven en vastgesteld voor de periode 2021-2024. Deze loopt in 2024 af en moet herzien worden. Afgelopen jaar hebben we ons in dit licht de vraag gesteld of duurzaamheid een 'eigen' visie zou moeten zijn of dat dit door alle beleidsterreinen heen vloeit en opgenomen moet worden in de Omgevingsvisie. Op dit moment zijn we aan het kijken hoe we de huidige visie kunnen actualiseren (voornamelijk kijken naar: wat is de stand van zaken m.b.t. gestelde doelstellingen, welke nieuwe ontwikkelingen zien we op ons afkomen, etc.) en kunnen verwerken in deze Omgevingsvisie. Daarnaast zijn we bezig met het opstellen van een concreet uitvoeringsprogramma, waarin we onze ambitie(s) verder concretiseren in SMART-doelstellingen, resultaten, meetbaarheid, monitoring en uitvoering. Hierdoor kunnen we de voortgang van de te behalen doelstellingen beter monitoren en kunnen we (eerder en beter) sturen op deze resultaten.

Voor nu gaan we de visie herschrijven en opnemen in de Omgevingsvisie en daarnaast wordt (integraal) gewerkt aan een uitvoeringsprogramma voor de komende jaren.

De €200.000 die is aangevraagd voor 2025 is bestemd voor de standaard uitvoering van duurzaamheidszaken. Denk hierbij aan het aanbieden van warmtescans, communicatiemiddelen en -uitingen, uitvoering van de Wijkuitvoeringsplannen, bijdrages aan (regionale) samenwerkingen en uitvoering van onze isolatieopgave. Op dit moment is dit bedrag een inschatting van de kosten (op basis van eerdere jaren) en een overbrugging voor het jaar 2025, maar gaat ervoor zorgen dat we door kunnen met onze uitvoering. Op het moment dat we het concrete uitvoeringsprogramma (die waarschijnlijk gaat gelden voor de jaren 2026-2029) hebben opgesteld kunnen we beter inschatten en verantwoorden hoeveel budget er nodig is voor het uitvoeren van de plannen voor deze jaren.

Uitvoering klimaatadaptatie

Omschrijving (toelichting)

In het programma klimaatadaptatie is vastgelegd hoe we willen inspelen op het veranderende klimaat. Een klimaatadaptief Rijssen-Holten is voor belangrijke gemeenschappelijke functies bestand tegen toenemende weersextremen als gevolg van klimaatverandering. Zo zorgen wij dat in 2050 de veiligheid op orde is door de robuustheid van onze vitale infrastructuur en dat de leefbaarheid voor onze inwoners in stand blijft/wordt vergroot. De leefbaarheid wordt vergroot door het creëren van een veilige en gezonde leefomgeving, waarin wateroverlast wordt tegengegaan en hittestress wordt verminderd. We hebben als gemeente 5 ambities opgesteld. Deze ambities geven ons richting en houvast om aan de slag te gaan met het klimaatadaptief maken van de gemeente Rijssen-Holten richting 2050. De kosten die een relatie hebben met het bestrijden van de wateroverlast komen ten laste van het

rioolfonds en die zijn meegenomen met de actualisatie van het GWP. De bestaande middelen zijn ingezet voor het nemen van klimaatadaptieve maatregelen in lopende projecten. Er zijn echter ook locaties waar geen projecten gepland staan maar waar wel de urgentie bestaat om hittestress te bestrijden. Denk aan het vergroenen van het centrum en de bedrijventerreinen. Hiervoor vragen we extra geld aan.

Groot onderhoud H.W. Jansentunnel

Omschrijving (toelichting)

Op dit moment zijn er geen middelen beschikbaar voor groot onderhoud van de H.W. Jansentunnel in Rijssen. De middelen worden ingezet voor het opwaarderen van de H.W. Jansen tunnel, waardoor deze voor de komende jaren weer voldoet aan de huidige eisen en toekomstbestendig is. Het groot onderhoud bestaat uit het verwijderen van de tegels van de wanden van de fietstunnel en de wanden worden gestuct en gesausd. Ook worden de voegen van de tunnel vernieuwd. Tevens wordt de huidige verlichting vervangen.

Uitvoering mobiliteitsvisie

Omschrijving (toelichting)

Oversteekbaarheid

We dragen bij aan het verbeteren van de verkeersveiligheid in Rijssen-Holten door op infrastructuur de oversteekbaarheid voor fietsers en voetgangers te verbeteren. Dit doen we door maatregelen als zebrapaden en oversteekeilanden te realiseren, samen met de bijpassende bebording. We optimaliseren bestaande oversteeklocaties door de overgang van stoep naar stoep makkelijker en fijner te maken voor voetgangers, en pakken waar nodig hele kruispunten aan voor een veiligere en wenselijkere inrichting.

Verkeerspleinen

Op de Morsweg gaan we twee rotondes (Spoelerstraat & Nijverheidsstraat) herinrichten als verkeerspleinen. Op deze manier willen we een andere voorrangssituatie realiseren voor het fietsverkeer en autoverkeer, waarbij we meer prioriteit geven aan de doorstroming over de Morsweg. We realiseren meer opstelruimte voor afslaand verkeer en een gefaseerde oversteek voor fietsverkeer. We voeren een onderzoek uit voor de precieze inrichting.

Parkeren

We doen onderzoek naar parkeren in Rijssen-Holten, voornamelijk in de centrumgebieden. Hiervoor voeren we op korte termijn een parkeeronderzoek uit welke als basis dient voor de nieuwe Nota Parkeernormen. Binnen dit onderzoek geven we aandacht aan de benodigde parkeercapaciteit, een parkeerdrukmeting en komen we met nieuwe normen, waarbij we ook kijken naar potentiële capaciteitsuitbreiding ten behoeve van ruimtelijke ontwikkelingen.

Prioriteiten 2025

	Onderwerp	investering	Voorstel 2025	Structureel/incidenteel
1	Duurzaamheidsvisie 2025-2028		200	incidenteel
2	Uitvoering klimaatadaptatie		100	incidenteel
3	Groot onderhoud H.W. Jansentunnel		168	incidenteel
4	Uitvoering mobiliteitsplan		500	incidenteel

Financieel overzicht

	jaarrekening 2023	begroting 2024	begroting 2024 na VJN	begroting 2025	begroting 2026	begroting 2027	begroting 2028
Lasten							
<u>Prioriteiten</u>							
Incidenteel		615		1.348	930	-	-
Structureel		108		50	162	262	262
Bestaand beleid	16.462	14.123	16.382	12.945	12.945	12.945	12.945
Totaal lasten programma	16.462	14.846	16.382	14.343	14.037	13.207	13.207
Baten							
<u>Bestaand beleid</u>	10.846-	6.991-	7.386-	7.017-	7.017-	7.017-	7.017-
Totaal baten programma	10.846-	6.991-	7.386-	7.017-	7.017-	7.017-	7.017-
Saldo voor bestemming	5.616	7.855	8.996	7.326	7.020	6.190	6.190
Mutaties in reserves							
Onttrekking reserve	283-	11-	496-	3-	3-	3-	3-
Storting reserve	1.266	-	73	-	-	-	-
Saldo na bestemming	6.599	7.844	8.573	7.323	7.017	6.187	6.187

Overzicht per product

product	omschrijving	lasten	baten	saldo
400	Milieu	1.436.200	25.500-	1.410.700
401	Natuurbescherming	90.800	-	90.800
402	Afwatering	159.200	-	159.200
450	Openbaar groen	2.253.000	144.500	2.397.500
460	hondentoiletten	55.300	-	55.300
510	Ongediertebestrijding	48.800	-	48.800
522	speeltuinen/zomervantiewerk	30.300	200-	30.100
600	Afval	2.649.500	3.483.000-	833.500-
650	Riolering	2.065.700	3.555.800-	1.490.100-
710	verspreide gronden	110.900	-	110.900
750	Wegen	2.665.800	97.400-	2.568.400
752	Straatverlichting	312.800	-	312.800
753	Straatreiniging	772.400	3.000-	769.400
756	Gladheidsbestrijding	294.400	-	294.400
Totaal programma		12.945.100	7.020.400-	5.924.700

Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

Algemeen

Bij de programma's 1 tot en met 7 worden de desbetreffende lasten en baten weergegeven. Bij veel van de programma's zijn de baten lager dan de lasten. De programmamtekorten worden bekostigd uit de algemene dekkingsmiddelen, waarvan de uitkering uit het Gemeentefonds en de onroerende- zaakbelastingen (ozb) de belangrijkste zijn. In het overzicht 'Algemene dekkingsmiddelen' wordt een specificatie gegeven. Het beleid omtrent lokale heffingen is verwoord in de paragraaf '4.1 lokale heffingen'.

De algemene dekkingsmiddelen kennen in tegenstelling tot de riool- en afvalstoffenheffing geen vooraf bepaald bestedingsdoel. De niet vrij aanwendbare heffingen worden, evenals de ontvangsten van specifieke uitkeringen, in de functionele programma's verantwoord.

onderdelen	rekening 2023	begroting 2024 primair	begroting 2024 na voorjaarsnota	begroting 2025
a. <u>Lokale heffingen</u>				
ozb	-7.371.515	-8.066.000	-8.031.200	-8.406.100
recognities en verhuur standplaatsen	-34.628	-17.900	-17.900	-17.900
forensenbelasting	-144.542	-151.700	-151.700	-151.700
toeristenbelasting	-410.177	-447.100	-482.600	-467.400
hondenbelasting	-91.401	-63.100	-60.400	-65.100
reclamebelasting	-2.441	-5.200	-600	-5.000
b. <u>Gemeentefonds</u>	-71.922.635	-75.580.900	-76.019.000	-79.173.200
c. <u>Dividenden</u>	-1.601.120	-975.400	-1.041.400	-1.075.400
d. <u>Overige eigen middelen</u>	3.322.499	-7.677.000	-7.195.300	-6.560.500
e. <u>Saldo financieringsfunctie</u>	895.163	1.209.600	1.209.600	1.844.700
f. <u>Stelposten</u>	0	8.297.500	1.160.000	9.068.800
	-77.360.797	-83.477.200	-90.630.500	-85.008.800

Toelichting

a. Lokale heffingen

Voor een toelichting over het beleid met betrekking tot de lokale heffingen wordt verwezen naar de paragraaf '4.1 lokale heffingen'.

De ozb-inkomsten worden gecorrigeerd voor de lasten die betrekking hebben op de uitvoering van de Wet waardering onroerende zaken (Wet WOZ).

b. Gemeentefonds

Aan de hand van de meicirculaire 2024 is de raming voor de uitkering uit het Gemeentefonds voor de gemeente berekend. Alle relevante ontwikkelingen zijn hierin meegenomen.

c. Dividenden

De gemeente ontvangt jaarlijks dividenduitkeringen uit hoofde van haar aandelen in diverse ondernemingen.

De gemeente heeft aandelen in de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG), Vitens, Enexis en Twence. De preferente aandelen Vitens zijn omgezet in een achtergestelde lening.

Wadinko keert jaarlijks een dividend uit van € 500,- per aandeel.

Bedrijf	begroting 2024 na voorjaarsnota	begroting 2025
BNG	-658.000	-650.000
Wadinko	-45.000	-45.000
Enexis	-40.000	-40.000
achtergestelde lening Enexis	0	-3.000
Twence	-305.000	-350.000
Kapitaallasten rentebaten beleggingen	12.600	12.600
	-1.035.400	-1.075.400

d. Overige eigen middelen

Onder deze noemer worden diverse eigen middelen gerangschikt die wij hebben samengevat in onderstaande tabel.

	begroting 2025
Huren diverse masten	-26.000
Rente uitgezette leningen	3.000
Onttrekkingen uit reserves	-4.409.000
Storting in reserves	0
(Dwang)invordering	-30.200
Lichtmastreclame	-67.100
Saldo financieringsfunctie	-1.844.700
Verschil renteomslag	-186.500
	-6.560.500

e. Saldo financieringsfunctie

Het saldo van de financieringsfunctie is het verschil tussen de werkelijk betaalde rente en de ontvangen rente. Hierbij wordt geen rekening gehouden met de bespaarde rente en de gevolgen van de renteomslagberekening. Het saldo van de financieringsfunctie bedraagt:

	begroting 2025
betaalde rente lang en kort	1.899.000
ontvangen rente	-54.300
	1.844.700

f. Stelposten

De volgende stelposten zijn opgenomen bij de algemene dekkingsmiddelen:

	begroting 2025
onvoorziene uitgaven	40.000
stelpost activeren 2.000 uren RSC	-200.000
eigen risicodragerschap WGA	24.000
pilots voor transformatie	153.000
Gebouwenbeheer	942.000
taakstelling ouderschapsverlof	-25.000
nieuw beleid incidenteel	7.430.800
nieuw beleid structureel (inclusief extra rentelasten)	704.000
	9.068.800

Onvoorzien

De gemeente begroot een vast bedrag voor onvoorzien. Slechts in uitzonderlijke gevallen kan een beroep op onvoorzien worden gedaan. Dit is in het geval dat maatregelen onvermijdelijk of wettelijk verplicht zijn en hier geen andere dekking voor aanwezig is. Het bedrag voor onvoorzien bedraagt € 40.000,- incidenteel.

De gewijzigde begrotingsvoorschriften (BBV) schrijven voor dat vooral eigen personeelskosten van het toezicht houden bij nieuwe werken sinds 2018 geactiveerd moeten worden. De directe personeelslasten zijn hierdoor lager (€ 200.000,-).

Paragrafen

1. Paragraaf lokale heffingen

Artikel 10 Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten

De paragraaf betreffende de lokale heffingen bevat ten minste (artikel 10, onderdeel c van het BBV):

- a. de geraamde inkomsten;
- b. het beleid ten aanzien van de lokale heffingen;
- c. een overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen. Hierin wordt inzichtelijk gemaakt hoe bij de berekening van tarieven van heffingen (die hoogstens kostendekkend mogen zijn) wordt bewerkstelligd dat de geraamde baten de ter zake geraamde lasten niet overschrijden, wat de beleidsuitgangspunten zijn die ten grondslag liggen aan deze berekeningen en hoe deze uitgangspunten bij de tariefstelling worden gehanteerd;
- d. een aanduiding van de lokale lastendruk;
- e. een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid.

De gemeentelijke belastingen vormen een belangrijk onderdeel van de inkomsten. De lokale heffingen zijn een integraal onderdeel van het gemeentelijk beleid. Ze raken namelijk de burger heel direct in de portemonnee.

De paragraaf lokale heffingen bevat:

- de beleidsvoornemens voor de lokale heffingen;
- een overzicht op hoofdlijnen van de diverse belastingen en heffingen
- een duiding van de lastendruk;
- een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid.

Op deze manier wordt inzicht gegeven in de lokale belastingdruk en wordt u, de raad, in staat gesteld te sturen op hoofdlijnen van beleid en een afweging te maken tussen de belastingdruk en het voorzieningenniveau.

Uitgangspunt tarievenbeleid

Alle kostprijzen en tarieven van gemeentelijke dienstverlening zijn in 2023 opnieuw tegen het licht gehouden. De uitkomsten hiervan zijn vastgelegd in de Nota kostprijzen en tarieven gemeentelijke dienstverlening. Als algemeen uitgangspunt geldt dat de tarieven kostendekkend zijn. Uitzonderingen hierop staan in de nota.

Het bestaande beleid om de tarieven jaarlijks te corrigeren voor de inflatie wijkt op de volgende punten af:

1. Voor de onroerendezaakbelastingen (OZB) zullen de tarieven met 3% worden aangepast. Op dit moment zijn de nieuwe waarden en dus het nieuwe tarief nog niet bekend.
2. De rioolheffing wordt € 192,- per aansluiting.
3. De afvalstoffenheffing wordt zoals gebruikelijk kostendekkend geraamd. De tarieven voor eenpersoonshuishoudens en meerpersoonshuishoudens worden vastgesteld op respectievelijk €169,- en €217,-
4. Voor de toeristenbelasting wordt het tarief voor 2025 €0,95 per overnachting.
5. De tarieven voor hondenbelasting worden vastgesteld op €28,- voor een 1e hond en op €42,- voor een 2e en volgende hond.
6. De lijkbezorgingsrechten blijven gelijk aan 2024.
7. Het tarief voor de reclamebelasting in de centrumgebieden van Rijssen-Holten en voor de bedrijventerreinen in Holten wordt vastgesteld op basis van de ingediende

begrotingen 2025 van de Stichting Ondernemersfonds respectievelijk de Stichting Ondernemersfonds Holtense Bedrijventerreinen.

Onroerendezaakbelastingen (OZB)

Als gevolg van de verplichte jaarlijkse herwaardering van onroerende zaken gelden per 1 januari 2025 ook weer nieuwe WOZ-waarden. De tarieven van de onroerendezaakbelastingen zullen daarvoor worden aangepast waarbij de totale OZB-opbrengst (exclusief nieuw- en verbouw) uiteindelijk 3% hoger wordt en de opbrengstverhouding tussen de categorie woningen en niet-woningen zoveel mogelijk in stand blijft. De tarieven voor 2025 zijn op dit moment nog niet bekend. Voor 1 januari 2025 zullen de tarieven voor 2025 door de raad worden vastgesteld.

Binnen de gemeente is sprake van tariefdifferentiatie. Voor niet-woningen (bedrijven) gelden andere (hogere) tarieven dan voor woningen. OZB wordt geheven van alle onroerende zaken (zoals gebouwde objecten, in aanbouw zijnde objecten en grond) tenzij wettelijk vrijgesteld.

De waarde van alle onroerende zaken is van invloed op de algemene uitkering uit het Gemeentefonds. Die uitkering houdt namelijk rekening met de opbrengst uit de onroerendezaakbelastingen in de gemeente.

Afvalstoffenheffing

Het kostendekkende tarief voor een- en meerpersoonshuishoudens wordt vastgesteld op respectievelijk €169,- en €217,-. De tarieven voor 2025 zijn licht gedaald (respectievelijk met €1 en €2) ten opzichte van 2024.

Rioolheffing

De rioolheffing stijgt van € 179,- in 2024 naar € 192,- per aansluiting in 2025. Het tarief is berekend op basis van de nieuwe visie Programma Water en Riolerings (PWR). Dit plan is in december 2023 vastgesteld.

Uitgangspunt bij de rioolheffing is dat de taak riolerings volledig kostendekkend wordt uitgevoerd. Voor het tegengaan van tariefschommelingen is een voorziening opgenomen. Voor verbeteringsmaatregelen is een aparte voorziening beschikbaar.

Belastingdruk per huishouden (afgerond op hele euro's)

	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Landelijk (2024)
OZB*)	€ 252	€ 256	€ 290	€ 319	€ 338	€ 348***	€ 423
Afvalstoffenheffing **)	€ 186	€ 186	€ 213	€ 217	€ 219	€ 217	€ 346
Rioolheffing	€ 195	€ 195	€ 164	€ 172	€ 179	€ 192	€ 225
Totaal (meerpersoonshuishoudens)	€ 633	€ 637	€ 667	€ 708	€ 736	€ 757	€ 994
Mutatie t.o.v. voorgaande jaar		+	+	+	+	+2,85%	
		0,6%	4,7%	6,1%	4,0%		

*) Bij een gemiddelde woningwaarde

**) Meerpersoonshuishouden

***) Op basis van de aanslag 2024 + 3% aanpassing

Bron: Coelo.nl

Hondenbelasting

De tarieven voor een 1e hond en een 2e en volgende hond komen in 2025 op respectievelijk €28,- en €42,-. Hondenbelasting is voor het buitengebied per 1 januari 2019 afgeschaft.

Toeristenbelasting

Deze belasting wordt geheven voor het houden van een verblijf met overnachting door niet-ingezetenen binnen de gemeente in hotels, pensions, vakantie-onderkomens, mobiele kampeeronderkomens, niet beroepsmatig verhuurde ruimten en op vaste standplaatsen, tegen vergoeding in welke vorm dan ook. Voor de toeristenbelasting geldt normaliter dat het tarief 1 keer in de 2 jaar wordt aangepast aan inflatie. In de begroting wordt uitgegaan van 511.000 overnachtingen. Voor de toeristenbelasting wordt het tarief voor 2025 €0,95 per overnachting. Het tarief is gelijk aan 2024.

Forensenbelasting

Deze belasting wordt geheven van de personen die, zonder in de gemeente hoofdverblijf te hebben, op meer dan 90 dagen van het belastingjaar voor zich of hun gezin een gemeubileerde woning beschikbaar houden. De tarieven worden in gelijke verhouding als de OZB-tarieven verhoogd.

Lijkbezorgingsrechten

In afwachting van een onderzoek naar begraafplaatsen zijn de tarieven 2025 ongewijzigd ten opzichte van 2024.

Omgevingsvergunning bouw

De bouwleges bedragen een percentage van de bouwsom. Omdat de normbouwkosten worden aangepast aan het prijspeil blijven de legestarieven voor 2025 ongewijzigd. De normbouwkostenlijst is namelijk leidend voor het bepalen van de bouwsom. De normbouwkostenlijst is ten tijde van schrijven in ontwikkeling en wordt in het laatste kwartaal van 2024 vastgesteld.

Overigens is er binnen de bouwleges sprake van kruissubsidiëring, dat wil zeggen dat de grotere bouwwerken 'meebetalen' aan de kleinere bouwwerken.

Ondernemersfonds/reclamebelasting

In de centrumgebieden van Holten en Rijssen geldt sinds 1 januari 2014 een reclamebelasting. Het tarief daarvoor wordt bepaald door de in te dienen begroting 2025 van de Stichting Ondernemersfonds en de nieuwe WOZ-waarden. Beide gegevens zijn op dit moment nog niet bekend.

Voor de beveiliging van bedrijventerreinen in Holten geldt per 1 januari 2022 een reclamebelasting waarmee een ondernemersfonds wordt gevoed ter bekostiging. Het tarief van deze reclamebelasting wordt bepaald door de in te dienen begroting 2025 van de Stichting Ondernemersfonds Holtense Bedrijventerreinen en de nieuwe WOZ-waarden. Beide gegevens zijn op dit moment nog niet bekend.

Kwijtschelding

Voor mensen met de laagste inkomens bestaat de mogelijkheid van een gehele of gedeeltelijke kwijtschelding van de geheven belasting. Dit is het geval als de bestaansnorm van inwoners onder de daarvoor geldende normen valt. De kwijtscheldingsprocedure is vereenvoudigd voor belastingplichtigen die tenminste 2 achtereenvolgende jaren volledige kwijtschelding hebben ontvangen en van wie het inkomen hoofdzakelijk bestaat uit een PW-uitkering van de gemeente, een AOW-uitkering, een WIA-uitkering of een Anw-uitkering. Een keer in de 5 jaar moet iedere aanvrager een volledig formulier invullen. De laatste keer was in 2020. In 2025 moet elke aanvrager een volledig formulier invullen.

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Aantal aanvragen	383	415	461	482	433	443	439	496	379	376
Aantal gehonoreerd	319	350	398	396	363	361	347	324	323	324

Kostendekkendheid omgevingsvergunning bouw

Kostendekkendheid omgevingsvergunning bouw

kosten taakveld 1.1 crisisbeheersing	€ 43.700
kosten taakveld 8.3 wonen en bouwen	€ 476.500
<i>Netto kosten taakveld</i>	<i>€ 520.200</i>
Toe te rekenen kosten:	
Kosten taakveld 0.4 overhead	€ 365.300
Totale kosten	€ 885.500
Opbrengst bouwleges	€ 890.600
Totale opbrengst heffingen	€ 890.600
Saldo	5.100 101% kostendekking

* NB: de effecten van de Wet Kwaliteitsborging zijn hier buiten beschouwing gelaten.

De invoering van de Omgevingswet kent nog de nodige onzekerheden. De invoering is budgettair neutraal geraamd. Omdat er meerdere keuzes gemaakt kunnen worden is het risico als beperkt gekwalificeerd. In de Nota Kostprijzen en Tarieven 2024 is voorgesteld dit proces de komende jaren te monitoren.

Kostendekkendheid lijkbezorgingsrechten

Kostendekkendheid lijkbezorgingsrechten

kosten taakveld 7.5 begraafplaatsen en crematoria	€ 616.300	
<i>Netto kosten taakveld</i>	€ 616.300	
Toe te rekenen kosten:		
Kosten taakveld 0.4 overhead begraafplaatsen	€ 70.600	
Totale kosten	€ 686.900	
Opbrengst lijkbezorgingsrechten	€ 705.000	
Totale opbrengst heffingen	€ 705.000	
Saldo	18.100	103% kostendekking

Kostendekkendheid afvalstoffenheffing

Kostendekkendheid afvalstoffenheffing

Kapitaallasten (van investeringen)	taakveld 7.3 afval	€ 203.700	
Personeel	taakveld 7.3 afval	€ 656.300	
Onderhoud	taakveld 7.3 afval	€ 204.300	
Stortkosten afval	taakveld 7.3 afval	€ 1.572.200	
Btw	taakveld 7.3 afval	€ 316.700	
Overhead	taakveld 0.4 overhead	€ 457.200	
Overige kosten	taakveld 7.3 afval	€ 13.000	
Sluitpost (verrekening met reserve)	taakveld 0.10 mutaties reserves	€ -3.000	
Totale lasten		€ 3.420.400	
Overige opbrengsten	taakveld 7.3 afval	€ -361.900	
Kwijtschelding	taakveld 7.3 afval	€ 59.600	
Opbrengst heffingen	taakveld 7.3 afval	€ -3.118.100	
Totale opbrengsten		€ -3.420.400	
Saldo			€ - 100% kostendekking

Kostendekkendheid rioolheffing

Kostendekkendheid riooheffing

Kapitaallasten (van investeringen)	taakveld 7.2 riolering	€ 737.600
Personeel	taakveld 7.2 riolering	€ 632.500
Energie	taakveld 7.2 riolering	€ 208.000
Onderhoud	taakveld 7.2 riolering	€ 492.800
Kosten straatreiniging	taakveld 2.1 verkeer en vervoer	€ 186.800
Btw	taakveld 7.2 riolering	€ 975.000
Overhead	taakveld 0.4 overhead	€ 263.700
Overige kosten	taakveld 7.2 riolering	€ 1.500
Totale lasten		€ 3.497.900

Sluitpost (verrekening met voorziening)	taakveld 7.2 riolering	€ -6.700
Overige opbrengsten	taakveld 7.2 riolering	€ -189.000
Kwijtschelding	taakveld 7.2 riolering	€ 64.600
Opbrengst heffingen	taakveld 7.2 riolering	€ -3.366.800
Totale opbrengsten		€ -3.497.900

Saldo € - 100% kostendekking

2. Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing

Noot

Na evaluatie heeft de gemeenteraad op 15 november 2019 de systematiek, norm en samenstelling van het weerstandsvermogen gehandhaafd en opnieuw vastgesteld.

Doelstellingen gemeenteraad

- risico's op geld waarderen;
- op geld gewaardeerde risico's afzetten tegen weerstandsvermogen;
- transparante systematiek.

De systematiek

- belangrijke risico's identificeren en voorzien van een realistisch scenario (bijv. 2% korting gemeentefonds);
- financiële effecten van scenario's berekenen waarbij structureel en incidenteel onder één noemer worden gebracht;
- kansberekening geven bij elk benoemd risico(scenario) > laag=25%; midden=50% en hoog=75%;
- er ontstaan 4 uitkomsten te weten: laag; midden; hoog en prognose (de kans-inschatting);
- de uitkomsten worden in een matrix gezet evenals de aanwezige weerstandscapaciteit;
- de weerstandscapaciteit wordt gedeeld door het totale risicobedrag wat een ratio oplevert;
- vooral bij structurele risico's zoals gemeentefonds is weerstandsvermogen bedoeld als overbruggingsvermogen totdat de begroting weer sluitend is. Dit betekent dat niet het hele risicobedrag ten laste van de weerstandscapaciteit komt maar alleen de tijdelijke dekking waarbij het uitgangspunt is dat de tegenvaller gefaseerd wordt geabsorbeerd in de begroting;
- bij structurele risico's moet tevens doorlopend een actueel risicoprofiel gemaakt worden (dit kan de kans-inschatting maar ook de scenario-omvang betreffen);
- de laatste 2 items zijn verwerkt in een rekenmodel dat laat zien wat de gevolgen zijn van de doorrekening van de risico's en het nieuwe berekende risicoprofiel (risicosimulatie);

- na risicosimulatie ontstaat een nieuw (prognose)risicoprofiel en een bijgesteld weerstandsvermogen;
- de ratio uit de risicosimulatie geeft een accurater beeld omdat deze rekening houdt met het vermogen van de organisatie structurele tegenvallers gefaseerd op te lossen;
- de ratio uit de risicosimulatie wordt dan ook gebruikt voor de bepaling van het gewenste weerstandsvermogen;
- de gemeenteraad stelt de gewenste norm (ratio) vast;
- op basis van de waarderingstabel van de NAR (zie onderstaande tabel) heeft de raad de norm vastgesteld op de bandbreedte 1 tot 1,4.

Ratio Weerstandsvermogen	Betekenis
> 2,0	Uitstekend
1,4 - 2,0	Ruim voldoende
1,0 - 1,4	Voldoende
0,8 - 1,0	Matig
0,6 - 0,8	Onvoldoende
< 0,6	Ruim onvoldoende

De raad heeft aan de beschikking over c.q. het in stand houden van het weerstandsvermogen de volgende eisen verbonden:

- bij een (prognose)ratio > 1,4 mag het weerstandsvermogen verminderd worden tot 1,4 ten bate van de algemene middelen;
- bij een ratio tussen 1 - 1,4 mag beschikt worden over het weerstandsvermogen voor financiële tegenvallers tot maximaal de ratio 1;
- daalt de ratio onder de 1 dan worden financiële meevallers toegevoegd aan het weerstandsvermogen tot minimaal de ratio 1.

Kanttekeningen

- het gaat om onzekere gebeurtenissen en niet om verwachtingen;
- de keuze van de scenario's is gebaseerd op expert judgement en daarom arbitrair;
- de risicosimulatie gaat ervan uit dat alle risico's zich voordoen. In de praktijk zal dit niet het geval zijn. Daar staat tegenover dat alle risico's ook niet in beeld zijn. Verder gaat er een dempend effect uit van de kans-inschatting: een laag ingeschat risico telt minder zwaar mee in de simulatie. Ook is er in sommige gevallen een onderlinge relatie tussen risico's, bijvoorbeeld in het geval deze conjunctureel gerelateerd zijn;
- de risicosimulatie gaat uit van een "zelfoplossend" vermogen van de organisatie bij structurele risico's.

Actuele situatie september 2024

Het geactualiseerde risicoprofiel levert de volgende matrixen op:

	L(aag)	M(idden)	H(oog)	P(rognose)
Risico's (in mln €)	20,1	35,7	51,3	28,3
Weerstandscapaciteit (in mln €)	58,6	58,6	58,6	58,6
Ruimte/tekort (in mln €)	38,5	22,9	7,3	30,3
Kengetal W/R	2,9	1,6	1,1	2,1

Risicosimulatie

De ratio (kengetal W/R) na simulatie komt uit op 2,20, "uitsteken" en is daarmee hoger dan de door de gemeenteraad vereiste bandbreedte "voldoende" (1,0 - 1,4).

De geïdentificeerde risico's zijn opgenomen in onderstaande tabel. Bij elk risico wordt een scenario verondersteld.

Vervolgens wordt de kans ingeschat van realisatie van het scenario. Daarbij wordt gebruik gemaakt van de indeling laag (25%); midden (50%) en hoog (75%).

	P(rognose)
Risico's na simulatie (in mln €)	25,2
Weerstandscapaciteit na simulatie (in mln €)	55,5
Ruimte/tekort na simulatie (in mln €)	30,3
Kengetal W/R na simulatie	2,20

Risicotabel

				bedragen x € 1.000							
						Kans *)				Na Simulatie	
Activiteit		Risico	Impact		Laag	Midden	Hoog		Impact	Kans op optreden risico's	
STRUCTURELE RISICO'S											
1	Gemeentefonds	Korting	2% korting	1.580	395	790	1.185	Laag	1.572	Laag	393
2	Sociaal domein Wmo	Budgetoverschrijding	10% uitgaven	600	150	300	450	Midden	570	Midden	285
3	Sociaal domein Jeugd	Budgetoverschrijding	10% uitgaven	1.440	360	720	1.080	Midden	1.368	Midden	684
4	Wmo (huishoudelijke hulp)	Budgetoverschrijding	10% uitgaven	450	113	225	338	Laag	439	Laag	110
5	Participatiebudget (voormalig WWB, IOAW/IOAZ)	Budgetoverschrijding	10% uitgaven	760	190	380	570	Midden	722	Laag	181
6	Leerlingenvervoer	Budgetoverschrijding	10% uitgaven	187	47	94	140	Midden	177	Laag	44
7	Dividenden	Lagere uitkering	10% structurele raming	108	27	54	81	Laag	105	Laag	27
8	Rente/financiering	Stijging	1% van gemiddelde herfinancierings-behoefte	61	16	31	46	Midden	61	Midden	31
9	SamenTwente	Hogere bijdrage	pm								
10	Vastgoed/verhuur	Inkomstenderving	10% inkomstenderving	190	48	95	143	Laag	185	Laag	47
totaal structurele risico's		totaal scenario's structurele risico's		5.375	1.346	2.689	4.033		5.199		1.801
		totaal prognose structurele risico's			2.108						
INCIDENTELE RISICO'S											
					Kans *)						
Activiteit		Risico	Impact		Laag	Midden	Hoog				
11	Arbeidsongeschiktheidsrisico's gemeentebestuurders	Extra loon- en wachtgeldbetalingen	33% van maximum	2.100	525	1.050	1.575	Midden			
12	Infrastructurele projecten	Uitvoering	10% onderhanden werk	400	100	200	300	Laag			
13	Stadsbank Oost-Nederland	Exploitatieverliezen	pm								
14	Directe borgstellingen	Wanbetaling	5% van € 1,6 miljoen	80	20	40	60	Laag			
15	Indirecte borgstellingen	Inroepen borgstelling	2,5% van € 80,8 miljoen	2.000	500	1.000	1.500	Laag			
16	ICT	bedrijfsvoering	€ 4 miljoen	4.000	1.000	2.000	3.000	Laag			
17	Grondexploitatie; obv risicologboek; geldt voor elk scenario	Vertraging uitgifte; afwaardering gronden etc.	€ 6 miljoen	4.500	4.500	4.500	4.500	*			
totaal incidentele risico's		totaal scenario's incidentele risico's			6.645	8.790	10.935				
		totaal prognose incidentele risico's			7.170						7.170
		Totaal prognose structurele en incidentele risico's, waarbij structurele risico's zijn vermenigvuldigd met factor 10			28.250						25.180
* gewogen gemiddelde uit het het risicologboek van de grondexploitaties.											

Toelichting risicotabel

Algemeen beeld

De onzekerheid over de macro-economische ontwikkeling blijft onverminderd groot.

Het Centraal Plan Bureau geeft in haar concept-Macro Economische Verkenning van augustus 2024 aan dat de Nederlandse economie weer groeit na de schokken van de afgelopen jaren. De koopkracht gaat erop vooruit als gevolg van hogere lonen en lastenverlichting. In doorsnee met 2,5% in 2024 en met 1,1% in 2025. Het begrotingstekort van de Rijksbegroting loopt de komende jaren op doordat de uitgaven harder stijgen dan de inkomsten. Ook de overheidsschuld verslechtert.

Op basis van de risicotabel is de bandbreedte van de structurele risico's tussen de € 1,3 miljoen en de € 4,0 miljoen en de incidentele risico's tussen de € 6,6 miljoen en de € 10,9 miljoen. De bandbreedte (en dus de onzekerheid) blijft hiermee fors.

Van belang is dat scenario's een bandbreedte geven maar niet de betekenis hebben van onder- of bovengrenzen van toekomstige uitkomsten.

Voor de begroting hebben we, zoals gebruikelijk, een meest waarschijnlijk scenario benoemd. Dit is per definitie onzeker maar de onzekerheid is extra groot door bovengeschetst algemeen beeld over macro-economische risico's. In de kadernota 2025-2028 was de weerstandsratio 1,88 bij een weerstandscapaciteit (na simulatie) van € 47,5 miljoen. In deze paragraaf is de uitkomst van de weerstandratio 2,20 bij een weerstandscapaciteit (na simulatie) van 55,5 miljoen. De verhoging van de weerstandsratio wordt voor het leeuwendeel veroorzaakt door de toename van de weerstandscapaciteit. Daarnaast zijn er beperkte wijzigingen in de risicobedragen en risicoprofielen die per saldo ook een verhogend effect hebben op de weerstandsratio.

1. Algemene uitkering uit het gemeentefonds

De algemene uitkering uit het gemeentefonds is verreweg de belangrijkste inkomstenbron van de gemeente (circa € 79 miljoen). Voor de gemeentefondsuitkering is normaliter de normeringssystematiek (trap-op trap-af-principe) van toepassing. Dit betekent dat de ontvangsten "mee-ademen" met de ontwikkeling van de rijksfinanciën. Hierin lag zowel een kans als een risico besloten. Ging het voorspoedig met de rijksfinanciën dan profiteerde de gemeenten mee via het gemeentefonds, maar het omgekeerde gold natuurlijk ook.

Om de stabiliteit van de algemene uitkering voor gemeenten te verbeteren, is overgegaan naar een andere financieringssysteem. Dit betekent dat het volume-access vanaf 2024 wordt gebaseerd op een 8-jarig historisch gemiddelde voor de ontwikkeling van het bruto binnenlands product. De financiële effecten van de nieuwe financieringssysteem zijn verwerkt in het financieel perspectief.

Sinds 2015 worden gemeenten geconfronteerd met een korting op het gemeentefonds, de zogenaamde "opschalingskorting". Sinds 2019 is deze korting opgelopen tot een stand van € 300 miljoen. In de Voorjaarsnota 2024 is de verdere oploop van de opschalingskorting vanaf 2026, een structurele uitname van € 675 miljoen, geschrapt. Dit risico is hiermee vervallen.

Wel blijft het risico aanwezig dat de rijksoverheid op enig moment gaat bezuinigen. Dit kan resulteren in een lagere groei van het gemeentefonds. Ook kunnen mutaties in de maatstaven, op basis waarvan het gemeentefonds wordt berekend, aanzienlijke effecten hebben op de hoogte van de algemene uitkering, zowel negatief als positief. Een nieuw risico is dat de nieuwe regering de specifieke uitkeringen wil overhevelen naar het gemeentefonds, maar wel een budgetkorting van 10 procent toepast.

Voor de eerstvolgende jaren schatten wij het risico op verlaging van de algemene uitkering in als beperkt. We hebben de risico-inschatting gehandhaafd op laag.

Als scenario houden we een korting van circa 2% aan. Dit komt overeen met een bedrag van ongeveer € 1,5 miljoen.

2. Uitgaven sociaal domein (decentralisaties Wmo)

Het is bekend dat er forse risico's zijn op dit terrein en dat de tekorten verder kunnen oplopen. Door vergrijzing, het langer thuis blijven wonen en het tekort aan geschikte woningen/woonvormen neemt de druk op de Wmo toe. Bij gebrek aan geschikte woningen kan het primaat van verhuizen niet worden toegepast en wordt er vaker voor een woningaanpassing gekozen bijvoorbeeld. Hoewel we hiervoor in principe worden gecompenseerd door het Rijk is het

risico aanwezig dat de compensatie onvoldoende is. Het is lastig om het risico te kwantificeren. We sluiten aan bij het gebruikelijke scenario van open einde risico's, namelijk 10% van de uitgaven.

We laten de risico-inschatting staan op midden.

3. Uitgaven sociaal domein (decentralisatie Jeugd)

Het is bekend dat er ook forse risico's zijn op dit terrein en dat de tekorten verder kunnen oplopen.

Voor het onderdeel jeugd zijn er verschillende risico's. De impact van deze risico's is (nog) niet duidelijk. Het gaat hierbij onder andere om de volgende landelijke en regionale ontwikkelingen: Hervormingsagenda jeugd,

Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming, Samenwerkingsagenda Twente, ombouw 3-mileusvoorzieningen, afbouw jeugdzorgplus en structurele toename van de adviezen en meldingen bij Veilig Thuis Twente. Met betrekking tot de nieuwe inkoop jeugd (inclusief uitgangspunten AMvB Reëel tarief) zijn op basis van een impactanalyse verschillende scenario's opgesteld, waarvan in het perspectief rekening is gehouden met het midden scenario.

Ook voor het onderdeel jeugd zijn er dus diverse onzekerheden en risico's. Het is lastig om het risico te kwantificeren. We sluiten aan bij het gebruikelijke scenario van open einde risico's, namelijk 10% van de uitgaven.

We hebben de risico-inschatting vóór simulatie verlaagd van hoog naar midden omdat in de begroting 2025 het budget met ruim € 1 miljoen is verhoogd. Ervan uitgaande dat, indien nodig, snel en adequaat maatregelen worden genomen en wordt bijgestuurd hebben we de risico-inschatting na simulatie gehandhaafd op midden.

4. Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) huishoudelijke hulp

Geconstateerd kan worden dat op het terrein van de Wmo, waarvoor een opheffingsregeling geldt, sprake is van een structureel risico. Er worden meer inwoners ouder en het langer zelfstandig wonen wordt vanuit het Rijk gestimuleerd. Het gevolg is dat er een groter beroep op de Wmo-voorziening huishoudelijke ondersteuning wordt gedaan, waarbij het maar de vraag is of de compensatie van het Rijk voldoende is om de extra kosten op te vangen. Sinds 2018 wordt de huishoudelijke ondersteuning grotendeels als algemene voorziening uitgevoerd, waardoor de uitvoeringskosten laag zijn.

Vanaf 2026 geldt voor de huishoudelijke ondersteuning weer een inkomensafhankelijke eigen bijdrage. Het financieel effect hiervan is onduidelijk. Bij de invoering van het abonnementstarief enkele jaren geleden zagen we juist een extra kostenstijging. Meer inwoners vroegen huishoudelijke ondersteuning aan vanwege het lage abonnementstarief, terwijl de compensatie van het Rijk onvoldoende was. Het is de vraag wat deze omgekeerde ontwikkeling in financiële zin gaat betekenen.

Het overschrijdingsrisico is als basisscenario gezet op 10%. We hebben dit risico op laag gezet omdat de afwijkingen van dit budget ten opzichte van de raming relatief beperkt waren.

5. Inkomensdeel Participatiebudget (voormalig WWB/IOAW/IOAZ)

Voor de uitkeringen en loonkostensubsidie (LKS) verstrekt op basis van de participatiewet (inkomensdeel BUIG en LKS) ontvangt de gemeente een rijksbudget. Er is een landelijke vangnetregeling. De eigen risico drempel is 7,5%. Vergoed wordt 50% van het tekort meer dan 7,5% tot en met maximaal 12,5%. Als het tekort hoger is dan 12,5% wordt 100% vergoed. Voorwaarde is dat aangetoond kan worden dat voldoende inspanningen gepleegd zijn om het beroep op de bijstand zo klein mogelijk te houden. Een aanvullende voorwaarde is dat een referte-periode van 3 jaar van toepassing is. Zowel 2021, 2022 als 2023 liet een overschot zien. Voor 2024 wordt ook een klein overschot verwacht. De kans dat een beroep kan worden gedaan op de vangnetregeling is de komende jaren klein.

Sinds enkele jaren is de LKS vergoeding afzonderlijk toegevoegd aan het participatiebudget. De inzet van deze voorziening laat al jaren een stijging zien.

Als risicoscenario hebben we genomen een overschrijding van 10%. Lokaal is sprake van een stabiel uitkeringsbestand. Een mogelijke oplopende bijstandinstroom is afhankelijk van de economische gevolgen. Ondanks de krapte op de arbeidsmarkt en de mogelijk betere kansen die dit biedt voor werkzoekenden, wordt ervaren dat de instroom van werkzoekenden in de Participatiewet dusdanige belemmeringen hebben, dat uitstroom naar betaald

werk in meerdere gevallen binnen 1 jaar niet te verwachten is. Gelet op de vele economische onzekerheden hebben we daarom de risico-inschatting gehandhaafd op midden.

6. Leerlingenvervoer

Landelijk en lokaal zien we de ontwikkeling dat het 'speciaal onderwijs' groeit. In ons geval heeft dat direct de consequentie dat leerlingenvervoer ingezet moet worden omdat (muv SBO De Elimschool) alle vormen van speciaal onderwijs buiten onze gemeente zijn gevestigd. Daar komt bij dat we de laatste jaren een toename zien van leerlingen die, ondanks passend onderwijs, toch speciaal onderwijs moeten volgen. En in ons geval vrijwel automatisch ook in het leerlingenvervoer terecht komen. We zijn bezig speciaal onderwijs (zo thuisnabij onderwijs) binnen onze gemeente te organiseren. Dat zal in de toekomst een positief effect hebben op de kosten van leerlingenvervoer. Verder is een nieuwe verordening leerlingenvervoer in voorbereiding, die ingaande het schooljaar 2024/2025 van kracht wordt. Op basis daarvan zal meer ingestoken worden op het opstellen van vervoersplannen met ouders/leerlingen, waarbij in gesprekken nadrukkelijk de eigen vervoersmogelijkheden (ouders vervoeren zelf, leerling gaat met OV of zelf fietsen en daarvoor E-bike verstrekken) onderzocht worden. De verwachting is dat hiermee ook besparingen kunnen worden gerealiseerd.

Verder heeft de Stichting leerlingenvervoer Rijssen-Holten een nieuwe aanbesteding georganiseerd. De nieuwe prijsafspraken komen hoger uit dan de huidige en daar is rekening mee gehouden. Daarnaast is er de ontwikkeling dat ingaande het schooljaar 2023-2024 op de locatie van Het Palet in Rijssen (voormalige OBS De Salto) aan alle NT-2 leerlingen uit onze gemeente les zal worden gegeven. Daardoor komt het leerlingenvervoer naar de locatie in Almelo te vervallen. Verder is er een nieuwe OV-vervoerder vanaf medio december 2023. Met deze vervoerder zal nader overleg plaatsvinden over de mogelijkheden OV meer in te zetten voor leerlingenvervoer.

De laatste jaren waren er budgetoverschrijdingen. Het budget is hierop deels bijgesteld. Voor het resterende deel blijven risico's op overschrijding bestaan, hoewel er diverse stappen worden gezet om de kosten te verminderen. We hebben het risico vooralsnog gehandhaafd op midden.

7. Dividenden

De gemeente ontvangt een aanzienlijk bedrag aan dividend (onder andere van de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) en Twence). De kans op het risicoscenario van een negatieve afwijking van 10% schatten we laag in.

8. Rente

Over de ontwikkeling van de rente bestaat veel onzekerheid. Oplopende inflatie kan een bedreiging vormen en leiden tot hogere rentevoeten.

De leningportefeuille bedraagt ongeveer € 61 miljoen. Van een gemiddelde herfinancieringsbehoefte van een tiende deel van de portefeuille is het renterisico van 1% gelijk aan € 61.000.

Voor 2024 is de gemiddelde rentevoet 2,9 %. De kans dat geld tegen hogere tarieven aangetrokken moet worden, schatten we gemiddeld in.

9. SamenTwente

SamenTwente voert zijn eigen risicomanagement, ook hier wordt gewerkt met een weerstandratio.

In de ontwerp-begroting 2025 van SamenTwente is de ratio becijferd op 0,8 en valt daarmee binnen de afgesproken bandbreedte van 0,8 en 1,0. Omdat SamenTwente een eigen adequaat risicobeheer voert zetten wij als deelnemende gemeente het risico voor de gemeente op pm.

10. Vastgoed

We gaan uit van een risico van huurderfing van gemeentelijke accommodaties van 10%. We schatten dit risico als laag in.

11. Arbeidsongeschiktheidsrisico's gemeentebestuurders

Arbeidsongeschiktheid van gemeentebestuurders leidt tot extra loon- en wachtgeldbetalingen. Het maximale risico bedraagt ongeveer € 6,3 miljoen op basis van een uitvoerde berekening in de zomer van 2023. Als risicoscenario gaan we uit van een derde van het maximale risico, afgerond € 2,1 miljoen. We schatten het risico gemiddeld in.

11. Infrastructurele projecten

Jaarlijks wordt geïnvesteerd in de infrastructuur. Als risicoscenario wordt 10% overschrijding bij een investering van gemiddeld € 4 miljoen verondersteld.

12. Stadsbank Oost Nederland

De 22 aangesloten gemeenten zijn aansprakelijk voor eventuele exploitatieverliezen. Stadsbank Oost Nederland voert hierin een eigen risicomangement. In het risicomodel wordt net als in onze gemeente met een weerstandsratio gewerkt. Met een weerstandsvermogen van € 1,5 miljoen komt in 2025 deze ratio uit op 1,36 (bron: concept-begroting 2025). Daarmee wordt voldaan aan de eigen norm met een bandbreedte van 1 tot 1,4. Omdat de Stadsbank zelf een adequaat risicobeheer voert zetten wij als deelnemende gemeente het risico voor de gemeente op pm.

13. Directe borgstellingen

Op 31 december 2023 is sprake van de volgende directe borgstellingen:

Corporaties/(zorg)instellingen € 1,6 miljoen

Als risicoscenario wordt 5% wanbetaling gehanteerd. Gelet op de financiële positie van de betrokken instellingen schatten we de kans daarop laag in.

14. Indirecte borgstellingen

Aan indirecte borgstellingen via het waarborgfonds Sociale woningbouw staat per 31 december 2023 een bedrag van € 80,8 miljoen uit bij corporaties.

Het geborgd schuldrestant in relatie tot de marktwaarde van DAEB-bezit in Rijssen-Holten onderpanden bedraagt ultimo 2023 16,6%. Deze borgstelling (Rijk 50%; gemeente 50%) wordt pas ingeroepen als het garantievermogen van het fonds daalt tot 0,25%. We schatten, gelet op de betrokken corporaties, de kans laag in dat een beroep op deze achtervang wordt gedaan. Niettemin betekent 2,5% wanbetaling (50% van 5%) een potentiële claim van globaal €2,0 miljoen.

Binnen de nationale hypotheekgarantie (NHG) staat de gemeente tot en met 2010 nog voor 50% als achtervang garant voor tekorten bij het NHG (andere 50% is voor het Rijk). Per 1 januari 2011 is de achtervangfunctie van de gemeenten voor nieuw af te geven hypotheekgaranties vervallen en vanaf deze datum is voor nieuw af te geven hypotheekgaranties sprake van een 100% rijksachtervang.

Het fondsvermogen is in 2023 gestegen tot € 1,68 miljard. In 2023 is € 0,7 miljoen uitgekeerd aan verliesdeclaraties. De kapitaalratio (garantievermogen/% van gegarandeerd vermogen) is stabiel gebleven op 0,85% in 2023. Het door NHG gegarandeerde bedrag (het totaal van hypotheeken met NHG) is € 199 miljard. Tegenover het gegarandeerde bedrag staat een (geschatte) totale waarde van de onderpanden van € 388 miljard. We gaan ervan uit dat de buffers voldoende zijn. Daarom is het risico voor de gemeente op pm gezet.

15. Risico's ICT/informatiebeveiliging/privacybescherming

De ICT-ontwikkelingen gaan steeds verder en daarmee nemen de risico's toe, door bijvoorbeeld hacking, phishing of ongeautoriseerd gebruik van systemen. Op basis van ervaringen elders gaan we uit van een risicoscenario van € 4 miljoen. Gelet op de vele beheersmaatregelen die worden genomen als risicoreductie schatten wij het risico laag in.

16. Grondexploitatie

De risico's van de grondexploitatie worden jaarlijks gemonitord. De resultaten hiervan worden opgenomen in het risicologboek. Op dit moment zijn de risico's geïndiceerd op circa € 4,5 miljoen. De laatste update heeft plaatsgevonden in de zomer van 2024. De risico's doen zich vooral voor bij de projecten Encko, Opbroek Oost en Ligtenbergerveld Oost.

Risico's op eigendommen

Rampen

Met de gevolgen van het zich voordoen van rampen, zoals het ontsporen van een chloortrein of het overstromen van een kern is in de begroting geen rekening gehouden. Wel wordt op verschillende manieren geprobeerd te voorkomen dat een ramp zich voordoet. Denk hierbij aan het opstellen van een integraal veiligheidsplan en het aanpassen van het rioleringsstelsel.

Voor de kosten van een terroristische aanslag zijn alle Nederlandse polissen verzekerd tot een bedrag van € 1 miljard per jaar. Een risico is de opgenomen clause in de polis. Komt de schade door terrorisme in Nederland in een jaar boven dit bedrag uit en onze gemeente wordt getroffen door een aanslag, dan komt een evenredig deel van de schade niet voor vergoeding in aanmerking.

Verzekeringsmarkt

Wij wijzen op de claimbewustheid van burgers en bedrijven bij schade. De gemeente is verzekerd tegen schade bij persoons- en zaakschade tot een bedrag van € 5 miljoen per gebeurtenis met een maximum van € 10 miljoen per verzekeringsjaar en bij vermogensschade € 2,5 miljoen per gebeurtenis tot een maximum van € 5 miljoen per verzekeringsjaar. Claims die de genoemde bedragen te boven gaan blijven over het meerdere voor risico van de gemeente.

Weerstandsvermogen

Tot het weerstandsvermogen wordt gerekend de algemene reserve en 50% van de bestemmingsreserves waarop nog geen verplichtingen rusten.

Kengetallen

Vanuit het BBV (Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten) wordt in deze paragraaf een verplichte basisset kengetallen opgenomen.

Begroting 2025

KENGETALLEN: (commissie Depla), bedragen x € 1.000

bedragen x
1.000

Netto schuldquote:	Jaarrekening 2023 31-12-2023	Begroting 2024 31-12-2024	Begroting 2025 31-12-2025	Begroting 2026 31-12-2026	Begroting 2027 31-12-2027	Begroting 2028 31-12-2028
A. Vaste schulden	€ 50.252	€ 50.311	€ 50.311	€ 72.138	€ 68.561	€ 56.589
B. Netto vlottende schulden	€ 15.487	€ 7.500	€ 15.500	€ 18.000	€ 18.000	€ 18.000
C. Overlopende passiva	€ 8.256	€ 5.000	€ 5.000	€ 6.293	€ 5.918	€ 5.508
D. Financiële activa (excl. leningen)	€ 794	€ -	€ 794	€ 794	€ 794	€ 794
E. Uitzettingen	€ 11.754	€ 9.000	€ 9.000	€ 9.000	€ 9.000	€ 9.000
F. Liquide middelen	€ 2.986	€ 500	€ 500	€ 500	€ 500	€ 500
G. Overlopende activa	€ 2.926	€ 1.300	€ 1.300	€ 1.300	€ 1.300	€ 1.300
H. Totale baten, exclusief reserves	€ 126.148	€ 111.095	€ 120.299	€ 120.550	€ 121.498	€ 122.303
Kengetal (A+B+C-D-F-G)/H x 100%	44%	47%	49%	70%	67%	56%

bedragen x
1.000

Netto schuldquote, gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen:	Jaarrekening 2023 31-12-2023	Begroting 2024 31-12-2024	Begroting 2025 31-12-2025	Begroting 2026 31-12-2026	Begroting 2027 31-12-2027	Begroting 2028 31-12-2028
A. Vaste schulden	€ 50.252	€ 50.311	€ 50.311	€ 72.138	€ 68.561	€ 56.589
B. Netto vlottende schulden	€ 15.487	€ 7.500	€ 15.500	€ 18.000	€ 18.000	€ 18.000
C. Overlopende passiva	€ 8.256	€ 5.000	€ 5.000	€ 6.293	€ 5.918	€ 5.508
D. Financiële activa (incl. leningen)	€ 9.927	€ 11.521	€ 11.521	€ 11.967	€ 11.867	€ 11.767
E. Uitzettingen < 1 jaar	€ 11.754	€ 9.000	€ 9.000	€ 9.000	€ 9.000	€ 9.000
F. Liquide middelen	€ 2.986	€ 500	€ 500	€ 500	€ 500	€ 500
G. Overlopende activa	€ 2.926	€ 1.300	€ 1.300	€ 1.300	€ 1.300	€ 1.300
H. Totale baten, exclusief reserves	€ 126.148	€ 111.095	€ 120.299	€ 120.550	€ 121.498	€ 122.303
Kengetal (A+B+C-D-F-G)/H x 100%	37%	36%	40%	61%	57%	47%

bedragen x
1.000

Solvabiliteitsratio:	Jaarrekening 2023 31-12-2023	Begroting 2024 31-12-2024	Begroting 2025 31-12-2025	Begroting 2026 31-12-2026	Begroting 2027 31-12-2027	Begroting 2028 31-12-2028
A. Eigen vermogen	€ 94.266	€ 83.613	€ 83.613	€ 88.614	€ 84.740	€ 84.001
B. Balanstotaal	€ 176.587	€ 166.900	€ 166.900	€ 193.002	€ 184.726	€ 171.200
Kengetal (A/B) x 100%	53%	50%	50%	46%	46%	49%

bedragen x
1.000

Kengetal grondexploitatie:	Jaarrekening 2023 31-12-2023	Begroting 2024 31-12-2024	Begroting 2025 31-12-2025	Begroting 2026 31-12-2026	Begroting 2027 31-12-2027	Begroting 2028 31-12-2028
A. Bouwgronden, niet in exploitatie	€ -	€ 558	€ 558	€ 641	€ 159	€ 159
B. Bouwgronden, in exploitatie	€ 1.165	€ 7.256	€ 7.256	€ 9.942	€ 11.256	€ 2.042
C. Totale baten (excl. reserves)	€ 126.148	€ 111.095	€ 120.299	€ 120.550	€ 121.498	€ 122.303
Kengetal (A+B)/C x 100%	1%	7%	6%	9%	9%	2%

bedragen x
1.000

Structurele exploitatieruimte:	Jaarrekening 2023 31-12-2023	Begroting 2024 31-12-2024	Begroting 2025 31-12-2025	Begroting 2026 31-12-2026	Begroting 2027 31-12-2027	Begroting 2028 31-12-2028
A. Totale structurele lasten	€ 105.995	€ 112.232	€ 124.590	€ 124.823	€ 125.684	€ 126.626
B. Totale structurele baten	€ 103.913	€ 111.095	€ 120.299	€ 120.550	€ 121.498	€ 122.303
C. Totale structurele toevoegingen aan reserves	€ -	€ 26	€ 26	€ 26	€ 26	€ 26
D. Totale structurele onttrekkingen aan reserves	€ 706	€ 4.836	€ 4.087	€ 4.087	€ 4.087	€ 4.087
E. Totale baten	€ 126.148	€ 115.931	€ 124.386	€ 124.637	€ 125.585	€ 126.390
Kengetal ((B-A)+/(D-C))/E x 100%	-1,1%	3,2%	-0,2%	-0,2%	-0,1%	-0,2%

bedragen x
1.000

Belastingcapaciteit, woonlasten	Jaarrekening 2023 31-12-2023	Begroting 2024 31-12-2024	Begroting 2025 31-12-2025	Begroting 2026 31-12-2026	Begroting 2027 31-12-2027	Begroting 2028 31-12-2028
meerpersoonshuishouden:						
gemiddelde woningwaarde	€ 319	€ 338	€ 348	€ 348	€ 348	€ 348
B. Rioolheffing (kleinverbruiker)	€ 172	€ 179	€ 192	€ 192	€ 192	€ 192
C. Afvalstoffenheffing (meerpersoonshuishouden)	€ 217	€ 219	€ 217	€ 217	€ 217	€ 217
D. Heffingskorting						
E. Totale woonlasten gemiddeld gezin	€ 708	€ 736	€ 757	€ 757	€ 757	€ 757
F. Woonlasten landelijke gemiddelde voor een gezin (t -1)	€ 904	€ 944	€ 994	€ 994	€ 994	€ 994
Onbenutte belastingcapaciteit ten opzichte van de artikel 12 norm (x €1mln)	€ 3,2	€ 3,5	€ 3,4	€ 3,4	€ 3,4	€ 3,4
Kengetal (E/F) x 100%	78%	78%	76%	76%	76%	76%

Ramingen zijn gebaseerd op constante prijzen. De ramingen voor de rioolheffing zijn conform het Vgrp.

3. Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen

Artikel 12

De paragraaf betreffende het onderhoud van kapitaalgoederen bevat ten minste de volgende kapitaalgoederen:

- a. wegen;
- b. riolering;
- c. water;
- d. groen;
- e. gebouwen.

Van de kapitaalgoederen wordt aangegeven:

- a. het beleidskader;
- b. de uit het beleidskader voortvloeiende financiële consequenties;
- c. de vertaling van de financiële consequenties in de begroting.

Inleiding

De paragraaf onderhoud kapitaalgoederen geeft inzicht in het onderhoud van de gemeentelijke voorzieningen waarvoor investeringen worden gedaan die daarna regelmatig onderhoud vergen. Tot de gemeentelijke kapitaalgoederen worden gerekend wegen, verkeersmaatregelen, watergangen, civiele kunstwerken, rioleringen, openbare verlichting, openbaar groen, straatmeubilair, speelterreinen, begraafplaatsen en gemeentelijke gebouwen. De onderhoudslasten bestaan uit personeelskosten, materiaalkosten, kosten van derden en kapitaallasten. In 2022 is het onderhoudsniveau voor de openbare ruimte opnieuw vastgesteld op het CROW niveau B (sober en veilig). De in de begroting opgenomen middelen zijn gericht op realisatie van dit onderhoudsniveau. Voor de vervanging van bestaande voorzieningen wordt uitgegaan van vastgestelde beheerplannen. Daarin zijn de investeringen veelal al inbegrepen. Daar waar dit niet het geval is wordt via de kadernota incidentele middelen geraamd voor vervangingen.

De volgende beheerplannen zijn vastgesteld.

Beheerplannen

Beheerplan	Vastgesteld	Door	Looptijd t/m	Financiële vertaling in begroting	Jaren doorgerekend	Achterstallig onderhoud
Beleidsstrategie Beheer Openbare Ruimte (wegen en groen)	Oktober 2010	College	2025	Ja		Nee
Bermen en sloten	November 2017	College	2027	Ja	10	Nee
Riolering	December 2023	Raad	2027	Ja	75	Nee
Gebouwen	Januari 2023	College	2027	Ja	15	Nee

Bomen	April 2018	Raad	heroverweging in 2025	Nee	3	Nee
Sportvelden	Juni 2019	College	2026	Nee	30	Nee
Spelen en bewegen (beleid)	December 2020	Raad	2030	Nee	3	Ja
Civiel technische kunstwerken	Planning Q4 2024		2030	Ja	40	Nee

Wegen

Product	Wegen binnen en buiten de bebouwde kom.
Omvang	313 hectare verharding, de verhouding tussen elementenverharding en asfaltverharding is circa 50/50.
Beleid	CROW-norm B, sober en veilig. Met deze norm wordt achterstallig onderhoud voorkomen, is het risico op schadeclaims beperkt en is er geen sprake van kapitaalvernietiging.
Uitvoering	De gemeente laat jaarlijks een aantal wegen asfalteren en herstraten op basis van haar meerjarenplanning (cyclisch), een tweejaarlijkse inspectie (actuele technische kwaliteit), jaarlijkse schouw (visueel op basis van steekproef) en het jaarplan riolering. Groot onderhoud aan wegen wordt veelal in combinatie met reconstructie werkzaamheden uitgevoerd. Daarnaast wordt er ook op kleinere schaal onderhoud- en herstelwerkzaamheden uitgevoerd.
Kwaliteit	Op basis van een inspectie in 2021 (Antea) is het onderhoudsniveau B. De kwaliteit voldoet daarmee aan de vastgestelde norm. Asfaltverhardingen scoren gemiddeld iets beter dan elementenverhardingen. Eind 2024 is een nieuwe inspectie gepland en een beheerplan opgesteld.
Budget	€ 2.568.000, waarvan € 1.312.000 directe onderhoudslasten.
Conclusie	De wegen voldoen aan het gewenste onderhoudsniveau en het werkbudget is voldoende om dit niveau te behouden.

Verlichting

Product	Openbare verlichting binnen en buiten de bebouwde kom.
Omvang	Circa 8.800 lichtmasten.
Beleid	De verlichtingsinstallatie wordt regelmatig onderhouden. Het onderhoud richt zich met name op herstel van schades en gebreken en het herstellen van niet brandende lampen. Gevaarlijke situaties worden met spoed hersteld, regulier herstel vergt maximaal 30 werkdagen.

Uitvoering	Herstel van uitgevallen lampen en schades gebeurt op basis van meldingen. Eén keer per jaar vindt een algehele controle plaats. Grootschalige vervanging van armaturen en masten (einde levensduur) is niet in het onderhoudsbudget inbegrepen. Indien dit noodzakelijk is worden hiervoor separaat volgens het O&O principe middelen geraamd.
Kwaliteit	Inmiddels bestaat 99% van de lampen uit energiezuinige LED verlichting met een lange levensduur. De verwachte uitval is daarom gering. In 2019 is er een beheerplan opgesteld met advies voor vervanging van masten en armaturen (kapitaalgoederen). De piek in vervangingen komt in 2030. Op korte termijn zijn hiervoor geen extra middelen benodigd.
Budget	Regulier onderhoud € 80.000, energielasten € 162.000.
Conclusie	De openbare verlichting is kwalitatief in goede staat en voorzien van energiezuinige en duurzame LED lichtbronnen. Op korte termijn is geen grootschalige renovatie nodig. Medio 2030 wordt er een grootschalige renovatie verwacht. De middelen hiervoor moeten separaat geraamd worden.

Openbaar Groen

Product	Openbaar groen
Omvang	160 hectare
Beleid	CROW-norm B, sober en veilig. Met deze norm wordt achterstallig onderhoud voorkomen, is het risico op schadeclaims beperkt en is er geen sprake van kapitaalvernietiging.
Uitvoering	Het onderhoud gebeurt veelal cyclisch. Herinrichtingen en reconstructies worden waar mogelijk gecombineerd met groot onderhoud aan het groen en de aansluitende verharding. Denk hierbij aan het vervangen van bomen of het opnieuw inrichten van een beplantingvak.
Kwaliteit	Uit de halfjaarlijkse beleidsschouwen blijkt dat de kwaliteit van de openbare ruimte voldoet aan het onderhoudsniveau B. Daarnaast wordt ongeveer 6 keer per jaar ambtelijk een schouw uitgevoerd en ook daaruit blijkt dat het groen in de openbare ruimte voldoet aan de gestelde kwaliteitsnormen.
Budget	€ 2.398.000.
Conclusie	Het openbaar groen voldoet aan het gewenste onderhoudsniveau en het werkbudget is voldoende om dit niveau te behouden.

Bermen en sloten

Product	Bermen en sloten
Omvang	590 km wegberm en 230 km bermsloten
Beleid	Wegbermen hebben primair een civieltechnische en verkeerskundige functie maar lenen zich over het algemeen goed voor ecologisch beheer. Het behouden en versterken van biodiversiteit is een leidend thema; het beheer van bermen, oevers en watergangen bepaalt voor een groot deel de

	natuurwaarden daarvan. De natuurwaarden in met name de bermen worden ook vaak beïnvloed door het beheer van de aangrenzende oever en watergang.
Uitvoering	Ecologisch beheer voor bermen die daarvoor in aanmerking komen en in zoverre daar de middelen beschikbaar voor zijn.
Kwaliteit	Een aantal aangegeven bermen wordt nu ecologisch onderhouden. Dit aantal zal komende jaren waar mogelijk worden uitgebreid.
Budget	€ 207.000
Conclusie	De bermen en sloten voldoen aan het sobere en veilige onderhoudsniveau en het werkbudget is voldoende om dit niveau te behouden. Optimaal ecologisch onderhoud voor verhogen van de biodiversiteit is niet mogelijk met het huidige budget.

Riolering

Product	Rioleringen met bijbehorende voorzieningen
Omvang	159 km drukriolering en 310 km vrijvervalriolering
Beleid	NEN3398, sober en veilig. Met deze norm wordt achterstallig onderhoud voorkomen, is het risico op schadeclaims beperkt en is er geen sprake van kapitaalvernietiging.
Uitvoering	De gemeente zorgt dat het rioolstelsel goed functioneert, over voldoende capaciteit beschikt en redelijkerwijs zo min mogelijk overlast veroorzaakt. Bij de inrichting van het rioolstelsel wordt rekening gehouden met de klimaatverandering. Er is aandacht voor scheiding van hemel- en afvalwater, gecombineerd met klimaatadaptie.
Kwaliteit	De gemeente beheert haar rioolstelsel conform de Wet Milieubeheer, de Waterwet, de Wet op de Informatie-uitwisseling Ondergrondse Netten (WION) en de Europese Kader Richtlijn Water. Het GRP is in het najaar 2023 geactualiseerd en vervangen door het Programma Water en Riolering (PWR 2023 t/m 2027). Het PWR zal onderdeel worden van de omgevingsvisie en te zijner tijd op kunnen gaan in het omgevingsplan. Om tegenstrijdigheden te voorkomen worden in het PWR alleen die zaken besproken die specifiek van toepassing zijn op het gebied van stedelijk water en riolering. Het streven is dat klimaatbestendig inrichten al normaal is zodat Nederland in 2050 klimaatbestendig is ingericht. In het PWR wordt met deze aspecten rekening gehouden.
Budget	€ 3.556.000, volledig kostendekkend. Tarief 2025 kleinverbruik: € 192,00. Gemiddeld volgens COELO (2024): € 225,00.
Conclusie	De rioleringen voldoen aan het gewenste onderhoudsniveau en het werkbudget is voldoende om dit niveau te behouden.

Gebouwen

Product	Gemeentelijke gebouwen
Omvang	Circa 60 gebouwen
Beleid	Er wordt minimaal correctief, veilig en doelmatig onderhoud uitgevoerd. Hiermee wordt achterstallig onderhoud voorkomen.
Uitvoering	In het plan wordt rekening gehouden met een cyclische meerjarenplanning. In de praktijk wordt daar een visuele of technische inspectie aan toegevoegd.
Kwaliteit	De huidige werkwijze leidt niet tot klachten van gebruikers. Er is geen sprake van achterstallig onderhoud.
Budget	€ 942.000 voor niet-jaarlijks onderhoud, overschotten blijven beschikbaar via reserve gebouwenbeheer (€ 545.000 per 1 januari 2025)
Conclusie	De gemeentelijke gebouwen voldoen aan het gewenste onderhoudsniveau en het werkbudget is voldoende om dit niveau te behouden. Aanpassingen aan de eisen van de tijd vallen niet onder dit budget.

Civieltechnische kunstwerken

Product	Civieltechnische kunstwerken
Omvang	Circa 65 civiele kunstwerken
Beleid	Er wordt minimaal correctief, veilig en doelmatig onderhoud uitgevoerd. Hiermee wordt achterstallig onderhoud voorkomen.
Uitvoering	In het plan wordt rekening gehouden met een cyclische meerjarenplanning. In de praktijk wordt daar een visuele of technische inspectie aan toegevoegd.
Kwaliteit	De huidige werkwijze leidt niet tot klachten van gebruikers. Er is geen sprake van achterstallig onderhoud.
Budget	Jaarlijks onderhoudsbudget € 72.000.
Conclusie	De civiele kunstwerken voldoen aan het gewenste onderhoudsniveau en het werkbudget is voldoende om dit niveau te behouden. Vervangingen vallen niet binnen dit budget, groot onderhoud wel.

Bomen

Product	Bomen
Omvang	15.500 bomen binnen de bebouwde kom (ongeveer 30.000 bomen in totaal)

Beleid	Er wordt nu nog een reactief beleid gevoerd; gevaarlijke situaties worden opgelost. Het boomvervangingsplan is op basis van het beleid omgezet in pilotprojecten voor het boombehoud; het bomenbeleid is onderdeel van de vastgestelde groenstructuurvisie.
Uitvoering	Bomen binnen de bebouwde kom worden gecontroleerd op basis van VTA (Virtual Tree Assessment). Risicobomen (die uit de VTA naar voren komen) worden jaarlijks gecontroleerd. De bomen binnen de bebouwde kom worden eens per 5 jaar gesnoeid en geschouwd. Bomen in het buitengebied worden om de 8 jaar gesnoeid.
Kwaliteit	De kwaliteit van de bomen is over het algemeen goed. Overlast gevende bomen worden meestal direct behandeld, gesnoeid of verwijderd. Problemen ontstaan vooral in de bestrating als gevolg van worteldruk.
Budget	€ 175.000 voor bomen en heesters (exclusief uren eigen dienst)
Conclusie	Er is op dit moment geen achterstand in het onderhoud. Er zijn voldoende middelen beschikbaar om het onderhoud uit te voeren.

Sportvelden

Product	Sportvelden
Omvang	25 sportvelden
Beleid	In 2019 is er door ASC Sports & Water een MJOP (meerjarenonderhoudsplan) opgesteld en dit MJOP is vastgesteld. Er is voor de komende 30 jaren inzicht in de vervangingsvraag en groot onderhoud.
Uitvoering	In het MJOP zijn de werkzaamheden en kosten middels een meerjarenplanning inzichtelijk gemaakt. Planmatig beheer voorkomt achterstallig onderhoud en miscommunicatie en draagt bij aan een consistent beheer. Dit planmatig beheer wordt onder andere ondersteund door een digitaal logboek. Hierin registreren de medewerkers van de gemeente de uitgevoerde werkzaamheden per veld en kunnen verenigingen hun zelfwerkzaamheid registreren en zichtbaar maken voor de gemeente.
Kwaliteit	De kwaliteit van de sportvelden voldoet aan het onderhoudsniveau B.
Budget	Structureel onderhoudsbudget is € 429.000 (exclusief uren eigen dienst)
Conclusie	Op dit moment voldoen de sportvelden aan de gestelde kwaliteitseisen.

4. Paragraaf financiering

Artikel 13

Deze paragraaf bevat de beleidsvoornemens ten aanzien van het risicobeheer van de financieringsportefeuille. Deze paragraaf is samen met het **treasurystatuut** voorgeschreven in de wet Financiering Decentrale Overheden (Fido). Ook vanuit het Besluit Begroting en Verantwoording wordt een financieringsparagraaf verplicht gesteld. Het doel van deze

paragraaf is de raad te informeren over het financieringsbeleid (treasury) en de daarbij horende financiële risico's. De paragraaf financiering wordt zowel in de begroting als jaarrekening opgenomen.

De treasuryfunctie ondersteunt de uitvoering van de diverse vastgestelde programma's. De treasuryfunctie omvat de financiering van bestaand en nieuw beleid en (voor zover wettelijk toegestaan) het uitzetten van geldmiddelen die niet direct nodig zijn.

Het beleid van de gemeente voor de treasuryfunctie is vastgelegd in het treasurystatuut.

De belangrijkste punten van het treasurystatuut zijn (naast de voorschriften van de wet Fido):

- de gemeente verstrekt alleen leningen of garanties uit hoofde van de 'publieke' taak aan derde partijen die zijn goedgekeurd door het college. Bij het verstrekken van leningen worden indien mogelijk zekerheden of garanties geëist;
- de uitzettingen hebben een prudent karakter en zijn niet gericht op het genereren van inkomen door het lopen van overmatig risico;
- het gebruik van derivaten is toegestaan maar deze worden uitsluitend toegepast ter beperking van financiële risico's.

De bovengenoemde punten zijn opgenomen in het huidige treasurystatuut.

Treasury

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet heeft als doel het beperken van financiering van tekorten met kortlopende middelen.

Door tijdig structurele invulling te geven aan deze financieringstekorten worden onverantwoorde gevoelige rentefluctuaties voorkomen.

De kasgeldlimiet richt zich daarbij op leningen met een rentetypische looptijd tot een jaar.

De wettelijke toegestane omvang van de kasgeldlimiet wordt bepaald door een bij ministeriële regeling vastgesteld percentage van het totaal van de jaarbegroting per 1 januari. Dit percentage is vastgesteld op 8,5 met een minimumbedrag van € 300.000 (art. 2 uitvoeringsregeling Financiering decentrale overheden en art. 3 wet Financiering decentrale overheden).

Ditzelfde percentage wordt voor de begroting 2024 gehanteerd. Voor Rijssen-Holten betekent dit een wettelijk toegestane kasgeldlimiet van afgerond € 9,5 miljoen ($8,5\% \cdot \text{circa } € 112 \text{ miljoen}$). Het begrotingstotaal is ten opzichte van 2023 toegenomen met € 12 miljoen.

Als onderdeel van het kredietarrangement, hanteert de BNG vanaf 2019 een kredietlimiet van € 2,0 miljoen en een intra-daglimiet bedraagt € 8.000.000. Gesaldeerd een gemeentelijke kasgeldlimiet van € 10,0 miljoen. Bij de BNG wordt een bereidstellingsprovisie berekend van 0,10% over het niet gebruikte deel van deze beschikbare financiële ruimte.

Bij overschrijding van de kredietlimiet wordt momenteel 2,85% rentevergoeding berekend voor overschrijdingen tussen de kredietlimiet en de intra-daglimiet. Voor overschrijdingen van de intra-daglimiet is een excedentrente verschuldigd. Deze bedraagt op dit moment 5%. Over het bedrag waarover excedentrente wordt berekend is geen intra-daglimiet provisie verschuldigd. De excedentrente kan van tijd tot tijd worden aangepast door de Bank. Voor deze overschrijding dient afstemming plaats te vinden met de BNG.

De aangegane overeenkomst zal op 1 januari 2024 opnieuw worden bekeken. Mocht er aanleiding zijn, dan zal een aangepaste overeenkomst ter ondertekening worden aangeboden. Zonder aanleiding wordt de overeenkomst stilzwijgend verlengd.

Binnen de wettelijke toleranties zal in 2024 zoveel als beïnvloedbaar financiering plaatsvinden door middel van kasgeldleningen en bij overschrijding van de wettelijke kasgeldlimiet zal worden geconsolideerd naar vaste financiering.

Renterisiconorm

Deze norm heeft betrekking op de spreiding van de vaste schulden en wordt bepaald door een bij ministeriële regeling vastgesteld percentage (20%) van het begrotingstotaal per 1 januari van het begrotingsjaar. Het doel van de renterisiconorm is het beperken van de gevolgen van stijgende kapitaalmarktrente op de rentelasten van de organisatie. Dit wordt bereikt door een limiet te stellen aan het deel van het begrotingstotaal waarvoor het rentepercentage in een bepaald jaar moet worden aangepast aan de op dat moment geldende markttarieven. De aanpassing van het rentepercentage doet zich voor bij herfinanciering en tussentijdse renteherziening. Herfinanciering houdt in dat een vervangende lening wordt aangetrokken om aan de aflossingsverplichting van bestaande leningen te voldoen. Daarbij wordt ook een analyse gemaakt van de lopende investeringsbehoefte. Renteherziening doet zich voor wanneer de geldgever het rentepercentage van een lening gedurende de looptijd contractueel herziet. In 2024 wordt een renterisico gelopen over € 5,5 miljoen. Dit bedrag betreft de contractueel aangegane aflossingen op langlopende geldleningen. De renterisiconorm bedraagt voor de gemeente circa € 22,4 miljoen (20% van € 112 miljoen aan begrotingstotaal). We blijven daarmee in 2024 ruimschoots binnen de wettelijke kaders.

Rentevisie

De Raad van Bestuur van de ECB heeft de rente in juni en juli 2023 opnieuw verhoogd om de inflatie op middellange termijn te beteugelen. Ontwikkelingen op dit gebied zijn voor 2024 vrij onzeker.

Kredietrisicobeheer

Gewaarborgde geldleningen

Per 1 januari 2023 staat de gemeente via het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) garant voor de betaling van rente en aflossing van geldleningen voor een bedrag van afgerond € 73 miljoen. Hiervan is € 2 miljoen rechtstreeks door de gemeente gewaarborgd en € 71 door het WSW en neemt de gemeente slechts een achtervangpositie in.

Borging via het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW)

Het WSW staat borg voor de rente- en aflossingsverplichting van deelnemende corporaties. De gemeente wordt aangesproken als het garantievermogen van het WSW daalt tot een bepaald percentage (0,25% van het garantievolumen). Het risicovermogen van het WSW en de obligoverplichtingen van deelnemers vormen de eerste buffers (primaire en secundaire zekerheid). Pas als die onvoldoende zijn, wordt de gemeente om een renteloze lening gevraagd (tertiaire zekerheid).

Kredietwaardigheid

Al meerdere jaren wordt voor het WSW de AAA-rating met stabiele vooruitzichten door kredietbeoordelaars Moody's en Standard & Poor's (S&P) bevestigd. Hierdoor blijven de rating en de vooruitzichten gelijk aan die van de Nederlandse Staat. De hoogste rating van de kredietbeoordelaars betekent dat deelnemers zich blijvend kunnen voorzien van duurzame financiering tegen de laagst mogelijke financieringskosten. Het kredietprofiel van het WSW weerspiegelt volgens de kredietbeoordelaars de zeer sterke banden met de Nederlandse overheid (AAA-stabiel). De kredietbeoordelaar baseert zich hierbij onder andere op de achtervangovereenkomst die voorkomt dat het WSW te maken krijgt met liquiditeitstekorten. Ook benadrukken ze het belang van het strategisch programma voor de versterking van het borgstelsel.

Verstekte geldleningen

Per 1 januari 2023 is het totaalbedrag van de verstekte geldleningen vastgesteld op € 7,2 miljoen. Hiervan heeft € 1,4 miljoen betrekking op verstekte hypothecaire geldleningen aan personeel.

Financieringspositie

Prognose financieringsbehoefte

Via de berekening van het renteomslagpercentage wordt op basis van de primaire begroting 2024 een totale financieringsbehoefte van € 19,6 miljoen voorzien. Hiervan is € 8 miljoen begroot als kortlopende financiering. Hierbij is er rekening mee gehouden dat dit financieringstekort volledig kan worden afgedekt tegen 1% rente. De langlopende financieringsbehoefte is binnen de begroting afgedekt tegen een gemiddeld percentage van 4%. Dit percentage is afgestemd op de actuele tarieven van de BNG (augustus 2023).

Afgezien van de mogelijkheid om aan elkaar leningen te verstrekken (zie hierna), is de gemeente Rijssen-Holtén verplicht alle middelen, die niet direct nodig zijn voor een publieke taak, in de schatkist aan te houden. De enige uitzonderingen daarop zijn vastgelegd in de regeling schatkistbankieren decentrale overheden. De belangrijkste uitzondering is het drempelbedrag. Om het dagelijkse kasbeheer te vereenvoudigen mag een decentrale overheid gemiddeld over het hele kwartaal maximaal het drempelbedrag buiten de schatkist aanhouden. Dit is overigens geen verplichting, minder middelen buiten de schatkist houden mag uiteraard ook.

De drempel is 2% van het begrotingstotaal, indien het begrotingstotaal lager is dan € 500 miljoen, waarbij het drempelbedrag minimaal € 1 miljoen bedraagt. Voor onze gemeente wordt het drempelbedrag voor 2024 vastgesteld op circa € 2,24 miljoen (2,0% van € 112 miljoen).

Leningenportefeuille

Binnen de huidige leningenportefeuille komt geen enkele lening in aanmerking voor vervroegde aflossing of tussentijdse renteherziening. Bij de situatie van onderliquiditeit zullen voor zover is toegestaan kortlopende kasgeldleningen aangetrokken worden voordat wordt overgegaan tot consolidatie. Deze manier van financieren levert in de huidige markt het hoogste rendement op. Om spreiding in de liquiditeiten te bewerkstelligen zullen bij het aantrekken van langlopende geldleningen de rente en aflossing plaatsvinden op een moment dat er nog geen geldstroom plaatsvindt. Hierdoor wordt de kasstroom geëgaliseerd.

Met de voorgenomen investeringen is geprognostiseerd dat er in 2024 een bedrag van ruim € 11,6 miljoen aan leningen moet worden afgesloten om de financieringen rond te krijgen.

Mutaties in leningenportefeuille

(bedragen x € miljoen)

Stand 1 januari 2024	40,2
Aflossingen	5,5 -/-
Nieuwe leningen	11,6
Stand 31 december 2024	46,3

Relatiebeheer

Om continuïteit in de uitoefening van de publieke taak te waarborgen is het belangrijk om (vrije) toegang tot de geld- en kapitaalmarkt te hebben. Met onze huisbankier de BNG is een contract voor kortkredietfaciliteit afgesloten, waarbij overvloedige saldi worden afgeroomd.

Het schatkistbankieren verplicht ons dagelijks om het concernsaldo te vergelijken met het vastgestelde drempelbedrag en hier naar te handelen. Bij een dreigend tekort aan liquiditeit doen we met name zaken met de BNG om deze tekorten tijdelijk af te dekken. Vaste relaties daarbij zijn van belang om snel te kunnen schakelen. Het aantal lokale banken met een loketfunctie is de afgelopen jaren afgenomen waardoor de keuze beperkt blijft.

Kasbeheer

Binnen onze organisatie is decentraal een beperkt aantal kassen aanwezig. Deze decentrale kassen zijn bestemd voor diverse publieke ontvangsten van burgerzaken en zwembaden.

Rentetoerekening/renteomslag

De gemeente slaat de rentelasten om over de boekwaarde van hun investeringen. Inmiddels zijn er contracten

afgesloten voor nieuwe leningen (zoals voor het nieuwe zwembad) en wordt er ook dit jaar weer afgelost op lopende geldleningen.

Op advies van de commissie BBV (Rentenotitie 2018) vindt geen toerekening meer plaats aan reserves en voorzieningen, vanwege het verlangde inzicht, de eenvoud en transparantie.

Voor 2024 wordt verwacht dat het renteomslagpercentage zal stijgen van 0,7% (2023) naar 0,9% (2024)

Wijziging Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) met betrekking tot renteverantwoording

De Commissie BBV heeft richtlijnen in de vorm van stellige uitspraken een aanbeveling opgesteld voor het wijzigen van de verantwoording van rentelasten binnen de begroting en jaarrekening. Deze nieuwe richtlijnen, in de vorm van de Rentenotitie 2018, zijn ingevoerd om meer transparantie te krijgen in het totaal van rentelasten en -baten.

In het kort bestaan de stellige uitspraken uit:

- A. Bij het aantrekken en verstrekken van een lening moeten de rentelasten en rentebaten in eerste instantie verantwoord worden op het taakveld Treasury.
- B. Indien een lening specifiek is aangetrokken voor een project of verstrekking, is sprake van projectfinanciering. Zowel de rentelast als de rentebaat moet worden toegerekend aan het betreffende taakveld.
- C. Wanneer er een rentevergoeding over het eigen vermogen en/of de voorzieningen wordt berekend, dan is deze vergoeding maximaal het rentepercentage dat is gebaseerd op het gewogen samenstel van de (bruto) externe rentelasten over het totaal van de lang en kort aangetrokken financieringsmiddelen.
- D. De omslagrente wordt berekend door de aan de taakvelden toe te rekenen rente te delen door de boekwaarde per 1 januari van de vaste activa die integraal zijn gefinancierd. De omslagrente moet vervolgens op consistente en eenduidige wijze worden toegerekend aan de individuele activa. Differentie in toe te rekenen rentepercentage is niet toegestaan. Het bij de begroting (voor)gecalculeerde omslagpercentage mag binnen een marge van 0,5% worden afgerond. Afwijkende werkelijke rentelasten, die over een jaar aan taakvelden hadden moeten worden doorbelast ten opzichte van de voorgerecalculeerde renteomslag toegerekend aan taakvelden, kan een correctie tot gevolg hebben. Indien de afwijking groter is dan 25% dan wordt een correctie verplicht gesteld.
- E. Ook voor projectfinanciering vindt toerekening van rente plaats via het taakveld Treasury.

De aanbeveling vanuit de commissie bestaat uit:

Het opnemen van een renteschema in de paragraaf financiering voor zowel de jaarrekening als de begroting. Daarmee wordt inzicht gegeven in de rentelasten externe financiering, het renteresultaat en de wijze van rentetoerekening.

Renteschema:

a.	De externe rentelasten over de korte en lange financiering	€	1.2
b.	De externe rentebaten	€	
Totaal door te rekenen externe rente			€ 1.2

c1	De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	€	149.000
----	---	---	---------

c2	De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	€	0
----	---	---	---

c3	De rentebaat van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (=projectfinanciering) die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	€	0
----	---	---	---

€ 149.000

Aan taakvelden toe te rekenen externe rente

€ 1.

d1 Rente over eigen vermogen

€

d2 Rente over voorzieningen (gewaardeerd op contante waarde)

€

De aan taakvelden (programma's inclusief overzicht Overhead) toe te rekenen rente

€ 1.

e De werkelijk aan taakvelden (programma's inclusief overzicht Overhead) toegerekende rente (renteomslag)

€ 1.

f **Renteresultaat op het taakveld treasury**

€ -

5. Paragraaf verbonden partijen

Artikel 15

Artikel 15

- i. De paragraaf betreffende de verbonden partijen bevat ten minste:
 - a. de visie op en de beleidsvoornemens omtrent verbonden partijen;
 - b. de lijst van verbonden partijen, die wordt onderverdeeld in:
 1. gemeenschappelijke regelingen;
 - ii. vennootschappen en coöperaties;
 - iii. stichtingen en verenigingen;
 - iv. overige verbonden partijen;
 - c. de lijst van verbonden partijen.
2. In de lijst van verbonden partijen staat ten minste de volgende informatie:
 - a. de manier waarop de provincie respectievelijk de gemeente een belang heeft in de verbonden partij en het openbaar belang dat ermee gediend wordt;
 - b. het belang dat de provincie onderscheidenlijk de gemeente in de verbonden partij heeft aan het begin en de verwachte omvang aan het einde van het begrotingsjaar;
 - c. de verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar;
 - d. de verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar;
 - e. de eventuele risico's, als bedoeld in artikel 11, eerste lid, onderdeel b, van de verbonden partij voor de financiële positie van de provincie onderscheidenlijk de gemeente.

Verbonden partijen zijn rechtspersonen waarin de gemeente een bestuurlijk en financieel belang heeft. Dat zijn deelnemingen (vennootschappen), gemeenschappelijke regelingen, stichtingen en verenigingen.

Onder bestuurlijk belang wordt verstaan: een zetel in het bestuur van een participatie of het hebben van stemrecht.

Met financieel belang wordt bedoeld dat de gemeente middelen ter beschikking heeft gesteld die ze kwijt is in geval van faillissement van de verbonden partij en/of als financiële problemen bij de verbonden partij verhaald kunnen worden op de gemeente.

Deze paragraaf is in de begroting opgenomen omdat verbonden partijen vaak beleid uitvoeren dat in principe ook

door de gemeente zelf uitgevoerd kan worden. De raad heeft een kaderstellende en controlerende taak op de kernvraag of de doelstellingen van de verbonden partijen nog steeds overeenkomen met de doelstellingen van de gemeente of dat de doelstellingen van de gemeente via de verbonden partijen gerealiseerd kunnen worden. In het navolgende zijn de verbonden partijen benoemd. Er is ingegaan op de doelstellingen van deze partijen in relatie tot de gemeentelijke doelstellingen op de desbetreffende gebieden en op de beleidsvoornemens en nieuwe ontwikkelingen ten aanzien van de genoemde verbonden partijen. Verder is een aantal financiële gegevens opgenomen, conform het Besluit begroting en verantwoording. Publiek Private Samenwerking-constructies (PPS-constructies) zijn geen verbonden partij. Toch wordt er vanwege het grote belang kort ingegaan op deze constructies binnen de gemeente.

verbonden partijen

De gemeente Rijssen-Holten kent een aantal partijen waarmee ze bestuurlijk en financieel verbonden is. Dit zijn: SamenTwente (GR), Veiligheidsregio Twente (GR), Stadsbank Oost-Nederland (GR), Bedrijfsvoeringsorganisatie Recreatieschap Twente (GR), Omgevingsdienst Twente (GR), de Stichting Twenteboard en de Stichting Varietas. Verder zijn enkele partijen genoemd waarmee een aandeelhoudersrelatie bestaat, onder andere de N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG). Verder geldt dit ook voor afvalverwerkingsbedrijf Twence B.V., Wadinko, Vitens en Enexis Holding N.V. Hierover is een korte toelichting opgenomen.

Gemeenschappelijke regelingen

SamenTwente

Vestigingsplaats: Enschede

Het openbare belang dat wordt behartigd:

De GR heeft tot doel, met inachtneming van hetgeen in deze regeling is bepaald, het in zijn rechtsgebied bewaken, beschermen en bevorderen van de gezondheid van en zorg verlenen aan de bevolking of specifieke groepen daarvan.

Ter verwezenlijking van het genoemde doel behartigt OLG de belangen op de volgende terreinen:

- Publieke gezondheid, onder de naam GGD Twente;
- Jeugdhulp en maatschappelijke ondersteuning, onder de naam Organisatie voor Zorg en Jeugdhulp Twente (OZJT);
- Advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling, onder de naam Veilig Thuis Twente (VTT).

Het financiële belang van de gemeente in de GR SamenTwente is de verplichte bijdrage gebaseerd op het aantal inwoners. Het betreft hier een nieuwe organisatie die per 8 juli 2021 van start is gegaan.

De bijdrage van de gemeente Rijssen-Holten voor 2025 bedraagt afgerond € 2.906.000.

In onderstaande tabel staat een overzicht van het eigen vermogen en het vreemd vermogen aan het eind van het begrotingsjaar en de resultaten na bestemming.

(bedragen in miljoenen)	31-12-2023	31-12-2024	31-12-2025	31-12-2026	31-12-2027	31-12-2028
Eigen vermogen	€ 4,1	€ 4,1	€ 4,0	€ 4,0	€ 4,0	€ 4,0
Vreemd vermogen	€ 21,3	€ 17,5	€ 19,4	€ 18,1	€ 18,4	€ 18,1
	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Resultaat na bestemming	€ 0,3	-	-	-	-	-

Bron: Programmabegroting 2025 Samen Twente en Jaarstukken Samen Twente 2023

Bedrijfsorganisatie Recreatieschap Twente

De Bedrijfsorganisatie Recreatieschap Twente is een Gemeenschappelijke Regeling die de volgende belangen behartigt:

Recreatieschap Twente heeft tot doel, met inachtneming van hetgeen in deze regeling is bepaald, het bevorderen van een evenwichtige ontwikkeling van recreatieve voorzieningen in zijn rechtsgebied. Daartoe heeft het de volgende taken:

1. Recreatieve voorzieningen:

- a. bevordering van totstandkoming en instandhouding van publieke recreatieve/toeristische infrastructuur in Twente;
- b. aanleg, onderhoud en beheer van publieke recreatieve/toeristische voorzieningen die hetzij op zichzelf, hetzij in routeverband, hetzij door opname in arrangementen, een bovenlokaal karakter hebben.

2. Overig:

- a. het oprichten van onderscheidenlijk deelnemen in stichtingen, maatschappen, vennootschappen, verenigingen, coöperaties en onderlinge waarborgmaatschappijen, voor zover dit betreft de taken en bevoegdheden als bedoeld onder 1.

In onderstaande tabel staat een overzicht van het eigen vermogen en het vreemd vermogen aan het eind van het begrotingsjaar en de resultaten na bestemming.

(bedragen in miljoenen)	31-12-2023	31-12-2024	31-12-2025	31-12-2026	31-12-2027	31-12-2028
Eigen vermogen	€ 0,3	€ 0,8	€ 0,8	€ 0,8	€ 0,8	€ 0,8
Vreemd vermogen	€ 4,5	€ 4,0	€ 4,0	€ 4,0	€ 4,0	€ 4,0
	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Resultaat na bestemming	-€ 0,0	-	-	-	-	-

Bron: Programmabegroting 2025 Recreatieschap Twente en jaarstukken Recreatieschap Twente 2023

Veiligheidsregio Twente (VRT)

Het openbare belang dat wordt behartigd: de verantwoordelijkheid van de veiligheidsregio betreft ten eerste de wettelijk verplichte rampenbestrijding en crisisbeheersing. Hiertoe behoren ook terrorisme en epidemieën als gevolg van A-infectieziekten. Ten tweede heeft het bestuur van de VRT een verantwoordelijkheid voor de fysieke veiligheid zoals brand, ongevallen met gevaarlijke stoffen en de veiligheid en gezondheid tijdens grote evenementen. Tenslotte is het bestuur verantwoordelijk voor het goed functioneren van een meldkamer.

De bijdrage van de gemeente Rijssen-Holten voor 2025 bedraagt afgerond € 2.966.000.

In onderstaande tabel staat een overzicht van het eigen vermogen en het vreemd vermogen aan het eind van het begrotingsjaar en de resultaten na bestemming.

(bedragen in miljoenen)	31-12-2023	31-12-2024	31-12-2025	31-12-2026	31-12-2027	
Eigen vermogen	€ 2,5	€ 1,7	€ 1,8	€ 2,2	€ 2,6	
Vreemd vermogen	€ 75,7	€ 88,9	€ 88,2	€ 84,8	€ 82,3	
	2023	2024	2025	2026	2027	
Resultaat na bestemming	€ 1,4	-	-	-	-	

Bron Programmabegroting 2025 VRT en Jaarstukken 2023 VRT.

Omgevingsdienst Twente

Op grond van artikel 13.12. Omgevingsbesluit is de verplichting voorgeschreven om milieutaken door een Omgevingsdienst uit te laten voeren. De Omgevingsdienst Twente (OD Twente) is in 2019 gestart en behandelt de milieutaken van de 14 Twentse gemeenten en de Provincie Overijssel. De OD Twente heeft tot doel het behartigen van de individuele en gezamenlijke belangen van de deelnemers op het gebied van advisering, beschikkingen,

toezicht en naleving van milieuvoorschriften en aanvullende taken en bevoegdheden welke zijn gemandateerd. Daarbij staan de wettelijke eisen van kwaliteit, effectiviteit, robuustheid en uitvoering van de overgedragen Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (VTH)-taken centraal.

De bijdrage van de gemeente Rijssen-Holten voor 2025 bedraagt afgerond € 1.064.000.

In onderstaande tabel staat een overzicht van het eigen vermogen en het vreemd vermogen aan het eind van het begrotingsjaar en de resultaten na bestemming.

(bedragen in miljoenen)	31-12-2023	31-12-2024	31-12-2025	31-12-2026	31-12-2027	31-12-2028
Eigen vermogen	€ 2,0	€ 0,9	€ 0,9	€ 0,9	€ 0,9	€ 0,9
Vreemd vermogen	€ 4,6	€ 0,5	€ 0,5	€ 0,5	€ 0,5	€ 0,5
	2023	2024	2025	2026	2 027	2028
Resultaat na bestemming	€ 0,5	-	-	-	-	-

Bron: Ontwerp programmabegroting 2025 ODT en jaarstukken 2023 ODT.

Stadsbank Oost Nederland

Het openbare belang dat wordt behartigd: De bank (oorspronkelijke naam: Intergemeentelijke Kredietbank) is een kredietbank als bedoeld in artikel 6 van de Wet op het consumentenkrediet. De Stadsbank heeft tot doel om vanuit bedrijfseconomische en maatschappelijke optiek een verantwoord pakket van (financiële) dienstverlening aan te bieden aan de ingezetenen van haar rechtsgebied. Het gaat hier om deelnemen aan krediettransacties, budgetbeheer, bewindvoering en dergelijke. Er zijn geen veranderingen die zich hebben voorgedaan gedurende het begrotingsjaar in het belang dat de gemeente heeft in de verbonden partij.

In onderstaande tabel staat een overzicht van het eigen vermogen en het vreemd vermogen aan het eind van het begrotingsjaar en de resultaten na bestemming.

(bedragen in miljoenen)	31-12-2023	31-12-2024	31-12-2025	31-12-2026	31-12-2027	31-12-2028
Eigen vermogen	€ 1,4	€ 1,5	€ 1,5	€ 1,5	€ 1,5	€ 1,5
Vreemd vermogen	€ 11,4	€ 4,4	€ 4,4	€ 4,0	€ 3,6	€ 3,3
	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Resultaat na bestemming	€ 0,3	-	-	-	-	-

Bron: Primitieve begroting 2025 Stadsbank Oost NL en jaarcijfers 2023 Stadsbank Oost NL.

Stichting Varietas

Varietas is een organisatie met 27 basisscholen (32 onderwijslocaties) in Deventer, Joppe, Rijssen-Holten, Hellendoorn, Wierden, Almelo en Twenterand. De scholen zijn openbaar, Interconfessioneel, neutraal, Katholiek of Protestants-Christelijk. Het besturingsmodel is zodanig ingericht dat er sprake is van een functionele scheiding van bestuur en toezicht. Het bevoegd gezag van Varietas is statutair gevestigd te Deventer. Het College van Bestuur (CvB) bepaalt het beleid en is eindverantwoordelijk op grond van de wet. De Raad van Toezicht (RvT) houdt toezicht in brede zin, keurt de begroting goed en stelt de jaarrekening vast. Het bestuurskantoor is gevestigd te Deventer.

De gemeenten van de betrokken openbare scholen zijn extern toezichthouder (voor zover het openbaar onderwijs betreft). Dit externe toezicht wordt gecoördineerd door de Coördinatiecommissie Gemeentelijk Toezicht, bestaande uit de portefeuillehouders onderwijs van de deelnemende gemeenten.

De leden van het College van Bestuur en de Raad van Toezicht worden benoemd door de Raad van Toezicht.

Afhankelijk van de omvang van de Raad van Toezicht worden een of twee leden van de Raad van Toezicht benoemd na goedkeuring door de raden van de deelnemende gemeenten. Over begroting en jaarverslag wordt jaarlijks overleg gevoerd met de raden van de deelnemende gemeenten. De gemeenteraden zijn

bevoegd in te grijpen in het bestuur als er sprake is van ernstige taakverwaarlozing voor zover het openbaar onderwijs betreft. Wijziging van de statuten is onderworpen aan de goedkeuring van de gemeenteraden.

In onderstaande tabel staat een overzicht van het eigen vermogen en het vreemd vermogen aan het eind van het begrotingsjaar en de resultaten na bestemming.

(bedragen in miljoenen)	31-12-2023	31-12-2024	31-12-2025	31-12-2026	31-12-2027	31-12-2028
Eigen vermogen	€ 10,9	€ 9,8	€ 9,4	€ 9,0	€ 8,6	onbekend
Vreemd vermogen	€ 9,4	€ 8,7	€ 8,7	€ 8,7	€ 8,7	onbekend
	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Resultaat na bestemming	€ 1,4	- € 0,7	- € 0,4	- € 0,4	- € 0,4	onbekend

Bron Varietas Meerjarenbegroting 2024-2027 en Varietas jaarverslag 2023

Stichting Twenteboard

De stichting heeft ten doel de sociaaleconomische structuur in Twente te versterken om daarmee de economische slagkracht van de regio Twente verder te ontwikkelen en regionale groeikansen te benutten door het bepalen van de economische strategie en het richting geven aan investeringen die aansluiten bij de koers van Twente. Daarin is een economische agenda leidend, die inzet op regionale kansrijke, meerjarige projecten en programma's.

De stichting streeft deze doelstelling na door:

a. het - samen met de partners in de Triple Helix (zijnde overheid, bedrijfsleven en kennis- en onderwijsinstellingen)

formuleren van de strategie die moet leiden tot het realiseren van de doelstelling;

b. het organiseren van de governance op de uitvoering van de strategie;

c. het in hechte samenwerking met het bedrijfsleven, kennis- en onderwijsinstellingen en overheden:

- creëren van een continuüm voor economische en maatschappelijke ontwikkeling;

- creëren van evenwicht op de arbeidsmarkt, de stimulering van innovatie door het vermarkten van toegepaste kennis, de vermindering van conjunctuurgevoeligheid door diversificatie;

- versterken van zichtbaarheid en reputatie;

- verrichten van belangenbehartiging; - branding en marketing van Twente;

- vergroten imago van Twente;

- realiseren van de uitvoering van de Regio Deal;

- creëren van een stimulerend internationaal vestigingsklimaat teneinde duurzaam succesvol te concurreren;

- opstellen en doen uitvoeren investeringsprogramma's;

- versterken van de mobiliteit en het verbeteren van de bereikbaarheid;

- excelleren als Europese regio waarin innovatie de motor is voor duurzame economische en maatschappelijke ontwikkelingen;

d. het realiseren van allianties met o.m. de provinciale overheid, het Rijk, de Europese Unie (EU) en andere (semi)overheden die bijdragen aan de doelstelling van de stichting; en voorts al hetgeen met een en ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, in de ruimste zin van het woord.

Er zijn financiële gegevens bekend van Stichting Twenteboard.

Coalitions of the willing

Binnen Twente zijn ook enkele samenwerkingen die voorheen binnen de Regio Twente waren georganiseerd. Het gaat dan onder andere om de samenwerking op het gebied van de RES, MDA, Mobiliteit, Twentse Kracht, Arbeidsmarktregio en Twenteraad. Deze vormen van samenwerking hebben geen formele status als gemeenschappelijke regeling maar er ligt meestal wel een bestuursovereenkomst aan ten grondslag. Tenslotte is er ook nog de (sub)regionale samenwerking op het gebied van de salarisadministratie.

PPS-construCTies

Bedrijventerrein Enter-Rijssen 'De Elsmoat'

De gemeente Rijssen-Holten is samen met de gemeente Wierden bezig met de ontwikkeling van een nieuw industrieterrein. De eerste fase, met ongeveer 12 hectare netto uitgeefbaar terrein, is inmiddels uitgegeven. De tweede fase van het plan, eveneens ongeveer 12 hectare groot, betreft een private ontwikkeling. Beide gemeenten nemen ieder voor 50% deel in de grondexploitatie. De afspraken over de ontwikkeling zijn vastgelegd in een samenwerkingsovereenkomst. De ontwikkeling is nagenoeg afgerond. In het 1e kwartaal van 2025 zal het project financieel worden afgesloten.

Realisering plangebied Opbroek Noord

Voor de uitbreiding in het Opbroek is in het plangebied Opbroek Noord een samenwerkingsovereenkomst gesloten met een projectontwikkelaar. Het plan omvat de bouw van 106 woningen. Deze woningen worden gerealiseerd in 2022 en 2023. Eind 2024 - begin 2025 zullen alle woningen afgebouwd zijn. Begin 2025 zal het gebied woonrijp gemaakt zijn. Het plan wordt ontwikkeld met een risicoverdeling van 50% voor de gemeente en 50% voor de ontwikkelaar. Begin 2025 zal het project financieel worden afgesloten, de SOK zal worden opgeheven.

Uitwerking plangebied Opbroek Oost

Voor de uitwerking in het Opbroek is in het plangebied Opbroek Oost een hoofdlijnenakkoord gesloten met een ontwikkelaar. Beoogd is de realisatie van circa 500 woningen in het gehele plangebied Opbroek Oost. Het omgevingsplan was in mei 2024 onherroepelijk. Fase 1, 4 en 5 worden ontwikkeld met een risicoverdeling van 50% voor de gemeente en 50% voor de ontwikkelaar. Voor voorgenoemde ontwikkeling is inmiddels een SOK afgesloten. Voor fase 2 en 3 bezien we of een zelfrealisatie van een drietal ontwikkelaars mogelijk is.

Gemeente als aandeelhouder

Aandelenbezit door de overheid is de laatste jaren een landelijk onderwerp van discussie, mede naar aanleiding van overnames van nutsbedrijven als Essent en Nuon.

N.V. Bank Nederlandse Gemeenten

Aantal aandelen gemeente Rijssen-Holten: 304.746 (0,54% van het totaal)

Nominale waarde per aandeel: € 2,50

(bedragen in miljoenen)	31-12-2019	31-12-2020	31-12-2021	31-12-2022	31-12-2023
Eigen vermogen	€ 4.887	€ 5.097	€ 5.062	€ 4.615	€ 4.721
Vreemd vermogen	€ 144.802	€ 155.262	€ 143.995	€ 107.459	€ 110.819
	2019	2020	2021	2022	2023
Nettowinst na belasting	€ 163	€ 221	€ 236	€ 300	€ 254

Bron: BNG jaarverslag 2023

Twence B.V. (Holding)

Aantal aandelen gemeente Rijssen-Holten: 36.992 (4,46% van het totaal)

Nominale waarde per aandeel: € 1,00

(bedragen in miljoenen)	31-12-2019	31-12-2020	31-12-2021	31-12-2022	31-12-2023
Eigen vermogen	€ 140	€ 143	€ 150	€ 176	€ 169
Vreemd vermogen	€ 146	€ 132	€ 168	€ 163	€ 9,9
	2019	2020	2021	2022	2023
Nettowinst na belasting	€ 11,8	€ 8,8	€ 12,1	€ 32,5	€ 9,4

Bron: Twence Holding jaarverslag 2023

Vitens N.V.

Aantal aandelen gemeente Rijssen-Holten: 41.696 (0,72% van het totaal)

Nominale waarde per aandeel: € 1,00

(bedragen in miljoenen)	31-12-2019	31-12-2020	31-12-2021	31-12-2022	31-12-2023
Eigen vermogen	€ 533	€ 559	€ 600	€ 650	€ 678
Vreemd vermogen	€ 1.293	€ 1.340	€ 1.388	€ 1.447	€ 1.560
	2019	2020	2021	2022	2023
Nettowinst na belasting	€ 11,1	€ 23,9	€ 19,4	€ 8,2	€ 27,2

Bron: Jaarcijfers Vitens 2023

Wadinko N.V.

Aantal aandelen gemeente Rijssen-Holten: 90

Nominale waarde per aandeel: € 100,00

(bedragen in miljoenen)	31-12-2019	31-12-2020	31-12-2021	31-12-2022	31-12-2023
Eigen vermogen	€ 69	€ 66	€ 74	€ 83	€ 83
Vreemd vermogen	€ 2	€ 6	€ 7	€ 9	€ 9
	2019	2020	2021	2022	2023
Nettowinst na belasting	€ 2,1	-€ 3,4	€ 8,7	€ 12,9	€ 1,9

Bron: jaarcijfers Wadinko 2023

Ontstaan uit de verkoop van Essent

Aantal aandelen gemeente Rijssen-Holten: 64.662

Nominale waarde per aandeel: € 1 (oude waarde Essent)

Enexis Holding NV

(bedragen in miljoenen)	31-12-2019	31-12-2020	31-12-2021	31-12-2022	31-12-2023
Eigen vermogen	€ 4.112	€ 4.116	€ 4.241	€ 5.441	€ 5.320
Vreemd vermogen	€ 4.146	€ 4.635	€ 5.154	€ 4.907	€ 5.140
	2019	2020	2021	2022	2023
Nettowinst na belasting	€ 210	€ 108	€ 199	€ 1.300	€ 72

Bron: jaarstukken Enexis 2023

Het resultaat in 2022 in bovenstaande tabel bestaat in belangrijke mate uit het verkoopresultaat van Fudura B.V. (€ 1.135 miljoen).

6. Paragraaf grondbeleid

Algemeen

Het grondbeleid vormt een vast onderdeel van de begroting en verantwoordingscyclus van de gemeente. In het BBV is bovendien vastgelegd dat zowel in de begroting als in de jaarrekening een afzonderlijke paragraaf over het grondbeleid moet worden opgenomen.

Artikel 16

De paragraaf betreffende het grondbeleid bevat ten minste:

- a. een visie op het grondbeleid in relatie tot de realisatie van de doelstellingen van de programma's die zijn opgenomen in de begroting;
- b. een aanduiding van de manier waarop de gemeente het grondbeleid uitvoert;
- c. een actuele prognose van de te verwachten resultaten van de totale grondexploitatie;
- d. een onderbouwing van de geraamde winstneming;

e. de beleidsuitgangspunten voor de reserves voor grondzaken in relatie tot de risico's van de grondzaken.

De gemeenteraad heeft op 21 februari 2023 de herziene Nota Grondbeleid vastgesteld. De nota grondbeleid is geen doel maar een middel om de instrumenten in te zetten om tot een goede ruimtelijke ordening te komen. Deze nota moet altijd gezien worden in combinatie met (structuur)visie, (politieke) ambities, omgevingsplan etc. Door de uitgangspunten van de nota grondbeleid op te nemen in de paragraaf grondbeleid bij zowel de begroting als het jaarverslag, blijven deze onder de aandacht bij de planning- en control cyclus. Zo kunnen deze, waar nodig, vrij eenvoudig worden aangepast aan gewijzigde omstandigheden. Deze werkwijze is vastgelegd in de Financiële verordening ex. artikel 212 Gemeentewet.

Een integrale nota zorgt dat er een transparant samenhangend grondbeleid ontstaat die als ambtelijke leidraad zal dienen en waarbij de gemeenteraad haar kader stellende en controlerende taak kan uitoefenen.

Uitgangspunten grondbeleid gemeente Rijssen-Holten

- De gemeente Rijssen-Holten voert Grondpolitiek om haar doelen te bereiken.
- De gemeente Rijssen-Holten houdt rekening met hogere wet- en regelgeving die van invloed zijn op haar gemeentelijk beleid.
- De gemeente Rijssen-Holten voert een situationeel grondbeleid (maatwerk). Daar waar mogelijk voeren we een actief grondbeleid.
- Bij verwerving wordt het beleidsinstrument minnelijke verwerving gekozen. Wet Voorkeursrecht Gemeenten en de onteigeningswet worden indien nodig aanvullend ingezet.
- De gemeente kan samenwerkingen aangaan met private partijen als dit de sturing op ontwikkelingen ten goede komt.
- Voor woningbouwprojecten wordt gekozen voor de residuele grondprijsmethode, waarbij voor sociale huursector en bij CPO hiervan kan worden afgeweken.
- Bij voormalige openbare ruimte waarop bouwvolume kan worden gerealiseerd wordt de grondprijs berekend volgens de residuele methode.
- Bij uitgifte bedrijventerrein wordt gekozen voor de comparatieve grondprijsmethode. Hierbij worden de grondprijzen vergeleken met die van omliggende gemeenten.
- De grondprijs voor maatschappelijke voorzieningen zoals scholen, sportvoorzieningen en gebedshuizen, wordt vastgesteld via de comparatieve methode.
- Kavels (of eenheden in het geval van een appartement) voor sociale huur of sociale koop worden voor een vaste prijs per eenheid uitgenomen.
- Voor commerciële activiteiten, zoals winkels, horeca en kantoren, wordt voor iedere ontwikkeling op basis van taxatie de grondprijs berekend.
- Kavels uit te geven in CPO wordt via taxatie de grondprijs berekend.
- Voor de verwerving van gronden en of panden vormt een taxatie van een onafhankelijke, beëdigde deskundige de basis voor de aankoop. Is het aankoopbedrag meer dan 10% hoger dan de taxatie, dan is een nadere onderbouwing van de deskundige vereist.
- Aangekochte bedrijfspanden binnen het stedelijk gebied worden na aankoop en oplevering ontmantel. Bedrijfspanden in het buitengebied worden na aankoop tijdelijk verhuurd in afwachting van de nieuwe bestemming. Woningen worden indien mogelijk tijdelijk verhuurd op basis van de Leegstandswet of in gebruik gegeven aan anti-kraak. Aangekochte landbouwgronden worden, via geliberaliseerde pacht, kortstondig verpacht.
- Uitgifte van grond vindt bij voorkeur plaats door het eigendom over te dragen. Daar waar dit niet mogelijk is zal een andere vorm worden gekozen.
- In het kader van het Didam-arrest wordt gronduitgifte transparant, toetsbaar en redelijk uitgegeven.
- Kavels voor de sociale huur worden niet in mededingen uitgegeven. De plaatselijke woningbouwcorporaties worden als enige serieuze gegadigde gezien om het gemeentelijk beleid vorm te kunnen geven.

- Kavels op bedrijventerreinen worden conform de vastgesteld uitgifte voorwaarden uitgegeven.
- Het college van B&W stelt binnen de kaders van deze beleidsuitgangspunten per project de grondprijzen vast. Gedurende de looptijd van een project kunnen de grondprijzen worden herzien als de marktomstandigheden hiertoe aanleiding geven.

Wet- en regelgeving

De beleidsuitgangspunten zoals hierboven vermeld zijn gebaseerd op de in 2023 geldende wet- en regelgeving. De nieuwe beleidsuitgangspunten zoals in februari 2023 vastgesteld hebben oog voor de nieuwere wetgeving. Onderdeel daarvan is bijvoorbeeld de Omgevingswet. De Omgevingswet is op 1 januari 2024 in werking getreden. Het betrof een grote wetgevingsoperatie met verschillende onderdelen die gelijktijdig werden ontworpen, zoals de ministeriële regeling, invoeringsregelgeving en de vier Aanvullingswetten. Al deze onderdelen vormden op het moment van inwerkingtreding een inzichtelijk stelsel bestaande uit één wet, vier Algemene Maatregelen van Bestuur (AMvB) en één ministeriële regeling. De gemeente Rijssen-Holtten had al de nodige voorbereidingen getroffen voor de implementatie van deze wet. Zo ook de actualisatie van het nieuwe grondbeleid wat dus in het jaar 2023 voor het eerst is toegepast.

BBV

De commissie BBV presenteert regelmatig notities en stelt vraag- en antwoordrubrieken beschikbaar voor het grondbeleid in wijze van verantwoording in de begroting en jaarstukken. Zodra er nieuwe richtlijnen of notities volgen dan worden deze in de budgetcyclus verwerkt. Zo is er in december 2023 is een nieuwe notitie Grondbeleid gepubliceerd vanwege in de invoering van de Omgevingswet per 1 januari 2024. Alle wijzigingen die betrekking hebben op de Omgevingswet zijn in werking getreden op 1 januari 2024. Alle overige wijzigingen treden in werking op 1 januari 2025. In de nieuwe notitie zijn de wijzigingen met betrekking tot het kostenverhaal bij faciliterend grondbeleid, het niet meer afboeken van voorbereidingskosten bij toekomstige grondexploitaties na 5 jaar en de wijze van rentetoerekening van toepassing op de gemeente.

Parameters grondexploitaties

Bij grondexploitatieberekeningen en exploitatieplannen worden parameters gebruikt voor het doorrekenen van de exploitaties. Het gaat hierbij om de renteparameter, de parameter voor kostenstijging en de parameter voor opbrengstenstijging. Doelstelling bij het gebruik van parameters is de te verwachten stijging in kosten en opbrengsten en het te verwachten rentepercentage door middel van indexatie zo reëel mogelijk in beeld te brengen.

Renteparameter

Zoals hierboven is aangegeven wijzigt de wijze van rentetoerekening. Tot en met 2024 geldt zowel voor het BBV als voor de Vpb dat de toe te rekenen rente gebaseerd is op de werkelijke kosten over het vreemd vermogen. Dit is het gewogen gemiddelde rentepercentage van de leningenportefeuille van de gemeente, naar verhouding vreemd vermogen/totaal vermogen (VV/TV).

Voor 2024 bedraagt dit percentage 0,90%. Met ingang van 2025 geldt voor het BBV de omslagrente. Deze bedraagt voor 2025 1,0%. Door ontwikkelingen op de geld- en kapitaalmarkt zal vervangende financiering duurder zijn dan de huidige omslagrente. De hogere rente zal op termijn van invloed zijn op de omslagrente.

Parameter kostenstijging

Voor de parameter van kostenstijging voor de posten die betrekking hebben op het bouw- en woonrijp maken van terreinen wordt aansluiting gezocht bij de Grond-, Weg en Waterbouwindex (GWW-index). Hierbij wordt het 5- jarig gemiddelde (afgerond op hele procenten) van dit indexcijfer gehanteerd als parameter voor de kostenstijging. De parameter kostenstijging zou op basis van deze index bepaald worden op 5,86% (2020 - 2024) afgerond 5,5%. Dit wordt mede veroorzaakt door een uitschieter in prijsontwikkeling in de jaren 2022 en 2023. Deze prijsschieters waren zelfs zo hevig dat adviesbureau Metafoor met een bijgestelde prognose kwam voor het jaar 2022. In het jaar 2023 was het meerjarig gemiddelde van de GWW-Index ook al 4,74% en is er afgerond 5% aangehouden. Nu inflatie voor een langere periode aan lijkt te houden adviseren wij aansluiting te houden bij het meerjarig gemiddelde en dus het gemiddelde het afgeronde gemiddelde van 5,86% te hanteren in de grondexploitatie. De onderstaande outlook

van Metafoor adviseert tussen de 0 en 4% aan te houden. Ons gemiddelde valt daar 5,86 boven. Daarom adviseren we om dit gemiddelde af te ronden naar beneden en 5,5 % inflatie aan te houden voor de lopende gemeentelijke grondexploitaties. Met de geprognostiseerde min en max van 2024, 2025 en 2026 lijkt het 5-jarige inflatiecijfer namelijk hierbij in de buurt te blijven.

Woningbouwkosten		2024		2025-2026		2027 e.v.
		min	max	min	max	
€	GWW	1%	5%	0%	4%	2%
	Plankosten	4%	6%	2%	6%	2%
	Woningbouwkosten	1%	5%	0%	4%	2%

Bron: OUTLOOK 2024 Metafoor Vastgoed en Prijzen

Parameter opbrengstenstijging

Voor de parameter voor de opbrengstenstijging wordt onderscheid gemaakt tussen een parameter voor woningbouw en een parameter voor bedrijventerreinen. Beide categorieën hebben een eigen uitgangspunt voor bepaling van de grondprijs en een eigen verloop van de grondprijs. Voor beide parameters geldt dat het niet representatief is om aan te sluiten bij landelijk of zelfs regionaal vastgestelde indexcijfers. Deze parameter zal vastgesteld worden op basis van expert Judgement.

De grondprijs voor woningbouw wordt, met uitzondering van de sociale sector, bepaald door middel van de residuele benadering. Deze bestaat uit de VON-prijs minus de investeringskosten. Omdat deze twee factoren bepalend zijn voor de residuele grondwaarde leiden de sterk stijgende prijzen op de woningmarkt niet per definitie tot een evenredige stijging van de grondprijzen. Zo zijn de bouwkosten, door de druk op de woningbouw en aangescherpte bouweisen met betrekking tot duurzaamheid, aanzienlijk gestegen.

Door hoge investeringskosten blijft er per saldo minder opbrengst over voor de grondprijs per m². Alles in overweging nemende, zien wij een opbrengststijging van 1% als realistisch, waarbij we per locatie bekijken of dit meegenomen wordt.

De grondprijs voor (nieuwe) bedrijventerreinen wordt bepaald met behulp van de comparatieve methode. Mede door het hanteren van deze variabelen en de invloed van de markt op bouwkosten, geldt ook voor industrieterreinen dat veranderingen in de markt niet direct van invloed zijn op de grondprijzen. De parameter opbrengststijging blijft voorsnag voor bedrijventerreinen gehandhaafd op 0%.

Actuele informatie met betrekking tot macro economische ontwikkelingen

De enorme inflatie in zowel de reguliere- als de bouwsector en de door de Europese Centrale Bank (ECB) doorgevoerde rentestijgingen hebben effect op de grondexploitaties. Inmiddels is de inflatie gedaald en stabiliseert de rente zich. Wij zullen de ontwikkelingen nauwlettend in de gaten houden en daar waar nodig maatregelen treffen via de daarvoor bestemde momenten in de budgetcyclus.

Algemeen financieel

Per 1 januari 2025 bedraagt de geraamde bruto boekwaarde van alle grondexploitatiecomplexen € 17 miljoen. Per 1 januari 2024 bedroeg de bruto boekwaarde € 14,5 miljoen. De stijging van de boekwaarde is enerzijds het gevolg van grondverwerving, bouw- en woonrijp maken, rente en plankosten tot een bedrag van circa € 10,5 miljoen. Anderzijds dempen de grondverkoop en te ontvangen bijdragen tot een bedrag van ruim € 8 miljoen de boekwaarde. Zowel de kosten als de opbrengsten hebben, met uitzondering van de Banis betrekking op alle complexen. Na aftrek van de aanwezige voorziening voor Enkco zijnde € 5,6 miljoen, bedraagt de netto geraamde boekwaarde per 1 januari 2025 € 11,4 miljoen. Van deze netto boekwaarde heeft € 10,8 miljoen betrekking op in exploitatie genomen complexen en € 0,6 op de nog niet in exploitatie genomen complexen de Banis en Ligtenbergerveld Oost (betreft kosten onderzoek en ontwikkeling).

Voor Ligtenbergerveld Oost zijn ook nog gronden verworven in de afgelopen jaren. De boekwaarde hiervan eind 2024 is naar verwachting € 5,7 miljoen. Daarmee is de totale verwachte boekwaarde € 22,7 miljoen.

Vennootschapsbelastingplicht voor gemeenten in Nederland

Vanaf 1 januari 2016 is de Wet modernisering Vpb-plicht van toepassing. Medio 2020 is met de belastingdienst een vaststellingsovereenkomst (VSO) afgesloten voor de openingsbalans.

Jaarlijks wordt er een voorlopige aanslag Vpb betaald, maar deze worden verrekend met de verliezen van de aangiftes over voorgaande jaren (carry back). Per 31 december 2022 bedraagt het saldo van het nog te verrekenen verlies € 1.236.000. Hierbij komt dat het verlies op het ontwikkelen van het voormalig Enkco/Waterloo-Vlogtman terrein een aanzienlijk drukkend effect op de Vpb-last zal hebben. Waardoor er nog steeds sprake is van een meerjarige Vpb-last voor de grondexploitaties.

Bestemmingsplannen met kostprijsberekening (BIE)

Grondexploitatie projecten (BIE) die naar verwachting in 2024 worden afgesloten

Bedrijventerrein Elsmoat

De ontwikkeling betreft een samenwerking tussen de gemeente Rijssen-Holten en de gemeente Wierden, waarbij elke partij voor 50% risicodragend deelneemt. Naar verwachting zal ook dit samenwerkingsproject in 2024 met een verwacht positief resultaat van circa € 65.000 (zijnde het 50% aandeel) afgesloten kunnen worden.

Nog lopende grondexploitatie projecten (BIE)

Dijkerhoek (woningbouw)

Het resterende gebied binnen de grondexploitatie van plan Dijkerhoek betreft een locatie aan de Essensteeg met de bouwmogelijkheid voor 10 woningen. In het derde kwartaal van 2024 zijn de kavels verkocht voor een totaalbedrag van € 471.000. De bouw van de woningen zal door de kopers zelf worden georganiseerd (CPO). De nog te maken kosten bedragen € 152.000. Naar verwachting kan het plan kostendekkend worden afgesloten.

Bij dit grondexploitatiecomplex is er sprake van een apart raadsbesluit van 22 december 2005, waarbij de winsten geïmmerkt zijn en een aparte reserve gevormd is voor het behoud van de leefbaarheid en sociale samenhang van het platteland. Het saldo van deze reserve bedraagt per eind 2024 € 103.700.

Opbroek Noord (gemeentelijk deel)

In Opbroek Noord worden in totaal 192 woningen gerealiseerd. Inmiddels zijn alle gronden uitgegeven/verkocht aan ontwikkelaars/particulieren. Het merendeel van de woningen zijn gereed of in aanbouw. Ook het woonrijp maken is in volle gang. Per 31 december 2024 is de boekwaarde naar verwachting € 608.000 voordelig. Na het toerekenen van de diverse kosten en opbrengsten zal dit project naar verwachting eind 2025 kostendekkend kunnen worden afgesloten.

Opbroek Noord (PPS)

Dit is een grondexploitatie van een publiek private samenwerking tussen gemeente en een ontwikkelaar/bouwbedrijf. In totaal worden er vanuit de samenwerking (Opbroek Noord Zuidelijke gedeelte) 106 woningen gerealiseerd. Het verloop is hetzelfde als bij het gemeentelijk deel zoals hierboven is geschetst.

Opbroek Oost (gemeentelijke deel)

Dit plan is een aanvulling op de woningbouwplannen voor Opbroek Noord. Om te voorzien in de lokale behoefte van de kern Rijssen wordt ernaar gestreefd om in dit deel van het woninguitbreidingsplan Opbroek Oost circa 550 tot 600 woningen te bouwen. Dit plan kent dezelfde constructie als Opbroek-Noord. Een gedeelte (4 fases) zullen worden uitgevoerd in een PPS constructie tussen gemeente een ontwikkelaar/bouwpartij en een gedeelte (2 fases) zullen naar verwachting worden uitgevoerd in een zelfrealisatie van meerdere gebundelde ontwikkelaars/bouwpartijen. Vanuit deze zelfrealisatie en PPS constructie wordt een vergoeding aan het gemeentelijke deel betaald voor de bovenwijkse voorzieningen, plankosten, planschade, buitenplanse kosten etc. Deze opbrengsten worden verantwoord in de gemeentelijke grex. De lasten voor ambtelijke uren, onderzoeken, bestemmingsplan wijziging, bovenwijkse voorzieningen en planschade worden eveneens verantwoord in deze gemeentelijke grex.

Opbroek Oost (PPS)

Ook dit plan wordt zoals hierboven aangegeven gezamenlijk in Publiek Private Samenwerking met een projectontwikkelaar ontwikkeld, waarin zowel de gemeente als de projectontwikkelaar voor 50% participeren. In november 2023 is de overeenkomst die aan de samenwerking ten grondslag ligt ondertekend en in januari 2024 is de exploitatiebegroting door de gemeenteraad vastgesteld. In december 2023 is gestart met de uitgifte van de kavels in de eerste twee fases (fase 1A en 5) en medio 2024 zijn alle kavels in fase 1A verkocht of in optie en in fase 5 circa 50%.

Inmiddels is gestart met het bouwrijp maken van de genoemde fases en naar verwachting zullen de kavels in het 4e kwartaal van 2024 worden overgedragen aan de kopers. Fase 1A en 5 betreffen in totaal 103 woningen. Voor het vervolg van dit plan is gestart met de voorbereiding en inrichting van de volgende fase genaamd 1B. Nadat het Fase 1A bouwrijp is gemaakt zal fase 1B ook bouwrijp gemaakt worden. Naar verwachting zal de verkoop van Fase 1B eind 2024 van start gaan. Fase 1B kent 136 woningen.

Enkco-terrein

In maart 2018 is het fabriekspand Enkco en bijbehorende terreinen in Holten aangekocht. In 2022 en 2023 heeft de circulaire sloop van de gebouwen plaatsgevonden. De gemeenteraad heeft in november 2023 een herziene exploitatiebegroting vastgesteld. Uit deze herziene exploitatiebegroting blijkt nog steeds een tekort, zodat de reeds aanwezige voorziening in stand moet blijven.

Door bezwaar en beroep met betrekking tot de flexwoningen is het bestemmingsplan nog niet onherroepelijk. Het is de bedoeling om het gebied met 155 tot 175 woningen te ontwikkelen in de jaren 2023 tot en met 2027. De planning is erop gericht om het gebied in 2024 en 2025 bouwrijp te maken en het gebied hierna stapsgewijs uit te geven en te bebouwen. De eerste stappen tot uitgeven en bouwrijp maken zijn inmiddels gezet. De verwachting is dat er in 2025 gebouwd gaat worden op verschillende locaties.

Vletgaarsmaten II (bedrijventerrein)

Op Vletgaarsmaten is geen grond meer beschikbaar. Een tweetal kavels zijn in optie genomen en dienen volgens het contract uiterlijk voor het einde van 2025 te worden afgenomen. Dit betekent dat eind 2025 of begin 2026 dit plan kan worden afgesloten. Naar verwachting gebeurt dit met een klein positief resultaat.

Vletgaarsmaten II fase C

Dit bestemmingsplan is een uitwerking van de in 2009 vastgestelde structuurvisie. Dit bestemmingsplan gaat invulling bieden aan de grote behoefte voor bedrijventerrein in Rijssen en Holten. Uit de behoeftestudie bleek dat er in de periode tot 2030 in de gemeente Rijssen-Holten circa 20 - 28 hectare bedrijventerrein ontwikkelt dient te worden om in de lokale behoefte te voorzien. Er is een participatiesessie gevoerd met Holtense ondernemers over (duurzame) inrichting van het plangebied. De zaken die hieruit naar voren kwamen zijn meegenomen in de inrichting zoals opgenomen in het bestemmingsplan. In december 2023 is het definitieve bestemmingsplan vastgesteld waardoor het bestemmingsplan eind februari 2024 onherroepelijk is geworden.

Op 29 februari 2024 heeft de gemeenteraad de exploitatiebegroting vastgesteld met een doorlooptijd tot en met 2028. De uitgifteprocedure van fase 1 heeft voor de zomer plaats gevonden. Naar verwachting wordt deze eerste fase in de laatste twee kwartalen van 2024 bouw- en alvast gedeeltelijk woonrijp gemaakt.

De tweede fase gaat van start als alle gronden zijn verworven en de eerste fase voor 70% is uitgegeven. De tweede fase is in eigendom van gemeente terwijl de eerste fase een zelfrealisatie betreft van een ontwikkelende partij. Deze ontwikkelende partij betaalt een bijdrage voor alle publieke taken die verricht zijn/worden. Te denken valt aan plankosten, planschade, bovenwijkse voorzieningen etc.

Toekomstige grexen (Immateriële Vaste Activa)

Op de balans zijn een aantal voor-investeringen opgenomen voor in de toekomst te ontwikkelen plannen. Dit zijn onder andere:

Plan De Banis

Het college heeft op 27 oktober 2022 voorlopige aanwijzing van Wet voorkeursrecht gemeenten (WVG) gevestigd op

het plan de Banis. Deze voorlopige aanwijzing is op 26 januari 2023 bestendigd door de gemeenteraad. Onder andere dit plangebied moet de gemeente Rijssen-Holten voorzien in de toekomstige woonbehoefte. De eerste stap in de ontwikkeling van dit plan is het opstellen van een omgevingsvisie. Dit zal in 2024 plaatsvinden. Naar verwachting kan er rond 2026 een bestemmingsplan liggen. Dit plan zal naar ruwe inschatting voorzien in ongeveer 250 woningen.

Ligtenbergerveld Oost

Uit een uitgevoerde locatiestudie blijkt dat het gebied ten westen van bedrijventerrein Plaagslagen (Ligtenbergerveld Oost) het meest geschikt is voor het ontwikkelen van een nieuw terrein. Op het gebied is een voorkeursrecht gevestigd om prijsopdrijving te voorkomen en een integrale ontwikkeling te bevorderen. Inmiddels is een aanzienlijk aantal hectare verworven en lopen er onderhandelingen met diverse aanbieders van percelen grond. Naar verwachting bedraagt de boekwaarde voor verwerving inclusief bijkomende kosten eind 2024 € 5,7 miljoen. De verkoop van de bouwrijpe grond zal, afhankelijk van de bestemmingsplanprocedure, fasegewijs plaatsvinden in de jaren 2026 tot 2028. Voor het gebied is een ontwerp-structuurvisie gemaakt als eerste stap in de ruimtelijke procedure. Het gebied moet in 2030 ruimte bieden aan circa 18 tot 20 hectare netto bedrijventerrein.

Resultaatverwachtingen en risico's

Voor de risico's betreffende het grondbeleid wordt verwezen naar de paragraaf weerstandsvermogen.

Eventuele risico's (met een ingeschatte kans groter dan 10% en kleiner dan 75%) worden meegenomen in het risicologboek.

Door grondaankopen van de laatste jaren en de nog te verwachten grondverwerving en voorbereidingskosten van het nieuw te ontwikkelen grondexploitatie Ligtenbergerveld Oost en van de reeds in exploitatie genomen complexen Opbroek Oost, Vletgaarsmaten 2 fase C en het Enkcoterrein zal in de komende jaren de boekwaarde stijgen. Een stijgende boekwaarde verhoogt de risico's. Ook de inflatie en de stijgende rente draagt bij aan een hoger risico. Het risico zal kleiner worden door realisatie van grondverkoop en bijdragen van deelnemende partijen in de diverse plannen.

Deze risico's worden bijgehouden in het risicologboek en zijn geherwaardeerd. Het bijgestelde risicoprofiel is meegenomen in de risicoparagraaf weerstandsvermogen.

7. Paragraaf bedrijfsvoering

Algemeen

Artikel 14

De paragraaf over de bedrijfsvoering geeft inzicht in de stand van zaken en de beleidsvoornemens.

De strategische visie geeft richting aan de bedrijfsvoering. Het koersdocument organisatieontwikkeling is een meer concrete doorvertaling van de ontwikkelkoers. In het organisatiebesluit zijn de structuur, de bevoegdheden en verantwoordelijkheden vastgelegd. Het mandaatbesluit regelt de mandatering van (college) bevoegdheden naar medewerkers.

Organisatieontwikkeling

Sinds 2017 werkt de organisatie in de huidige structuur. We werken vanuit een organisatiekoers met vijf ambities. Deze 5 ambities zijn: we gaan voor meerwaarde voor en met onze inwoners, voor werkplezier, voor een gezonde, veilige en open werksfeer, voor samen en integraal en we gaan voor eigenaarschap en persoonlijk leiderschap. De organisatie heeft een platte structuur. Deze structuur ondersteunt de gewenste eigen verantwoordelijkheid van medewerkers. In 2023 is er een evaluatie van de organisatieontwikkeling geweest. Dit is niet alleen een evaluatie geweest onder medewerkers, maar ook is met externe samenwerkingspartners geweest hoe zij tegen de organisatie aankijken. De uitkomsten van deze evaluatie worden gebruikt voor de verdere doorontwikkeling van de organisatie in 2025 en verder. Daarin wordt sowieso een aantal belangrijke thema's meegenomen zoals: dienstverlening, participatie, communicatie en verbinding met de samenleving, integraal werken, omgaan met steeds complexer wordende opgaven en procesregie.

Strategisch personeelsbeleid

Het strategisch personeelsbeleid 2021 tot 2025 is vastgesteld. De activiteiten die hierin zijn opgenomen moeten ons als werkgever goed blijven positioneren op de complexe arbeidsmarkt. Daarnaast wordt ingezet op flexibiliteit, mobiliteit en vitaliteit. We willen hiermee niet alleen een aantrekkelijke werkgever blijven maar ook de talenten van ons personeel optimaal benutten. Onderwerpen die passen bij een moderne werkgever. We slagen er tot nu toe nog in om onze vacatures te vervullen, maar dit blijft een aandachtspunt, ook om er voor te zorgen dat we niet steeds meer afhankelijk worden van externe inhuur waarmee ook de kennis in eigen huis verdwijnt. We hebben daarom een recruiter in dienst genomen en zullen in 2025 een werkgevers-merk lanceren.

Het tijd en plaatsonafhankelijk (thuis) werken en dus ook het digitaal werken en digitaal overleggen zijn meer gewoon geworden. We hebben gekozen voor een vorm van hybride werken waarbij er een goede balans is tussen werken op de kantoorwerkplek en de thuiswerkplek en een goede balans tussen digitaal overleggen en fysiek overleggen. We gaan het gemeentehuis aanpassen zodat het hybride werken goed wordt ondersteund en dat het gebouw aansluit bij de verdere organisatieontwikkeling. In 2025 zullen we starten met de uitvoering van de plannen. Tijdens de uitvoering van de (bouw)werkzaamheden zal de dienstverlening gewoon doorgaan.

Dienstverlening

De visie: "Samenwerken met en voor de inwoners van Rijssen-Holtten" is vastgesteld. Er wordt gewerkt aan een uitvoeringsprogramma vanuit de uitgangspunten: 1) Wij helpen onze inwoners op een manier die aansluit bij hun behoeften 2) Wij kijken naar mogelijkheden en denken in oplossingen met en voor onze inwoners 3) Wij zeggen wat we doen en doen wat we zeggen in duidelijke taal. Ook in 2025 zal het management aandacht hebben voor en sturen op de beweging die dit vraagt van onze medewerkers. Ondertussen blijven we doorgaan met de goede dingen die we hierin al doen en betrekken we de goede ervaringen vanuit doorlopen participatieprocessen bij de verdere doorontwikkeling daarvan. In 2025 ronden we de pilot Toegang Sociaal Domein af waarbij de ervaringen ingebracht worden bij de verdere doorontwikkeling van onze dienstverlening.

Digitale Strategie

Bij het thema informatie en technologie staan we binnen onze gemeente voor een aantal belangrijke keuzes. Deze hebben betrekking op digitaal samenwerken, digitale dienstverlening, software-architectuur, datagedreven werken en het minimaliseren van risico op hacks en datalekken.

In 2025 ligt er een Digitale Strategie met tenminste de volgende onderdelen:

- een schets van de belangrijkste trends (zowel technologisch als wettelijk en maatschappelijk);
- de waarden die daarbij voor onze organisatie van belang zijn;
- de bijbehorende doelstellingen voor de komende 4 jaren;
- hoe deze doelstellingen op hoofdlijnen worden behaald.

Toezicht en verantwoording.

Decentralisatie van wetgeving legt een grotere belasting en verantwoordelijkheid op onze bedrijfsvoering. Het blijven voldoen aan de steeds zwaarder wordende eisen van een goede bedrijfsvoering blijft een forse uitdaging. Op verschillende onderwerpen zoals inkoop en aanbesteding, privacy en informatiebeveiliging, rechtmatigheidsverantwoording hebben we ook te maken met een toename van complexiteit en verzwaring van eisen. Eisen die ook regelmatig wijzigen.

Regelmatig monitoren en genereren van managementinformatie en sturingsinformatie krijgt steeds meer aandacht. De participatie van de samenleving betekent extra inzet en begeleiding van processen. Denk hierbij ook aan de invloed en het gebruik van sociale media. Het groeiend takenpakket vergt meer afstemming, ook regionaal. De overhead neemt dus toe.

Meer in control betekent ook dat we planningen halen en bij extra opdrachten tijdig de gevolgen voor de planning in beeld brengen en herprioriteren. Het blijft ieder jaar weer een uitdaging om vastgestelde planningen te halen en daarnaast de niet geplande werkzaamheden op te pakken. Dit vergt veel van de flexibiliteit.

Onze toezichthouder, de provincie Overijssel, beoordeelt jaarlijks op een aantal indicatoren onze bedrijfsvoering. De afgelopen jaren heeft de provincie ons op alle indicatoren 'groen' beoordeeld. We zijn hierin redelijk uniek in Overijssel. Uiteraard proberen we deze lijn vast te houden.

Samenwerking

Wij blijven de houding aannemen 'lokaal wat kan en regionaal wat moet'. We blijven geloven in de kracht van de lokale uitvoering. Daarnaast sluiten we de ogen zeker niet voor de mogelijkheden van samenwerking. We zoeken de samenwerking wanneer we het zelf niet kunnen en/of wanneer het kosten bespaart en wanneer kwaliteit en kwetsbaarheid in het gedrang komen. Verder nemen we actief deel aan tal van regionale (afstemmings-)overleggen, waarbij we blijvend kritisch zijn op nut en noodzaak ervan.

8. Paragraaf openbaarheid

Openbaarheid (Wet open overheid)

De Wet open overheid (Woo) is op 1 mei 2022 inwerking getreden. Het doel van de Woo is een transparante overheid die actief informatie openbaar maakt. Er is een verplichting om zeventien informatiecategorieën actief openbaar te maken. De fasering en planning van de actief openbaar te maken informatiecategorieën zijn op dit moment nog niet volledig bekend. De eerste vijf informatiecategorieën zijn per 1 november 2024 verplicht openbaar gemaakt.

Categorieën per 1 november 2024

1. Wetten en algemeen verbindende voorschriften (worden al openbaar gemaakt).
2. Overige besluiten van algemene strekking (worden al openbaar gemaakt).
3. Organisatie en werkwijze:
 - inzicht in de organisatie en werkwijze, waaronder de taken en bevoegdheden van de organisatieonderdelen.
4. Bereikbaarheidsgegevens:
 - bereikbaarheid van het bestuursorgaan en zijn organisatieonderdelen en de wijze waarop een verzoek om informatie kan worden ingediend.
5. Vergaderstukken Staten-Generaal (niet van toepassing).

Een deel van de informatie van de categorieën 'organisatie en werkwijze' en 'bereikbaarheidsgegevens' worden openbaar gemaakt via het Register van Overheidsorganisaties (ROO) en worden ingevuld via de VNG.

Daarnaast moet de zogeheten Woo-index worden gevuld met informatie over de organisatie en bereikbaarheid. In deze index worden links geplaatst naar de relevante informatie op de gemeentelijke website. De bijgevoegde handreiking wordt als leidraad

gebruikt. <file:///fs01/usr/lt001/Downloads/Handreiking+informatiecategorieen+1d+1e+Organisatie+-+en+bereikbaarheidsgegevens+v1.2.pdf>. Dit is inmiddels gerealiseerd.

Overige informatiecategorieën zijn:

6. Ontwerpen van wet- en regelgeving met adviesaanvraag
7. Bij vertegenwoordigde organen ingekomen stukken
8. Vergaderstukken decentrale overheden
9. Agenda's en besluitenlijsten bestuurscolleges
10. Adviezen
11. Convenanten
12. Jaarplanningen en jaarverslagen

13. Subsidieverplichtingen anders dan met beschikking
14. Woo-verzoeken en -besluiten
15. Onderzoeksrapporten
16. Beschikkingen
17. Klachtoordelen

Van bovenstaande categorieën wordt een deel al actief openbaar gemaakt, te weten:

- Openbaarmaking van verordeningen en beleidsregels gaat via: <https://lokaleregelgeving.overheid.nl/ZoekResultaat?locatie=7461&datumrange=op&datumop=23-8-2023&date-input--2=23-8-2023&gemeenten=alle&filter-id--ss-gemeenten=rijssen-holten>
- Ruimtelijke plannen via: www.ruimtelijkeplannen.nl
- Raads- en commissiestukken: vergaderstukken en verslagen gepubliceerd via de website van Rijssen-Holten: <https://raad.rijssen-holten.nl/vergaderstukken>
- Besluitenlijsten college B&W gepubliceerd via de website van Rijssen-Holten: <https://raad.rijssen-holten.nl/vergaderstukken/publicatie/verslagen-en-besluitenlijsten?oo=College>
- De jaarlijkse kadernota, programmabegroting en jaarverslag/jaarrekening worden al gepubliceerd via een speciale publicatietool van de gemeente: <https://rijssen-holten.begrotingsapp.nl>
- Woo-verzoeken worden gepubliceerd via de website van de gemeente Rijssen-Holten: <https://www.rijssen-holten.nl/woo-verzoeken/>

Voortgang overige informatiecategorieën

Zodra de planning voor het in werking treden van de overige informatiecategorieën bekend is, wordt gestart met de implementatie. Elke informatiecategorie kent een aantal algemene implementatiestappen die worden doorlopen met de betrokken teams zodat het proces goed wordt geborgd.

Overzicht bestaand beleid

1. Inwoners, Organisatie en Bestuur

Nr.	Beleidsstuk	Jaar van vaststelling	Herziening/evaluatie
1	Besturingsfilosofie 'Samen nieuw perspectief' (pdf)	2009	Gaat op in herijkt K
2	Koersdocument organisatieontwikkeling (pdf)	2022	Geen herziening v
3	Informatieplan 2020 (pdf)	2021	Geen herziening v
4	Organisatiebesluit (pdf)	2017	2025
5	Inkoop- en aanbestedingsbeleid 2020 (pdf)	2020	Geen herziening v
6	Strategische visie 2010-2030, herijking 2021 (pdf)	2021	2025
7	Visie samenwerken met en voor de inwoners (pdf)	2024	Geen herziening v

2. Jongeren en Onderwijs

Nr.	Beleidsstuk	Jaar van vaststelling	Herziening/evaluatie	Vastgesteld door college (c) of raad (r)

1	Startnotitie Centrum Jeugd en Gezin Herziening onderdeel Loes (pdf)	2020	Geen herziening voorzien	c
2	Realisatieplan Centrum Jeugd en Gezin (loket/lokaal) (pdf)	2010	Geen herziening voorzien	c
3	Integraal Realisatie Programma Centrum Jeugd en Gezin (regionaal) (pdf)	2010	Geen herziening voorzien	c
4	Startnotitie transitie jeugdzorg Twente (pdf)	2011	Geen herziening voorzien	r
5	Visienota Transformatie jeugdzorg Twente (pdf)	2013	Geen herziening voorzien	r
6	Nota "Samenwerken aan jeugdzorg in Twente" (pdf)	2013	Geen herziening voorzien	r
7	Nota "positionering regionale jeugdhulptaken" (pdf)	2014	Geen herziening voorzien	r
8	Beleidsnota 'Op naar het nieuwe product VVE' (pdf)	2019	2026	r
9	Beleidsplan Jeugdzorg (pdf)	2017	Geen herziening voorzien	r
10	Adviesnota verslavingspreventie (pdf)	2023	Geen herziening voorzien	c
11	Visie jeugd- en jongerenwerk gemeente Rijssen-Holten 2020-2025 (pdf)	2020	2025	r
12	Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (pdf)	2020	Periodiek	

3. Samen Zorgen

Nr.	Beleidsstuk	Jaar van vaststelling	Herziening/evaluatie	Vastgesteld door College (c) of Raad (r)
1	Visiedocument 'Cliëntondersteuning in Rijssen-Holten' (pdf)	2015	Geen herziening voorzien	r

2	Nota Publieke gezondheid (pdf) Evaluatie en herijking nota Publieke Gezondheid (pdf)	2017 2023	Geen herziening voorzien	r
3	Integratienota blijven = meedoen 2017-2019 (pdf)	2017	Wordt meegenomen met de implementatie Wet Inburgering	r
4	Beleidsplan Jeugdhulp en Wmo 2017 (pdf)	2017	Geen herziening voorzien	r
5	Startdocument integrale toegang (pdf)	2019	Geen herziening voorzien	c
6	Nota/actieplan een tegen eenzaamheid Rijssen-Holten (pdf)	2019	Geen herziening voorzien	c
7	Beleidsnota vrijwilligers- en mantelzorgbeleid (pdf)	2022	Geen herziening voorzien	r
8	Woonzorgvisie 2030 (pdf)	2022	2030	r

4. Cultuur en Sport

Nr.	Beleidsstuk	Jaar van vaststelling	Herziening/evaluatie	Vastgesteld door College (c) of Raad (r)
1	Algemene subsidieverordening gemeente Rijssen-Holten 2016 (HTML)	2016	Geen herziening voorzien	r
2	Cultuurnota 2014-2017 (pdf)	2014	2024	r
3	Herijking ruimtelijk Erfgoedbeleid Rijssen - Holten (pdf)	2023	Geen herziening voorzien	r
4	Sportvisie 2020 (pdf)	2020	Geen herziening voorzien	r
5	Lokaal sportakkoord Rijssen-Holten (pdf)	2020	Wordt samen met preventieakkoord opgepakt samen met 'Op Je Best'	c

5. Ondernemen en Werk

beleidsstuk	jaar van vaststelling	Herziening/evaluatie	Vastgesteld door college (c) of raad (r)
1. Structuurvisie centrum Holten (pdf)	2006	Gaat op in Omgevingsvisie	r
2. Detailhandel op het bedrijventerrein (pdf)	2008	Gaat op in Omgevingsvisie In 2024 zal er een nieuwe visie op detailhandel worden opgesteld	r
3. Structuurvisie Centrum Rijssen 2025 (SCR2025) (pdf)	2016	Gaat op in Omgevingsvisie	r
4. Inrichting en organisatieplan lokale uitvoering Wsw en re-integratie (pdf)	2020	Gaat op in Omgevingsvisie	c
5. Beleidsplan armoede en schulden	2022	Geen herziening voorzien	r

6. Wonen, Recreëren en Veiligheid

Wonen

beleidsstuk	Jaar van vaststelling	Herziening/evaluatie	Vastgesteld door college (c) burgemeester (b) of raad (r)
1. Structuurplan De Liesen (pdf)	2007	Geen herziening voorzien	r
2. Structuurvisie Het Opbroek (pdf)	2020	Geen herziening voorzien	r
3. Structuurvisie Rijssen-Holten (pdf)	2012	Wordt Omgevingsvisie	r
4. Welstandsnota Rijssen-Holten (HTML) (Holten kern en wonen, Rijssen wonen, Rijssen kern, Rijssen bedrijven)	2012/2013	Gaat op in Omgevingsvisie/plan	r
5. Nota inbreidingsbeleid (HTML)	2014	Geen herziening voorzien	r

6. Gebiedsvisie Stokmansveld (pdf)	2014	Geen herziening voorzien	r
7. Structuurvisie Centrum Rijssen 2025 (SCR2025) (pdf)	2016	Gaat op in Omgevingsvisie	r
8. Woonvisie 2021 t/m 2023 (pdf)	2021	Gaat op in Volkshuisvestingsprogramma	r
9. Woningbouw 2017-2021 (pdf)	2021	Gaat op in Volkshuisvestingsprogramma	r
10. Nota Grondbeleid (pdf)	2023	Geen herziening voorzien	r

Recreëren

beleidsstuk	Jaar van vaststelling	Herziening/evaluatie	Vastgesteld door college (c) burgemeester (b) of raad (r)
10. Landschapsontwikkelingsplan (deel 1 gebiedsbeschrijving (pdf), deel 2 gebiedsvisie (pdf), deel 3 projectenbundel (pdf), kaart deelgebieden (pdf), visiekaart A3 (pdf))	2008	Gaat op in Omgevingsvisie	r
11. Ruimtelijke horecavisie Rijssen-Holten 2021 (pdf)	2021	Geen herziening voorzien	r
12. Holten Hogerop/Heerlijk Holten beleidsvisie (pdf)	2010	Geen herziening voorzien	r
13. Kadernota Landelijk gebied (pdf)	2011	Gaat op in Omgevingsvisie	r
14. Integraal herzien bestemmingsplan Buitengebied (regels (HTML), toelichting (HTML), bijlage bij de regels (HTML), bijlage bij de toelichting (HTML), vaststellingsbesluit (pdf))	2012	Gaat op in gemeentebreed omgevingsplan	r
15. Twentse kracht groene metropool Twente (uitvoeringsprogramma en gebiedsontwikkeling) (pdf)	2014	Geen herziening voorzien	c

16. Ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied (HTML)	2015	Gaat op in Omgevingsplan	r
17. Visie vrijetijdseconomie Rijssen-Holten (pdf)	2017	Gaat op in Omgevingsvisie	r

Veiligheid

beleidsstuk	jaar van vaststelling	herziening/evaluatie	Vastgesteld door college (c) burgemeester (b) of raad (r)
18. Beleidsregels bestrijding voetbalvandalisme en ernstige overlast gemeente Rijssen-Holten 2013 (HTML)	2013	Afhankelijk van eventuele wetswijziging	b
19. Damoclesbeleid (HTML)	2019	Afhankelijk van regelgeving	b
20. Beleidslijn BIBOB 2021 (HTML)	2021	Geen herziening voorzien	c/b
22. Integraal Veiligheidsbeleid "Veiligheid maak je samen!" gemeente Rijssen-Holten (pdf)	2021	Geen herziening voorzien	r

7. Wijken

verkeer

Beleidsstuk	Jaar van vaststelling	Herziening/evaluatie	Vastgesteld door college (c) of raad (r)
1. Fietsvisie Rijssen-Holten 2013 - 2020 (pdf)	2013	Geen herziening voorzien	r

parkeren

Beleidsstuk	Jaar van vaststelling	Herziening/evaluatie	Vastgesteld door college (c) of raad (r)
2. Parkeeronderzoek Holten 2017 (pdf)	2017	2024	c
3. Parkeeronderzoek Rijssen 2019 (pdf)	2019	2024	c
4. Nota parkeernormen (HTML)	2019	2025	r

Milieu

Beleidsstuk	Jaar van vaststelling	Herziening/evaluatie	Vastgesteld door college (c) of raad (r)
5. Gemeentelijk geluidbeleid (pdf)	2008	Wordt opgenomen in Omgevingsplan	c
6. Programma water en riolering 2023 (pdf)	2023	2027	r
7. Lichtbeleid (pdf)	2012	Wordt opgenomen in Omgevingsplan	r
8. Afvalinzameling 2017 - 2020 (pdf)	2019	Geen herziening voorzien	r

Groen & water

Beleidsstuk	Jaar van vaststelling	Herziening/evaluatie	Vastgesteld door college (c) of raad (r)
9. Groenvisie Groenvisie Rijssen - Holten (pdf)	2023	Geen herziening voorzien	r
10. Berm- en slootbeheerplan (pdf)	2017	2027	c
11. Watervisie (pdf)	2011	Geen herziening voorzien	r
12. Beleidsstrategie openbare ruimte (pdf)	2006 (geëvalueerd in 2022)	Evaluatie 2026	r

Duurzaamheid

Beleidsstuk	Jaar van vaststelling	Herziening/evaluatie	Vastgesteld door college (c) of raad (r)
13. Duurzaamheidsvisie 2021-2024 (pdf)	2021	2024/25	r

Financiële begroting

Overzicht baten en lasten

Tabel overzicht baten en lasten

	jaarrekening 2023 saldo	primaire begroting 2024 saldo	bijgestelde begroting 2024 saldo	begroting 2025 lasten	begroting 2025 baten	begroting 2025 saldo
Programma						
1 Inwoners, Organisatie en Bestuur	3.190	5.330	3.693	4.593	860-	3.733
2 Jongeren en Onderwijs	18.625	20.182	20.656	23.358	836-	22.522
3 Samen Zorgen	7.407	16.145	15.732	22.593	5.981-	16.612
4 Cultuur en Sport	7.016	6.725	7.304	9.821	3.205-	6.616
5 Ondernemen en Werk	7.506	8.458	8.597	16.055	8.672-	7.383
6 Wonen, Recreëren en Veiligheid	4.206	7.377	8.355	9.109	2.640-	6.469
7 Wijken	5.616	7.855	8.996	12.945	7.017-	5.928
Totaal programma's	53.566	72.072	73.333	98.474	29.211-	69.263
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien						
algemene belastingen	82.942-	79.810-	86.171-	841	9.957-	9.116-
gemeentefonds					79.173-	79.173-
stelposten				47	225-	178-
overige dekkingsmiddelen				9.094	1.227-	7.867
onvoorziene uitgaven				-		-
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	82.942-	85.681-	86.171-	9.982	90.582-	80.600-
Overhead	16.843	14.746	18.211	16.134	506-	15.628
Totaal saldo van baten en lasten	12.533-	1.137	5.373	124.590	120.299-	4.291
	overschot	tekort	tekort			tekort
Onttrekkingen aan reserves						
1 Inwoners, Organisatie en Bestuur	-	-	-		-	-
2 Jongeren en Onderwijs	62-	-	-		-	-
3 Samen Zorgen	-	-	-		100-	100-
4 Cultuur en Sport	46-	-	138-		-	-
5 Ondernemen en Werk	358-	-	50-		-	-
6 Wonen, Recreëren en Veiligheid	93-	-	404-		-	-
7 Wijken	283-	11-	496-		3-	3-
15 Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	9.720-	4.825-	8.839-		4.409-	4.409-

20 Overhead	-	-	-	-	-	-
Totaal onttrekkingen	10.562-	4.836-	9.927-	-	4.512-	4.512-
Stortingen in reserves						
1 Inwoners, Organisatie en Bestuur	-	-	-	-	-	-
2 Jongeren en Onderwijs	-	-	-	-	-	-
3 Samen Zorgen	-	-	-	-	-	-
4 Cultuur en Sport	158	26	26	26		26
5 Ondernemen en Werk	524	-	-	-	-	-
6 Wonen, Recreëren en Veiligheid	121	-	75	-	-	-
7 Wijken	1.266	-	73	-	-	-
15 Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	15.301	-	4.380	-	-	-
20 Overhead	-	-	-	-	-	-
Totaal stortingen	17.370	26	4.554	26	-	26
Resultaat	5.725-	3.673-	-	124.616	124.811-	195-
	overschot	overschot	sluitend			overschot

Meerjarig overzicht baten en lasten

Tabel meerjarig overzicht baten en lasten

		begroting 2025 saldo	begroting 2026 lasten	begroting 2026 baten	begroting 2026 saldo	begroting 2027 lasten	begroting 2027 baten	begroting 2027 saldo	begroting 2028 lasten	begroting 2028 baten	begroting 2028 saldo
Programma											
1 Inwoners, Organisatie en Bestuur		3.733	4.610	860-	3.750	4.620	860-	3.760	4.620	860-	3.760
2 Jongeren en Onderwijs		22.522	23.342	836-	22.506	23.317	836-	22.481	23.296	836-	22.460
3 Samen Zorgen		16.612	22.593	5.981-	16.612	22.593	5.981-	16.612	22.593	5.981-	16.612
4 Cultuur en Sport		6.616	9.808	3.205-	6.603	9.806	3.205-	6.601	9.792	3.205-	6.587
5 Ondernemen en Werk		7.383	16.055	8.672-	7.383	16.055	8.672-	7.383	16.055	8.672-	7.383
6 Wonen, Recreëren en Veiligheid		6.469	9.042	2.640-	6.402	8.839	2.640-	6.199	8.772	2.640-	6.132
7 Wijken		5.928	12.945	7.017-	5.928	12.945	7.017-	5.928	12.945	7.017-	5.928
Totaal programma's		69.263	98.395	29.211-	69.184	98.175	29.211-	68.964	98.073	29.211-	68.862
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien											
algemene belastingen		9.116-			9.248-			9.380-			9.512-
gemeentefonds		79.173-			79.292-			80.108-			80.781-
stelposten		178-			59			1.143			2.112
overige dekkingsmiddelen		7.867			3.307			6.315			6.043
onvoorzienne uitgaven		-			-			-			-
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien		80.600-	10.294	90.833-	80.539-	11.375	91.781-	80.406-	12.419	92.586-	80.167-
Overhead		15.628	16.134	506-	15.628	16.134	506-	15.628	16.134	506-	15.628
Totaal saldo van baten en lasten		4.291	124.823	120.550-	4.273	125.684	121.498-	4.186	126.626	122.303-	4.323
Onttrekkingen aan reserves		tekort			tekort			tekort			tekort
1 Inwoners, Organisatie en Bestuur		-		-	-		-	-		-	-
2 Jongeren en Onderwijs		-		-	-		-	-		-	-
3 Samen Zorgen		100-		100-	100-		100-	100-		100-	100-
4 Cultuur en Sport		-		-	-		-	-		-	-

5 Ondernemen en Werk	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
6 Wonen, Recreëren en Veiligheid	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
7 Wijken	3-	3-	3-	3-	3-	3-	3-	3-	3-	
15 Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	4.409-	4.409-	4.409-	4.409-	4.409-	4.409-	4.409-	4.409-	4.409-	
20 Overhead	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Totaal onttrekkingen	4.512-	4.512-	4.512-	4.512-	4.512-	4.512-	4.512-	4.512-	4.512-	
Stortingen in reserves										
1 Inwoners, Organisatie en Bestuur	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
2 Jongeren en Onderwijs	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
3 Samen Zorgen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
4 Cultuur en Sport	26	26	26	26	26	26	26	26	26	
5 Ondernemen en Werk	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
6 Wonen, Recreëren en Veiligheid	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
7 Wijken	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
15 Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
20 Overhead	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Totaal stortingen	26	26	26	26	26	26	26	26	26	
Resultaat	195-	124.849	125.062-	213-	125.710	126.010-	300-	126.652	126.815-	163-
	overschot			overschot			overschot			overschot

Balans

Balans

De BBV-voorschriften schrijven een weergave van de balans voor. Wij hebben de cijfers uit de jaarrekening 2023 als basis gebruikt. Aan de hand daarvan is de balans voor de begrotingen 2025-2028 geprognosticeerd.

	jaarrekening 2023	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026	begroting 2027	begroting 2028
VASTE ACTIVA	45291	45657	46022	46387	46752	47118
immaterieel	6.847	558	641	159	159	159
materieel	140.973	136.765	159.652	150.644	146.432	141.452
financieel	9.927	11.521	11.967	11.867	11.767	11.667
TOTAAL VASTE ACTIVA	157.747	148.844	172.260	162.670	158.358	153.278
VLOTTENDE ACTIVA						
voorraden (grond)	1.174	7.256	9.942	11.256	2.042	5.828
uitzettingen < 1 jaar	11.754	9.000	9.000	9.000	9.000	9.000
liquide middelen	2.986	500	500	500	500	500
overlopende activa	2.926	1.300	1.300	1.300	1.300	1.300
TOTAAL VLOTTENDE ACTIVA	18.840	18.056	20.742	22.056	12.842	16.628
TOTAAL GENERAAL	176.587	166.900	193.002	184.726	171.200	169.906
VASTE PASSIVA						
eigen vermogen	94.266	83.613	88.614	84.740	84.001	84.450
voorzieningen	8.326	12.476	7.957	7.507	7.102	6.750
vaste schulden > 1 jaar	50.252	46.352	54.643	48.116	41.589	35.062
aan te trekken financiering		3.959	17.495	20.445	15.000	20.546
TOTAAL VASTE PASSIVA	152.844	146.400	168.709	160.808	147.692	146.808
VLOTTENDE PASSIVA						
schulden < 1 jaar	15.487	8.000	8.000	8.000	8.000	8.000
liquide middelen (kasgeld)		7.500	10.000	10.000	10.000	10.000
overlopende passiva	8.256	5.000	6.293	5.918	5.508	5.098
TOTAAL VLOTTENDE PASSIVA	23.743	20.500	24.293	23.918	23.508	23.098
TOTAAL GENERAAL	176.587	166.900	193.002	184.726	171.200	169.906

EMU-Saldo

EMU-saldo

Het EMU-saldo 2025-2028 is weergegeven in deze tabel. Deze saldi worden aangeleverd bij het CBS en tellen mee voor het EMU-saldo van Nederland.

EMU-saldo (bedragen x € 1.000)		2025	2026	2027	2028
1.	Exploitatiesaldo voor toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves	+ 4.291-	4.273-	4.186-	4.323-
2.	Mutatie (im)materiële activa	- 219	1.863	4.108	4.776
3.	Mutatie voorzieningen	+ 411	411	411	411
4.	Mutatie voorraden (inclusief bouwgronden in exploitatie)	- 746	5.713	1.958	2.133
5.	Verwachte boekwinsten	- -	-	-	-
Berekend EMU-saldo		4.845-	11.438-	9.841-	10.821-

Overzicht incidentele middelen per programma

Overzicht incidentele middelen per programma

In de tabel hieronder staan de incidentele baten en lasten die in de begroting 2025 en meerjarenraming 2026-2028 zijn opgenomen.

**Overzicht incidentele middelen per
programma**

Omschrijving	Pro- gramma	Product								
			2025		2026		2027		2028	
			lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten
Leerlingenprognose 1 keer per 2 jaar	2	300	€ 10.000				€ 10.000			
Uitvoeringsplan laaggeletterdheid	3	801					€ 75.000			
Winstuitkering Opbroek Noord	6	704		€ 171.500						
Inruil diverse voeruigen	7	450		€ 24.000						
Inruil diverse voeruigen	7	753		€ 3.000						
Beheerplan openbare ruimte	7	450	€ 200.000							
Algemene uitkering gemeentefonds	15	353		€ 3.965.800		€ 250.000		€ 210.000		€ 160.000
Onvoorzien incidenteel	15	355	€ 40.000		€ 40.000		€ 40.000		€ 40.000	
Onttrekking algemene reserve	15	355				€ 2.000.000				
Organisatieontwikkeling (tijdelijke formatie FK)	overhead	004			€ 76.000					
Personeelsreis 1 keer per 2 jaar	overhead	004	€ 20.000				€ 20.000			
Seniorenreis 1 keer per 2 jaar	overhead	004			€ 8.000				€ 8.000	
Beveiliging van informatie	overhead	005	€ 28.000							
Vernieuwen beheerapplicatie BGT/BAG	overhead	005			€ 50.000					
GIS netwerkbrowser	overhead	005								
salarissen	overhead	070	€ 18.000							
TOTAAL lasten en bat			€ 316.000	€ 4.164.300	€ 174.000	€ 2.250.000	€ 145.000	€ 210.000	€ 48.000	€ 160.000
Reserve incidenteel perspectief per 1 januari			€ 5.625.000		€ 2.091.000		€ 468.000		€ 413.000	
Nog niet begrote mutaties (structureel overschot 2024)										
Saldo mutaties zoals hierboven aangegeven lasten			€ 4.164.300		€ 2.250.000		€ 210.000		€ 160.000	
Saldo mutaties zoals hierboven aangegeven bat			€ 316.000-		€ 174.000-		€ 145.000-		€ 48.000-	
Structureel overschot incidenteel beschikbaar			€ 195.000		€ 213.000		€ 300.000		€ 163.000	
Nieuw beleid incidenteel			€ 7.578.000-		€ 3.912.000-		€ 420.000-		€ -	
Afronding			€ 700							
Aansluiting met meerjarenraming			€ 2.091.000		€ 468.000		€ 413.000		€ 688.000	

Korte toelichting overzicht middelen per programma

Korte toelichtingen op geraamde bedragen:

1. Er wordt eens per 2 jaar een meerjarige prognose van leerlingaantallen gemaakt.
2. Het opstellen van een uitvoeringsplan laaggeletterdheid staat voor 2027 gepland.
3. Er wordt rekening gehouden met een tussentijdse winstuitkering uit Opbroek Noord in 2025.
4. Er worden 4 voertuigen vervangen. Deze zijn volledig afgeschreven. Er wordt rekening gehouden met een boekwinst.
5. Het huidige verouderde beheerpakket wordt niet meer onderhouden. Dit wordt vervangen door een nieuw eigentijds beheerpakket.
6. In 2025 is het incidentele deel van de algemene uitkering € 3.965.800. Het betreft voornamelijk incidentele middelen jeugdzorg, een eenmalig voordeel als gevolg van het uitstellen van de opschalingskorting en incidentele compensatie door een wijziging in de berekeningssympathiek.
7. Voor incidenteel onvoorziene zaken wordt een vast bedrag geraamd.
8. Er is in 2026 een storting uit de algemene reserve van € 2 miljoen geraamd voor de incidentele ambities tot en met 2028.
9. Een aantal tijdelijke functies is later ingevuld. De lasten die in 2023 zijn vrij gevallen lopen nu door tot in 2026.
10. De personeelsreis wordt eens per 2 jaar georganiseerd.
11. De seniorenreis wordt eens per 2 jaar georganiseerd.
12. Er wordt rekening gehouden met eenmalige lasten voor beveiliging van informatie.
13. Er wordt rekening gehouden met eenmalige lasten voor het vernieuwen van de beheerapplicatie Basisregistratie Grootschalige Topografie (BGT) / Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG).
14. Er wordt rekening gehouden met eenmalige lasten voor de vervanging van de Nedbrowser GIS (geografisch informatiesysteem).
15. Er wordt rekening gehouden met eenmalige salarislasten in 2025.

Product per programma

Product per programma

De tabellen hierna geven een overzicht van de producten per programma op basis van bestaand beleid. De prioriteiten zijn in deze tabellen dus nog niet per programma verwerkt. Deze maken onderdeel uit van het programma Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien.

Programma

1 Inwoners, Organisatie en Bestuur

product	omschrijving	lasten	baten	saldo voor bestemming	mutaties reserves		saldo na bestemming
					onttrekking	storting	
100	Bestuursorganen	2.845.800	264.200-	2.581.600	-	-	2.581.600
102	Bestuursondersteuning raad	508.200	-	508.200	-	-	508.200
150	Burgerzaken	1.239.300	595.800-	643.500	-	-	643.500
359	Invordering	-	-	-	-	-	-
Totaal programma		4.593.300	860.000-	3.733.300	-	-	3.733.300

Programma

2 Jongeren en Onderwijs

product	omschrijving	lasten	baten	saldo voor bestemming	mutaties reserves		saldo na bestemming
					onttrekking	storting	
300	Gemeenschappelijke baten en lasten	2.780.800	673.900-	2.106.900	-	-	2.106.900
301	Openbaar basisonderwijs	259.200	26.000-	233.200	-	-	233.200
302	Regulier basisonderwijs	1.154.100	36.700-	1.117.400	-	-	1.117.400
303	Openb voortgezet onderwijs	346.100	-	346.100	-	-	346.100
304	Bijzonder voortgezet onderwijs	596.600	-	596.600	-	-	596.600
501	Kinderopvang	253.500	5.000-	248.500	-	-	248.500
502	Jeugdbeleid	17.967.600	94.800-	17.872.800	-	-	17.872.800
Totaal programma		23.357.900	836.400-	22.521.500	-	-	22.521.500

Programma

3 Samen Zorgen

product	omschrijving	lasten	baten	saldo voor bestemming	mutaties reserves		saldo na bestemming
					onttrekking	storting	
500	Maatschappelijke dienstverlening	1.697.500	121.200-	1.576.300	-	-	1.576.300
503	Ouderenzorg	212.900	-	212.900	-	-	212.900
504	Minderheden	5.307.300	5.100.000-	207.300	100.000-	-	107.300
509	Gezondheidszorg	2.943.400	416.500-	2.526.900	-	-	2.526.900
511	WMO	6.311.900	225.400-	6.086.500	-	-	6.086.500
512	WMO (3 d's)	6.120.400	117.500-	6.002.900	-	-	6.002.900
Totaal programma		22.593.400	5.980.600-	16.612.800	100.000-	-	16.512.800

Programma

4 Cultuur en Sport

product	omschrijving	lasten	baten	saldo voor bestemming	mutaties reserves		saldo na bestemming
					onttrekking	storting	
200	Bibliotheek	1.003.300	38.100-	965.200	-	-	965.200

201	Culturele activiteiten	1.364.100	482.200-	881.900	-	25.500	907.400
202	Landgoed de Oosterhof	66.400	1.000-	65.400	-	-	65.400
203	Muziekonderwijs	498.500	60.500-	438.000	-	-	438.000
204	Oudheidkunde en musea	542.600	8.100-	534.500	-	-	534.500
206	Sport	4.810.200	1.910.100-	2.900.100	-	-	2.900.100
306	Nieuwe wet inburgering	166.700	-	166.700	-	-	166.700
452	Lijkbezorging	635.500	705.000-	69.500-	-	-	69.500-
505	Maatschappelijk werk	543.900	-	543.900	-	-	543.900
507	Vrijwilligersbeleid	189.700	-	189.700	-	-	189.700
Totaal programma		9.820.900	3.205.000-	6.615.900	-	25.500	6.641.400

Programma

5 Ondernemen en Werk

product	omschrijving	lasten	baten	saldo voor bestemming	mutaties reserves		saldo na bestemming
					onttrekking	storting	
250	Markten	193.900	14.700-	179.200	-	-	179.200
251	Economische zaken	434.200	44.500-	389.700	-	-	389.700
800	WWB re-integratie	4.996.200	900.400-	4.095.800	-	-	4.095.800
801	WWB algemeen	10.025.300	7.712.500-	2.312.800	-	-	2.312.800
802	Kwijtschelding	154.200	-	154.200	-	-	154.200
803	Terugvordering (IOAW/IOAZ)	251.000	-	251.000	-	-	251.000
Totaal programma		16.054.800	8.672.100-	7.382.700	-	-	7.382.700

Programma

6 Wonen, Recreëren en Veiligheid

product	omschrijving	lasten	baten	saldo voor bestemming	mutaties reserves		saldo na bestemming
					onttrekking	storting	
205	Recreatie	1.076.000	74.600-	1.001.400	-	-	1.001.400
550	Openbare orde	652.500	47.900-	604.600	-	-	604.600
551	Integrale veiligheid	374.100	-	374.100	-	-	374.100
552	Rampenbestrijding	16.600	-	16.600	-	-	16.600
553	Brandweer	2.966.000	-	2.966.000	-	-	2.966.000
555	Preparatie	25.000	-	25.000	-	-	25.000
556	Preventie	3.000	2.300-	700	-	-	700
700	Wonen	909.000	986.200-	77.200-	-	-	77.200-
701	Stadsvernieuwing	113.000	13.600-	99.400	-	-	99.400
702	Overige agrarische zaken	68.700	153.700-	85.000-	-	-	85.000-
703	Ruimtelijke Ordening	1.441.600	70.000-	1.371.600	-	-	1.371.600
704	Grondbedrijf	799.600	1.146.600-	347.000-	-	-	347.000-
705	Omgevingswet	97.500	-	97.500	-	-	97.500
751	Verkeer en vervoer	392.200	143.500-	248.700	-	-	248.700
754	Parkeren	144.900	1.700-	143.200	-	-	143.200
755	Openbaar vervoer	29.700	-	29.700	-	-	29.700

				-			
Totaal programma	9.109.400	2.640.100-	6.469.300	-	-	-	6.469.300

Programma

7 Wijken

product	omschrijving	lasten	baten	saldo voor	mutaties reserves		saldo na
				bestemming	onttrekking	storting	bestemming
400	Milieu	1.436.200	25.500-	1.410.700	-	-	1.410.700
401	Natuurbescherming	90.800	-	90.800	-	-	90.800
402	Afwatering	159.200	-	159.200	-	-	159.200
450	Openbaar groen	2.253.000	144.500	2.397.500	-	-	2.397.500
460	hondentoiletten	55.300	-	55.300	-	-	55.300
510	Ongediertebestrijding	48.800	-	48.800	-	-	48.800
522	speeltuinen/zomervakantiewerk	30.300	200-	30.100	-	-	30.100
600	Afval	2.649.500	3.480.000-	830.500-	3.000-	-	833.500-
650	Riolering	2.065.700	3.555.800-	1.490.100-	-	-	1.490.100-
710	verspreide gronden	110.900	-	110.900	-	-	110.900
750	Wegen	2.665.800	97.400-	2.568.400	-	-	2.568.400
752	Straatverlichting	312.800	-	312.800	-	-	312.800
753	Straatreiniging	772.400	3.000-	769.400	-	-	769.400
756	Gladheidsbestrijding	294.400	-	294.400	-	-	294.400
Totaal programma	12.945.100	7.017.400-	5.927.700	3.000-	-	-	5.924.700

Programma

20 Overhead

product	omschrijving	lasten	baten	saldo voor	mutaties reserves		saldo na
				bestemming	onttrekking	storting	bestemming
alle	overhead	16.133.700	505.500-	15.628.200	-	-	15.628.200
Totaal programma	16.133.700	505.500-	15.628.200	-	-	-	15.628.200

Programma

15 Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

product	omschrijving	lasten	baten	saldo voor	mutaties reserves		saldo na
				bestemming	onttrekking	storting	bestemming
350	Aandelenbezit	9.600	1.085.000-	1.075.400-	-	-	1.075.400-
351	Rente bedrijfsvoering	186.500-	-	186.500-	-	-	186.500-
352	Belastingen	840.700	9.888.800-	9.048.100-	-	-	9.048.100-
353	Algemene Uitkering	-	79.173.200-	79.173.200-	-	-	79.173.200-
354	Invordering	18.300	48.500-	30.200-	-	-	30.200-
355	Overige baten en lasten	1.162.000	318.100-	843.900	4.409.000-	-	3.565.100-
358	Ruimte nieuw beleid	8.134.800	-	8.134.800	-	-	8.134.800

461	Hondenbelasting	3.000	68.100-	65.100-	-	-	65.100-
Totaal programma		9.981.900	90.581.700-	80.599.800-	4.409.000-	-	85.008.800-

Overzicht per taakveld

overzicht per taakveld

Het BBV schrijft een indeling in taakvelden voor. Deze informatie wordt gebruikt om baten en lasten van gemeenten vergelijkbaar te maken.

Overzicht per taakveld

Het BBV schrijft een indeling in taakvelden voor. Deze informatie wordt gebruikt om baten en lasten van gemeenten vergelijkbaar te maken.

Taakveld	Baten	Lasten	Saldo
0.1 Bestuur	264.200-	3.286.300	3.022.100
1.01 Inwoners, Organisatie en Bestuur	264.200-	3.286.300	3.022.100
0.2 Burgerzaken	595.800-	1.017.000	421.200
1.01 Inwoners, Organisatie en Bestuur	595.800-	1.017.000	421.200
0.4 Overhead	480.300-	16.173.500	15.693.200
1.01 Inwoners, Organisatie en Bestuur		14.500	14.500
1.07 Wijken		50.500	50.500
1.20 Indirecte producten	480.300-	16.108.500	15.628.200
0.5 Treasury	1.110.200-	82.700-	1.192.900-
1.11 Kapitaallasten		-	-
1.15 Alg dekkingsmidd en onvoorzien	1.085.000-	107.900-	1.192.900-
1.20 Indirecte producten	25.200-	25.200	-
0.61 OZB woningen	4.878.400-	521.600	4.356.800-
1.15 Alg dekkingsmidd en onvoorzien	4.878.400-	521.600	4.356.800-
0.62 OZB niet-woningen	4.137.700-	7.500	4.130.200-
1.15 Alg dekkingsmidd en onvoorzien	4.137.700-	7.500	4.130.200-
0.64 Belastingen overig	413.300-	12.700	400.600-
1.15 Alg dekkingsmidd en onvoorzien	413.300-	12.700	400.600-
0.7 Alg. uitk. en ov. uitk. gem.f.	79.173.200-		79.173.200-
1.15 Alg dekkingsmidd en onvoorzien	79.173.200-		79.173.200-
0.8 Overige baten en lasten	251.000-	9.296.800	9.045.800
1.01 Inwoners, Organisatie en Bestuur	-		-
1.15 Alg dekkingsmidd en onvoorzien	251.000-	9.296.800	9.045.800
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)		-	-
1.15 Alg dekkingsmidd en onvoorzien		-	-
0.10 Mutaties reserves	4.512.000-	125.500	4.386.500-
1.02 Jongeren en Onderwijs		100.000	100.000
1.03 Samen Zorgen	100.000-		100.000-
1.04 Cultuur en Sport		25.500	25.500
1.05 Ondernemen en Werk			
1.06 Wonen, Recreëren en Veiligheid			
1.07 Wijken	3.000-	-	3.000-
1.15 Alg dekkingsmidd en onvoorzien	4.409.000-	-	4.409.000-
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	2.300-	2.994.000	2.991.700
1.06 Wonen, Recreëren en Veiligheid	2.300-	2.994.000	2.991.700
1.2 Openbare orde en veiligheid	47.900-	1.067.700	1.019.800
1.04 Cultuur en Sport		24.500	24.500
1.06 Wonen, Recreëren en Veiligheid	47.900-	1.043.200	995.300

2.1 Verkeer en vervoer	243.900-	4.437.600	4.193.700
1.06 Wonen, Recreëren en Veiligheid	143.500-	392.200	248.700
1.07 Wijken	100.400-	4.045.400	3.945.000
2.2 Parkeren	1.700-	144.900	143.200
1.06 Wonen, Recreëren en Veiligheid	1.700-	144.900	143.200
2.5 Openbaar vervoer		29.700	29.700
1.06 Wonen, Recreëren en Veiligheid		29.700	29.700
3.1 Economische ontwikkeling		337.700	337.700
1.05 Ondernemen en Werk		337.700	337.700
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	335.300-	266.200	69.100-
1.05 Ondernemen en Werk	44.500-	26.400	18.100-
1.06 Wonen, Recreëren en Veiligheid	290.800-	239.800	51.000-
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	132.700-	610.700	478.000
1.05 Ondernemen en Werk	14.700-	264.000	249.300
1.06 Wonen, Recreëren en Veiligheid	118.000-	8.600	109.400-
1.07 Wijken	-	110.900	110.900
1.15 Alg dekkingsmidd en onvoorzien		227.200	227.200
3.4 Economische promotie	643.100-	24.000	619.100-
1.15 Alg dekkingsmidd en onvoorzien	643.100-	24.000	619.100-
4.1 Openbaar basisonderwijs		42.000	42.000
1.02 Jongeren en Onderwijs		42.000	42.000
4.2 Onderwijshuisvesting	62.700-	2.311.900	2.249.200
1.02 Jongeren en Onderwijs	62.700-	2.311.900	2.249.200
4.3 Onderwijsbel. en leerlingzaken	710.100-	2.852.000	2.141.900
1.02 Jongeren en Onderwijs	710.100-	2.852.000	2.141.900
5.1 Sportbeleid en activering	300.000-	587.600	287.600
1.04 Cultuur en Sport	300.000-	587.600	287.600
5.2 Sportaccommodaties	1.610.100-	4.222.600	2.612.500
1.04 Cultuur en Sport	1.610.100-	4.222.600	2.612.500
5.3 Cultuurpres., -prod., en -part	542.700-	1.977.100	1.434.400
1.04 Cultuur en Sport	542.700-	1.976.600	1.433.900
1.06 Wonen, Recreëren en Veiligheid		500	500
5.4 Musea		262.600	262.600
1.04 Cultuur en Sport		262.600	262.600
5.5 Cultureel erfgoed	9.100-	242.900	233.800
1.04 Cultuur en Sport	9.100-	232.400	223.300
1.06 Wonen, Recreëren en Veiligheid		10.500	10.500
5.6 Media	38.100-	1.056.500	1.018.400
1.01 Inwoners, Organisatie en Bestuur		53.200	53.200
1.04 Cultuur en Sport	38.100-	1.003.300	965.200
5.7 Openb. groen en (openl.) recreatie	34.000	3.718.500	3.752.500
1.02 Jongeren en Onderwijs		112.900	112.900
1.06 Wonen, Recreëren en Veiligheid	110.300-	1.067.500	957.200
1.07 Wijken	144.300	2.538.100	2.682.400
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	5.105.000-	11.294.600	6.189.600
1.02 Jongeren en Onderwijs	5.000-	2.994.000	2.989.000

1.03 Samen Zorgen	5.100.000-	7.424.800	2.324.800
1.04 Cultuur en Sport		875.800	875.800
6.21 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Wmo		51.000	51.000
1.03 Samen Zorgen		51.000	51.000
6.22 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	58.600-	783.700	725.100
1.02 Jongeren en Onderwijs	58.600-	783.700	725.100
6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	24.800-	1.159.000	1.134.200
1.02 Jongeren en Onderwijs		568.000	568.000
1.03 Samen Zorgen	24.800-	591.000	566.200
6.3 Inkomensregelingen	7.712.500-	10.811.500	3.099.000
1.03 Samen Zorgen		521.000	521.000
1.05 Ondernemen en Werk	7.712.500-	10.290.500	2.578.000
6.4 WSW en beschut werk	620.400-	3.611.200	2.990.800
1.05 Ondernemen en Werk	620.400-	3.611.200	2.990.800
6.5 Arbeidsparticipatie	280.000-	1.525.000	1.245.000
1.05 Ondernemen en Werk	280.000-	1.525.000	1.245.000
6.60 Hulpmiddelen en diensten (Wmo)	121.200-	1.269.300	1.148.100
1.03 Samen Zorgen	121.200-	1.269.300	1.148.100
6.711 Hulp bij het huishouden (Wmo)	225.400-	4.618.000	4.392.600
1.03 Samen Zorgen	225.400-	4.618.000	4.392.600
6.712 Begeleiding (Wmo)	92.700-	3.504.600	3.411.900
1.03 Samen Zorgen	92.700-	3.504.600	3.411.900
6.713 Dagbesteding (Wmo)		1.389.800	1.389.800
1.03 Samen Zorgen		1.389.800	1.389.800
6.714 Overige maatwerkarrangementen (Wmo)		94.400	94.400
1.03 Samen Zorgen		94.400	94.400
6.751 Jeugdhulp ambulant lokaal		524.600	524.600
1.02 Jongeren en Onderwijs		524.600	524.600
6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal		9.630.800	9.630.800
1.02 Jongeren en Onderwijs		9.630.800	9.630.800
6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal		2.435.500	2.435.500
1.02 Jongeren en Onderwijs		2.435.500	2.435.500
6.791 PGB Wmo		122.800	122.800
1.03 Samen Zorgen		122.800	122.800
6.792 PGB Jeugd		350.800	350.800
1.02 Jongeren en Onderwijs		350.800	350.800
6.812 Maatschappelijke- en vrouwenopvang (Wmo)		143.100	143.100
1.03 Samen Zorgen		143.100	143.100
6.821 Jeugdbescherming		574.600	574.600
1.02 Jongeren en Onderwijs		574.600	574.600
6.822 Jeugdreclassering		77.100	77.100
1.02 Jongeren en Onderwijs		77.100	77.100
7.1 Volksgezondheid	416.500-	2.863.600	2.447.100
1.03 Samen Zorgen	416.500-	2.863.600	2.447.100
7.2 Riolering	3.555.800-	2.065.700	1.490.100-
1.07 Wijken	3.555.800-	2.065.700	1.490.100-

7.3 Afval	3.480.000-	2.649.500	830.500-
1.07 Wijken	3.480.000-	2.649.500	830.500-
7.4 Milieubeheer	25.500-	1.485.000	1.459.500
1.07 Wijken	25.500-	1.485.000	1.459.500
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	705.000-	635.500	69.500-
1.04 Cultuur en Sport	705.000-	635.500	69.500-
8.1 Ruimte en leefomgeving	70.000-	1.539.100	1.469.100
1.06 Wonen, Recreëren en Veiligheid	70.000-	1.539.100	1.469.100
8.2 Grondexploitatie (niet-bedr.terr.)	855.800-	559.800	296.000-
1.06 Wonen, Recreëren en Veiligheid	855.800-	559.800	296.000-
8.3 Wonen en bouwen	999.800-	1.301.900	302.100
1.01 Inwoners, Organisatie en Bestuur		222.300	222.300
1.06 Wonen, Recreëren en Veiligheid	999.800-	1.079.600	79.800
Eindtotaal	124.810.800-	124.615.900	194.900-

Het saldo van de begroting 2025 wordt verantwoord op taakveld 0.11, resultaat van de rekening van baten en lasten.

Reserves en voorzieningen

Reserves en voorzieningen

Reserves en Voorzieningen	Stand 31/12/2024	Toevoegingen	Onttrekkingen	Mutaties niet begroot	Stand 31/12/2025
5000 Algemene Reserve	46.391.670	-	-	1.010.298	47.401.968
5002 Reserve incidenteel perspectief	5.638.000	-	-3.729.700	182.700	2.091.000
Algemene Reserve	52.029.670	-	-3.729.700	1.192.998	49.492.968
5100 Res. restaur. monumenten	57.790	-	-	-	57.790
5101 Egalis. grondpr. Industrieterr	-	-	-	-	-
5103 Reserve overheveling budgetten	-1.570.500	-	-	-	-1.570.500
5104 Reserve sport	870.041	25.500	-	-	895.541
5105 Reserve nieuwbouw Zwembad RSN	-0	-	-	-	-0
5106 Res. parkmanagement-grondexpl.	86.664	-	-	-	86.664
5107 Maatsch. Begeleid. Asielzoeker	193.646	-	-	-	193.646
5109 Reserve gebouwenbeheer	545.674	-	-	-	545.674
5110 Reserve Reïntegratie	1.623.823	-	-	-	1.623.823
5111 Reserve verlengde Waagweg	412.266	-	-	-	412.266
5113 LTVV algemeen	385.309	-	-	-385.308	1
5114 Res. Verbindingsweg	667.070	-	-	-667.070	0
5116 Res. leefbaarheid platteland	103.713	-	-	-	103.713
5117 Res. reconstr.(rood voor rood)	91.106	-	-	-	91.106
5118 Reserve ziektevervanging	-	-	-	-	-
5119 Reserve afwikkeling Essent	840.000	-	-60.000	-	780.000
5120 Egalisatiereserve afval	509.167	-	-3.000	-	506.167
5121 Reserve personeelsvoorz.	162.547	-	-	-	162.547
5122 Res.odh.onderwijshuisvesting	393.414	-	-	-	393.414
5123 Brandveiligheid De Borkeld	624.990	-	-	-624.990	-0
5124 Reserve bijdragen regio Twente	1.769.596	-	-	-200.000	1.569.596
5125 Egalisatiebuffer jeugd en WMO	288.447	-	-	-	288.447
5127 Res. bovenw. voorz. grondexpl.	211.962	-	-	-	211.962
5129 Reserve Duurzaamheidsvisie	103.411	-	-	-103.411	-0
5130 Reserve Recreatie & Toerisme	198.803	-	-	-	198.803
5131 Reserve Bomenplan	211.858	-	-	-100.000	111.858
5132 Res. Implement. omgevingswet	315.792	-	-	-100.000	215.792
5133 Reserve Corona	0	-	-	-	0
5134 Reserve Waerdenborch	500.000	-	-	590.000	1.090.000
5135 Reserve bestrijding energiearmoede	2.593.649	-	-	-	2.593.649
5136 Res ongelijkvloerse verbinding station H	200.000	-	-	-	200.000
5137 Reserve cofinanciering derden	102.230	-	-	-19.000	83.230
5138 Reserve centrumfunctie Rijssen	-	-	-	-	-
5139 Reserve algemene uitkering	395.000	-	-	-	395.000
5140 Reserve energietransitie	101.035	-	-	-	101.035
5141 Reserve Wet Open Overheid (WOO)	348.200	-	-	100.000	448.200
5142 Reserve Ontheemden	12.039.803	-	-100.000	2.000.000	13.939.803
Bestemmings Reserves	25.376.505	25.500	-163.000	490.221	25.729.226
5301 Voorz. pensioen Wethouders	2.746.279	205.000	-210.000	-	2.741.279
5302 Voorz. Dr. Stokkersfonds	421.866	-	-	-	421.866
5303 Voorz. Wachtgeld Wethouders	800	-	-	-800	-0
5304 Voorziening statisch archief	223.420	-	-	-	223.420
5305 Vz. verbetermaatregel riolering	1.547.861	-	-	-400.000	1.147.861
5306 Vz. verv.investeringen riool	2.925.002	-	-6.700	-	2.918.302

5307 Voorziening Spaarverlof	343.552	-	-	-	343.552
5308 Voorziening RVU	160.800	-	-	-	160.800
Voorzieningen	8.369.580	205.000	-216.700	-400.800	7.957.080
5400 (OP) Voorz OAB	543.844	102.400	-	-	646.244
5403 (OP) Voorz. bodemsanering	316.450	-	-	-	316.450
5404 (OP) Spec. aken Alg.Uitkering	-	-	-	-	-
5409 (OP) Pilot Wijk van de toekoms	15.181	-	-	-	15.181
5410 (OP) Kapitaalverstr. 75% Rijk	25.958	-	-	-	25.958
5411 (OP) Waterhuish. Oosterhof	67.438	-	-	-	67.438
5412 (OP) TOZO	128.590	-	-	-	128.590
5414 (OP) Toeslagenaffaire	-	-	-	-	-
5415 (OP) Herinrichting Kortebooslaan	-	-	-	-	-
5416 (OP) Huisvesting grote gezinnen	-	-	-	-	-
5417 (OP) NPO Middelen	59	-	-	-	59
5418 (OP) Ventilatie in scholen	-	-	-	-	-
5419 (OP) Controle toegangsbewijs	-	-	-	-	-
5420 (OP) Sportakkoord	37.716	-	-	-	37.716
5421 (OP) Toezicht en handhaving Corona	-	-	-	-	-
5422 (OP) Flex woningbouw C41B	31.756	-	-	-	31.756
5423 (OP) Sanering varkenshouderijen L6	17.241	-	-	-	17.241
5424 (OP) Huisvesting aandachtsgroepen C209	140.000	-	-	-	140.000
5425 (OP) Onderwijshuisvesting ontheemden D19	80	-	-	-	80
5426 (OP) Aanpak energiearmoede C55	810.074	-	-	-	810.074
5427 (OP) Impulsregeling klimaatadaptatie E44	-	-	-	-	-
5428 (OP) Stimulering verkeersmaatregelen E84	256.529	-	-	-	256.529
5431 (OP) Onderwijsroute G13	58.352	-	-	-	58.352
5434 (OP) Wet inburgering G10	278.947	-	-	-	278.947
5435 (OP) Verkeersveiligheid	-	-	-	-	-
5436 (OP) Uitvoering klimaatakk inzet pers.	388.758	-	-	-	388.758
5437 (OP) Gastheerschap Twente	65.565	-	-	-	65.565
5438 (OP) WBI Enkcoterrein	1.151.084	-	-	-	1.151.084
5439 (OP) Revitaliseren en afkoppelen Hagslag	32.479	-	-	-	32.479
5440 (OP) LAI-Nationaal Isolatieprogramma	1.245.021	-	-	-	1.245.021
5441 (OP) Veeneslagen Verduurzaamt	108.813	-	-	-	108.813
5442 (OP) Transformatie De Kol naar woonwijk	50.000	-	-	-	50.000
5443 (OP) Klimaatadaptief inr Woongeb Enkco	45.000	-	-	-	45.000
5444 (OP) Voorschoolse educatie aan ontheemde	45.000	-	-	-	45.000
5446 (OP) MEOZ Meerkosten Energie Openb Zwemb	301.422	-	-	-	301.422
5447 (OP) GALA-Sport brede regeling-H30	28.798	-	-	-	28.798
Overlopende Passiva	6.190.155	102.400	-	-	6.292.555
5600 BBV-res Reggesteyn (10587)	3.507.613	-	-175.300	-	3.332.313
5601 BBV res. nieuwb gem.huis 10679	9.716.890	-	-366.800	-	9.350.090
5602 BBV res.kunstgras hockey 10731	28	-	-	-	28
5603 BBV Res Boomkamp-Busstation	251.056	-	-43.300	-	207.756
5604 BBV kunstgras vv Holten agv	46.684	-	-7.700	-	38.984
5605 BBV Reserve Constantijnschool	58.605	-	-21.200	-	37.405
5606 BBV Reserve starterslening	0	-	-	-	0
5607 BBV Reserve uitbr oudheidkamer Holten	130.000	-	-5.000	-	125.000

5608 BBV Reserve masterplan oosterhof	300.000	-	-	-	300.000
BBV reserves	14.010.876	-	-619.300	-	13.391.576
5800 (CP) Voorziening de Kol	-	-	-	-	-
5802 (CP) Voorziening Encko	5.578.409	111.000	-	-	5.689.409
CP voorziening	5.578.409	111.000	-	-	5.689.409
Totaal reserves en voorzieningen	111.555.196	443.900	-4.728.700	1.282.419	108.552.815

Meerjarig overzicht reserves en voorzieningen

Meerjarig overzicht reserves en voorzieningen

Reserves en Voorzieningen	Stand 31/12/2025	Stand 31/12/2026	Stand 31/12/2027	Stand 31/12/2028
5000 Algemene Reserve	47.401.968	45.401.968	45.401.968	45.401.968
5002 Reserve incidenteel perspectief	2.091.000	468.000	413.000	688.000
Algemene Reserve	49.492.968	45.869.968	45.814.968	46.089.968
5100 Res. restaur. monumenten	57.790	57.790	57.790	57.790
5101 Egalis. grondpr. Industrieterr	-	-	-	-
5103 Reserve overheveling budgetten	-1.570.500	-1.570.500	-1.570.500	-1.570.500
5104 Reserve sport	895.541	870.041	844.441	844.441
5105 Reserve nieuwbouw Zwembad RSN	-0	-0	-0	-0
5106 Res. parkmanagement-grondexpl.	86.664	86.664	86.664	86.664
5107 Maatsch. Begeleid. Asielzoeker	193.646	193.646	193.646	193.646
5109 Reserve gebouwenbeheer	545.674	545.674	545.674	545.674
5110 Reserve Reïntegratie	1.623.823	1.623.823	1.623.823	1.623.823
5111 Reserve verlengde Waagweg	412.266	412.266	412.266	412.266
5113 LTVV algemeen	1	-	-	-
5114 Res. Verbindingsweg	0	-	-	-
5116 Res. leefbaarheid platteland	103.713	103.713	103.713	103.713
5117 Res. reconstr.(rood voor rood)	91.106	91.106	91.106	91.106
5118 Reserve ziektevervanging	-	-	-	-
5119 Reserve afwikkeling Essent	780.000	720.000	660.000	600.000
5120 Egalisatiereserve afval	506.167	506.167	506.167	506.167
5121 Reserve personeelsvoorz.	162.547	162.547	162.547	162.547
5122 Res.odh.onderwijshuisvesting	393.414	393.414	393.414	393.414
5123 Brandveiligheid De Borkeld	-0	-0	-0	-0
5124 Reserve bijdragen regio Twente	1.569.596	1.469.596	1.369.596	1.359.596
5125 Egalisatiebuffer jeugd en WMO	288.447	288.447	288.447	288.447
5127 Res. bovenw. voorz. grondexpl.	211.962	211.962	211.962	211.962
5129 Reserve Duurzaamheidsvisie	-0	-0	-0	-0
5130 Reserve Recreatie & Toerisme	198.803	198.803	198.803	198.803
5131 Reserve Bomenplan	111.858	-0	-0	-0
5132 Res. implement. omgevingswet	215.792	115.792	15.792	-0
5133 Reserve Corona	0	0	0	0
5134 Reserve Waerdenborch	1.090.000	1.980.000	2.870.000	3.852.000
5135 Reserve bestrijding energiearmoede	2.593.649	2.593.649	2.593.649	2.593.649
5136 Res ongelijkvloerse verbinding station H	200.000	200.000	200.000	200.000
5137 Reserve cofinanciering derden	83.230	59.230	35.230	11.230
5138 Reserve centrumfunctie Rijssen	-	-	-	-
5139 Reserve algemene uitkering	395.000	395.000	395.000	395.000
5140 Reserve energietransitie	101.035	101.035	101.035	101.035
5141 Reserve Wet Open Overheid (WOO)	448.200	448.200	448.200	448.200
5142 Reserve Ontheemden	13.939.803	13.839.803	13.189.803	13.089.803
Bestemmings Reserves	25.729.226	26.097.867	26.028.267	26.800.475
5301 Voorz. pensioen Wethouders	2.741.279	2691279	2686279	2681279
5302 Voorz. Dr. Stokkersfonds	421.866	421866,3	421866,3	421866,3
5303 Voorz. Wachtgeld Wethouders	-0	-0,08	-0,08	-0,08

5304 Voorziening statisch archief	223.420	223420,19	223420,19	223420,19
5305 Vz. verbetermaatregel riolering	1.147.861	747860,62	347860,62	860,62
5306 Vz. verv.investeringen riool	2.918.302	2918302,15	2918302,15	2918302,15
5307 Voorziening Spaarverlof	343.552	343552	343552	343552
5308 Voorziening RVU	160.800	160800	160800	160800
Voorzieningen	7.957.080	7.507.080	7.102.080	6.750.080
5400 (OP) Voorz OAB	646.244	646244	646244	646244
5403 (OP) Voorz. bodemsanering	316.450	316.450	316.450	316.450
5404 (OP) Spec. aken Alg.Uitkering	-	-	-	-
5409 (OP) Pilot Wijk van de toekoms	15.181	15.181	15.181	15.181
5410 (OP) Kapitaalverstr. 75% Rijk	25.958	25.958	25.958	25.958
5411 (OP) Waterhuish. Oosterhof	67.438	67.438	67.438	67.438
5412 (OP) TOZO	128.590	128.590	128.590	128.590
5414 (OP) Toeslagenaffaire	-	-	-	-
5415 (OP) Herinrichting Korteboslaan	-	-	-	-
5416 (OP) Huisvesting grote gezinnen	-	-	-	-
5417 (OP) NPO Middelen	59	-	-	-
5418 (OP) Ventilatie in scholen	-	-	-	-
5419 (OP) Controle toegangsbewijs	-	-	-	-
5420 (OP) Sportakkoord	37.716	37.716	37.716	37.716
5421 (OP) Toezicht en handhaving Corona	-	-	-	-
5422 (OP) Flex woningbouw C41B	31.756	31.756	31.756	31.756
5423 (OP) Sanering varkenshouderijen L6	17.241	17.241	17.241	17.241
5424 (OP) Huisvesting aandachtsgroepen C209	140.000	140.000	140.000	140.000
5425 (OP) Onderwijshuisvesting ontheemden D19	80	80	80	80
5426 (OP) Aanpak energiearmoede C55	810.074	810.074	810.074	810.074
5427 (OP) Impulsregeling klimaatadaptatie E44	-	-	-	-
5428 (OP) Stimulering verkeersmaatregelen E84	256.529	256.529	256.529	256.529
5431 (OP) Onderwijsroute G13	58.352	58.352	58.352	58.352
5434 (OP) Wet inburgering G10	278.947	278.947	278.947	278.947
5435 (OP) Verkeersveiligheid	-	-	-	-
5436 (OP) Uitvoering klimaatak inzet pers.	388.758	388.758	388.758	388.758
5437 (OP) Gastheerschap Twente	65.565	65.565	65.565	65.565
5438 (OP) WBI Enkoterrein	1.151.084	784.284	417.484	50.684
5439 (OP) Revitaliseren en afkoppelen Hagslag	32.479	32.479	32.479	32.479
5440 (OP) LAI-Nationaal Isolatieprogramma	1.245.021	1.245.021	1.201.721	1.158.421
5441 (OP) Veeneslagen Verduurzaamt	108.813	101.113	101.113	101.113
5442 (OP) Transformatie De Kol naar woonwijk	50.000	50.000	50.000	50.000
5443 (OP) Klimaatadaptief inr Woongeb Enkco	45.000	45.000	45.000	45.000
5444 (OP) Voorschoolse educatie aan ontheemde	45.000	45.000	45.000	45.000
5446 (OP) MEOZ Meerkosten Energie Openb Zwemb	301.422	301.422	301.422	301.422
5447 (OP) GALA-Sport brede regeling-H30	28.798	28.798	28.798	28.798
Overlopende Passiva	6.292.555	5.917.996	5.507.896	5.097.796
5600 BBV-res Reggesteyn (10587)	3.332.313	3.157.013	2.981.713	2.806.413
5601 BBV res. nieuwb gem.huis 10679	9.350.090	8.983.290	8.616.490	8.249.690
5602 BBV res.kunstgras hockey 10731	28	-	-	-
5603 BBV Res Boomkamp-Busstation	207.756	164.456	121.156	77.856
5604 BBV kunstgras vv Holten agv	38.984	31.284	23.584	15.884

5605 BBV Reserve Constantijnschool	37.405	16.205	-0	-0
5606 BBV Reserve starterslening	0	0	0	0
5607 BBV Reserve uitbr oudheidkamer Holten	125.000	120.000	115.000	110.000
5608 BBV Reserve masterplan oosterhof	300.000	300.000	300.000	300.000
BBV reserves	13.391.576	12.772.248	12.157.943	11.559.843
5800 (CP) Voorziening de Kol	-	0	0	0
5802 (CP) Voorziening Encko	5.689.409	5803197,496	5919261,446	0
CP voorziening	5.689.409	5.803.197	5.919.261	-
Totaal reserves en voorzieningen	108.552.815	103.968.357	102.530.416	96.298.163

Overzicht structurele stortingen en onttrekkingen reserves

Overzicht structurele stortingen en onttrekkingen reserves

Structurele mutaties reserves	Storting of onttrekking	Mutatie 2025	Mutaties 2026	Mutaties 2027	Mutaties 2028
5119 Reserve afwikkeling Essent	onttrekking	60.000	60.000	60.000	60.000
5600 -5608 BBV-reserves	onttrekking	4.329.900	619.300	614.305	598.100
Totale structurele mutaties		4.389.900	679.300	674.305	658.100

Meerjarig overzicht weerstandsvermogen

Meerjarig overzicht weerstandsvermogen

reserves & voorzieningen	weerstands-vermogen	2025	2026	2027	2028
5000 Algemene Reserve	100%	47.401.968	45.401.968	45.401.968	45.401.968
5002 Reserve incidenteel perspectief	0%	-	-	-	-
totaal Algemene Reserve		47.401.968	45.401.968	45.401.968	45.401.968
5100 Res. restaur. monumenten	50%	28.895	28.895	28.895	28.895
5101 Egalis. grondpr. Industrieterr	0%	-	-	-	-
5103 Reserve overheveling budgetten	0%	-	-	-	-
5104 Reserve sport	50%	447.770	435.020	422.220	422.220
5105 Reserve nieuwbouw Zwembad RSN	0%	-	-	-	-
5106 Res. parkmanagement-grondexpl.	50%	43.332	43.332	43.332	43.332
5107 Maatsch. Begeleid. Asielzoeker	50%	96.823	96.823	96.823	96.823
5109 Reserve gebouwenbeheer	0%	-	-	-	-
5110 Reserve Reïntegratie	50%	811.911	811.911	811.911	811.911
5111 Reserve verlengde Waagweg	0%	-	-	-	-
5113 LTVV algemeen	0%	-	-	-	-
5114 Res. Verbindingsweg	0%	-	-	-	-
5116 Res. leefbaarheid platteland	50%	51.856	51.856	51.856	51.856
5117 Res. reconstr.(rood voor rood)	0%	-	-	-	-
5118 Reserve ziektevervanging	0%	-	-	-	-
5119 Reserve afwikkeling Essent	0%	-	-	-	-
5120 Egalisatiereserve afval	0%	-	-	-	-
5121 Reserve personeelsvoorz.	50%	81.273	81.273	81.273	81.273
5122 Res.odh.onderwijshuisvesting	0%	-	-	-	-
5123 Brandveiligheid De Borkeld	0%	-	-	-	-
5124 Reserve bijdragen regio Twente	50%	784.798	734.798	684.798	679.798
5125 Egalisatiebuffer jeugd en WMO	50%	144.224	144.224	144.224	144.224
5127 Res. bovenw. voorz. grondexpl.	50%	105.981	105.981	105.981	105.981
5129 Reserve Duurzaamheidsvisie	0%	-	-	-	-
5130 Reserve Recreatie & Toerisme	50%	99.401	99.401	99.401	99.401
5131 Reserve Bomenplan	50%	55.929	-0	-0	-0
5132 Res. implement. omgevingswet	50%	107.896	57.896	7.896	-0
5133 Reserve Corona	0%	-	-	-	-
5134 Reserve Waerdenborch	0%	-	-	-	-
5135 Reserve bestrijding energiearmoede	50%	1.296.825	1.296.825	1.296.825	1.296.825
5136 Res ongelijkvloerse verbinding station H	50%	100.000	100.000	100.000	100.000
5137 Reserve cofinanciering derden	0%	-	-	-	-
5138 Reserve centrumfunctie Rijssen	0%	-	-	-	-
5139 Reserve algemene uitkering	0%	-	-	-	-
5140 Reserve energietransitie	0%	-	-	-	-
5141 Reserve Wet Open Overheid (WOO)	0%	-	-	-	-
5142 Reserve Ontheemden	50%	6.969.902	6.919.902	6.594.902	6.544.902
totaal Algemene Bestemmingsreserves		11.226.816	11.008.137	10.570.337	10.507.441
5600 BBV-res Reggesteyn (10587)	0%	-	-	-	-

5601 BBV res. nieuwb gem.huis 10679	0%	-	-	-	-
5602 BBV res.kunstgras hockey 10731	0%	-	-	-	-
5603 BBV Res Boomkamp-Busstation	0%	-	-	-	-
5604 BBV kunstgras vv Holten agv	0%	-	-	-	-
5605 BBV Reserve Constantijnschool	0%	-	-	-	-
5606 BBV Reserve starterslening	0%	-	-	-	-
5607 BBV Reserve uitbr oudheidkamer Holten	0%	-	-	-	-
5608 BBV Reserve masterplan oosterhof	0%	-	-	-	-
totaal BBV Reserves		-	-	-	-
Totaal weerstandsvermogen		58.628.785	56.410.106	55.972.306	55.909.410
50% bestemmingsreserves		11.226.816	11.008.137	10.570.337	10.507.441
100% algemene reserve		47.401.968	45.401.968	45.401.968	45.401.968

Meerjarige ontwikkeling algemene uitkering

Meerjarige ontwikkeling algemene uitkering

Meerjarige ontwikkeling algemene uitkering
ten opzichte van raming algemene uitkering 2024, stand meicirculaire 2024

algemene uitkering	2025	2026	2027	2028	2025-2028
netto effect meicirculaire 2024 (incl. effect 2024)	-849	-1.944	1.362	1.300	-131
extra reservering loon- en prijsontwikkeling vanaf 2026		-700	-200	-200	-1.100
(structurele) rijksbijdrage vanaf 2026		1.800			1.800
structureel effect vervallen opschalingskorting		1.300			1.300
reëel accres	-849	456	1.162	1.100	1.869

specifieke stortingen met effect op saldo	2025	2026	2027	2028	2025-2028
	0	0	0	0	0
totaal specifieke stortingen	0	0	0	0	0

overige effecten	2025	2026	2027	2028	2025-2028
effecten ontwikkeling uitkeringsbasis	0	-570	-684	-627	-1.881
effecten als gevolg van toename aantallen	0	428	513	375	1316
totaal overige effecten	0	-142	-171	-252	-565

kortingen gemeentefonds	2025	2026	2027	2028	2025-2028
effectueren eigen bijdrage HO	0	-433	0	0	-433
apparatuurkosten vergroten gemeente	0	0	0	0	0
geen aanspraak op begeleiding	0	-20	0	0	
totaal kortingen gemeentefonds	0	-453	0	0	-453

toevoegingen gemeentefonds	2025	2026	2027	2028	2025-2028
extra ruimte plafond BCF		0	0	0	0
totaal aanvullende maatregelen	0	0	0	0	0

mutaties sociaal domein	2025	2026	2027	2028	2025-2028
volume+lpo	0	-175	-175	-175	-525
effectueren eigen bijdrage HO	0	433		0	433
totaal overige effecten	0	258	-175	-175	-92

totaal nieuwe raming	-849	119	816	673	759
-----------------------------	-------------	------------	------------	------------	------------

raming was	-859	-776	1.014	1.200	579
-------------------	-------------	-------------	--------------	--------------	------------

totaal effect (meicirculaire)	10	895	-198	-527	181
--------------------------------------	-----------	------------	-------------	-------------	------------

Toelichting meerjarige ontwikkeling algemene uitkering

Uitgangspunten meerjarige ontwikkeling algemene uitkering

1. Voor 2026 tot en met 2028 is het reële accres berekend op basis van de meicirculaire 2024. In de meicirculaire 2024 is

vanaf 2024 de nieuwe financieringssysteem ingegaan. Het betekent dat de koppeling van het accres aan de

ontwikkeling van het bruto binnenlands product (bbp) per 2024 is ingevoerd. Het volume accres wordt vanaf 2024

gebaseerd op een 8-jaars gemiddelde van de ontwikkeling van het bbp.

Het reële accres is voor voor de jaren 2026 - 2028 voor 100% meegenomen.

2. Plafond BTW-compensatiefonds (BCF) is voor € 784.000 meegenomen, gebaseerd op een 3-jaarlijks gemiddelde.

Volgens de meicirculaire 2024 mag macro € 573 miljoen (19,1 punten) als dekking in de begroting worden meegenomen. Voor Rijssen-Holten is dit omgerekend € 1.089.000 (19,1 x € 57.000). De gemeente

blijft hier ruim onder waarmee wordt voldaan aan de begrotingskaders.

3. Voor specifieke stortingen c.q. onttrekkingen wordt in principe een stelpost c.q. taakstelling opgenomen in de

begroting.

4. Meerjarig geldt het uitgangspunt dat de vergoeding in het gemeentefonds voor loon- en prijsstijging toereikend

moet zijn om de loon- en prijsontwikkeling in de eigen gemeente op te vangen.

5. Evenals in vorige jaren is het effect van de ontwikkeling van de uitkeringsbasis volledig meegenomen.

Overzicht overhead

Algemeen

Het BBV schrijft in artikel 8 voor dat er in de begroting een overzicht moet worden opgenomen van de kosten van overhead. De wijze waarop we dit presenteren is vrij waarbij er minimaal onderscheid moet worden gemaakt tussen baten en (netto)lasten.

De definitie overhead in het BBV is een andere dan die wij in Rijssen-Holten toepassen.

Zo rekenen wij de kosten van bestuursondersteuning college niet tot de overhead. Het BBV schrijft dit wel voor. Deze lasten rekenen wij niet door in onze tarieven van medewerkers en daarmee ook niet in onze producten.

Verder rekenden wij de kosten van leidinggevenden tot het interne uurtarief. Hierin zijn met name alle directe salarislasten opgenomen. Het BBV schrijft voor deze lasten als overhead te beschouwen. Voor de berekening van het uurtarief van medewerkers heeft dit geen gevolgen. Alleen de verhouding tussen salarislasten en overhead wijzigt.

In de voorliggende begroting is de bestendige gedragslijn van Rijssen-Holten gevolgd bij het bepalen van de uurtarieven van medewerkers.

Op grond van BBV-voorschriften ontstaat het volgende overzicht:

	lasten	baten	saldo	in tarieven
Componenten conform BBV-voorschriften:				
Bedrijfsvoering en control	881.900	-	881.900	881.900
Financiën	1.950.300	-	1.950.300	1.815.300
Personeelszaken	1.286.800	25.200-	1.261.600	1.261.600
ICT en telefoon	3.454.400	28.000	3.482.400	3.482.400
Bode / huishoudelijke dienst / receptie en archief	1.204.500	3.800-	1.200.700	1.200.700
Huisvesting	1.778.500	86.300-	1.692.200	1.093.300
Handgereedschap	158.400	1.900-	156.500	156.500
Directe leiding, scholing, vervangingsbudget, literatuur, etc.	2.803.500	374.200-	2.429.300	2.429.300
Bestuursondersteuning college	2.615.400	42.100-	2.573.300	-
	16.133.700	505.500-	15.628.200	12.321.000

Demografische ontwikkeling/ statistische gegevens

Algemeen

Landelijk was er in 2010 veel aandacht voor krimpgemeenten. Zo kende het gemeentefonds voor de periode 2011 - 2015 een krimpmaatstaf om gemeenten in de provincies Groningen, Zeeland en Limburg met een sterke bevolkingsdaling van extra middelen te voorzien om de lasten van bevolkingsdaling te kunnen opvangen en de noodzakelijke herstructurering te kunnen doorvoeren. Het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) heeft de gemeenten die via de krimpmaatstaf middelen krijgen, daarom gevraagd een dergelijke paragraaf bij hun begroting en jaarstukken op te nemen. BZK heeft daartoe in 2010 een Handreiking opgesteld. Een aanvulling hierop is gemaakt door het Nationaal Netwerk Bevolkingsdaling (NNB).

De handreiking geeft de volgende onderwerpen aan:

- ontwikkeling bevolking (totaal maar vooral ook op aspecten als leeftijdscategorie, aantal huishoudens, samenstelling beroepsbevolking, opleidingsniveau); woningen, leegstand, capaciteit bestemmingsplannen; voorzieningenniveau: wat vinden (groepen van) inwoners belangrijk voor de leefbaarheid binnen de gemeente, hechten zij aan het bestaan van bepaalde voorzieningen. Wat zijn de vooruitzichten voor het draagvlak voor voorzieningen op het gebied van onderwijs, zorg, sport en cultuur (voortbestaan bloeiend verenigingsleven). Wat kunnen burgers, verenigingen zelf doen om die voorzieningen in stand te houden, te beheren.

Hoewel de gemeente Rijssen-Holtén geen krimpgemeente is, leek het ons, omdat Twente een krimp-anticipeergebied was, goed een begin te maken met een paragraaf demografische ontwikkeling. Per

1 januari 2015 is de Twentse status als krimp anticipeergebied voorlopig opgeheven. Toch is het goed om de ontwikkelingen in beeld te houden. We starten met een eenvoudige demografie. Al naar gelang de behoefte kan dit verder worden uitgewerkt. In onderstaande zijn de volgende onderwerpen aangegeven:

- Ontwikkeling bevolking (aantallen, leeftijdscategorie, aantal huishoudens, migratie, natuurlijke aanwas, prognoses bevolkings- en huishoudensontwikkeling e.a.)

Voor een actueel overzicht van meer demografische ontwikkelingen en statistische gegevens verwijzen wij u naar www.rijssen-holten.incijfers.nl

Ondertekening begroting

Ondertekening begroting

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 8 november 2024,

De griffier,

De voorzitter,